Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

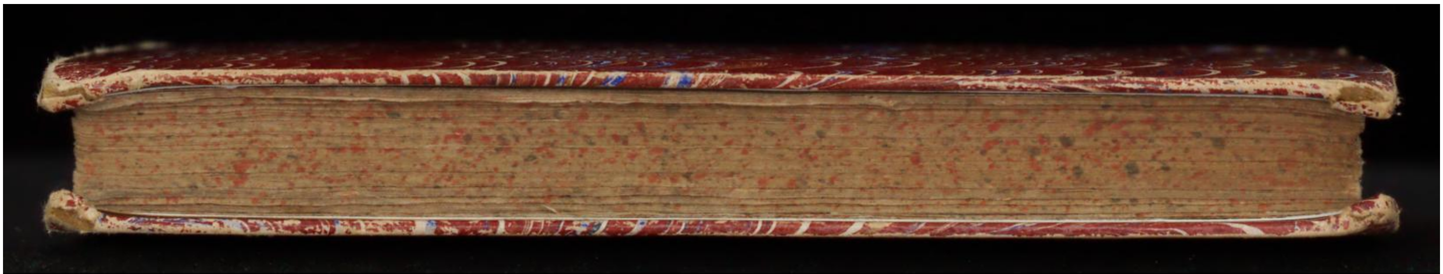
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

183 N 18. KW 183 N18

PETRONII ARBITRI SATYRICON,

Ejuſdemque

FRAGMENTA,

Illuſtrata hac

NOVA EDITIONE

I. BOURDELOTII

NOTIS CRITICIS,

Et

GLOSSARIO PETRONIANO.

Repurgante ſingula, & accurante

RUTGERO HERMANNIDE.

AMSTELODAMI,
Apud ÆGYDIUM JANSONIUM VALCKENIER,

MDCLXIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Generoſo, Nobiliſſimo atque Ampliſſimo Viro.

D. PETRO ab ALTEREN, Libero Baroni in IAERSVELT, EQUITI &c.

Nec Non

Splendidiſſimi atque Potentiſſimi, apud Amſterodamenſes, Archithalaſſici Ordinis

CONSILIARIO & FISCI ADVOCATO

Eruditiſſimo ac Conſultiſſimo.

NON una eaque exilis cauſa eſt, Generoſe atque Ampliſſime Vir, cur ultimam hujus la-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

boris mei operã magno Tuo mihi Nomini ſacratam eſſe velim: nec trivia occaſio, qua ſplendidiſſimis Tuis Virtutibus multum diu ſiniſtrè fatigatum exponam Authorem. Spectata Tua omnibus *Gravitas*, quæ ſingulari quadam veneratione ſingulos circumfundit mortales; ſingularis in omnes *Humanitas*, quę magnæ ac generoſæ proxima domus imago; indefeſſus in quoſvis eruditos *Candor*, ultra quod gloriæ faſtigium non major quisquam aſſurrexit animus; probata item ſæpius Tua in me meoſque *Benevolentia*, cui rependendæ nunquam par ero, aut ſufficiam, magnum huic cona-

tui

tui addidêre calcar: ne quid dicam de puriſſimo Latinarum elegantiarum Authore, atque terſiſſimæ elocutionis ſcitiſſimo, imo incomparabili, *Arbitro*: cujus dictionis genus ſtupendum, grande, accuratum; ſpiritusque ac ponderis adeo inuſitati, ut ad acre quisquis in homine ritè obſtupeſcat ingenium, maſculum miretur animum, ac in politâ & mirè eleganti obtorpeat facundiâ, quâ tũ levia graviter, tum ponderoſa exilius, nec minus ridiculè ſincera, quam honeſtius quævis deſcribit alia. Nec ſiniſtrum quorundam deterruit de Authore judicium, quod, ut hominis acutiſſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

mi, &ad exprobranda ſæculi ſui vitia nati, vel injuriâ poſiti male in litteris fundamenti, vel ſcopi non ſatis bene in eâ, qua vixit republica, perſpecti, famā hujus, ut & aliorum bonorum exiſtimationem, cauteriata lancinnare ſolent conſcientia, hoc gloriolę apud ignaros captaturi & ignavos, quorum erectæ in speciē animæ turgida apud vulgum implent pectora, ut vel ſcioli habeantur pro doctis, vel pro ipſis colantur Diis, qui ne cruſta inducuntur probitatis. Alia mens Romano fuit pectori & ad virtutem nato, etiam tum cum Laſciviæ ſua darentur præmia in impuriſſimi aula Principis.

Nam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Nam cum palam vitia taxare non liceret, quibus potuit involucris, aperto non pepercit ſceleri, ut, ſub ſpecie Venuſini operis, larvam publicæ detraheret turpitudini, ac ſingulos ſimul, velut in propatulo, doceret deploratam ſuo ævo Romanę Gentis conditionem, qua ab avita Majorũ virtute in deteſtanda corruit vitia, duce & authore illo, ad cujus exemplũ proximus quiſq; ſuos efformare ſolebat mores, vitio ſuo non tantum deformes; ſed etiam viro cuiq; bono deteſtabiles. Siquidẽ, ut ut corrupta erat Petronii ſæculo reſpublica, non tamen ita ab omni penitus deſtituta fuit vir-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

tute, quin eſſent qui eam venerarentur, ac in vitii cujuſq; commendarent odium. Nequidquam hic dixerim ultimos bonorum exitus, qui honeſtatis præmium mortem tulerunt, inter quos & *Petronius*, maximus inter vitia & virtutes *Arbiter*. Qui aliorum in legendis authoribus animus eſſe ſoleat, hic non diſputo. Ego Solem incontaminatum manere credo, etiamſi luceat turpiſſimis: meque apum morem ſectari ubique fateor, non aranearum imitari conſuetudinem: & eos incunctanter laudare ſemper, ad quorum palatum non, toxicum poſcente prurigine, noxium facit ve-

cit ve-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

cit venenum; ſed qui, ab ipſa indolis ſcaturigine, melli-fluam facundiæ mirantur ſuavitatem. Quam ego tantam tamque multiformem, in hoc maxime Authore, cum deprehendiſſem, ingenue fateor ac ſine fuco, quamvis ante aliquot annos, inter tremulas adhuc adoleſcentiæ lucubratiunculas, ſuppreſſo eũ nomine quondam ediderim, jam tamen palam meum me non erubeſcere nomen, qui cum maximis paſſim viris inſuperabilẽ hominis non poſſum non dicendi laudare gratiam. Inter quos celſiſſima Heroum hæc quoque ſunt encomia, *Gyraldi, Delbenii, Braſſicani,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Mureti, *Paſſeratii*, & utri-
uſque *Douſæ*: *Bongarſii* item,
Rittershuſii, *Goldaſti*, *Sambu-
ci*, *Moræi*, *Pignorii*, *Stepha-
ni*, *Iunii*, *VVeitzii*, *Buſchii*,
Barthi, *Conſalii*, *Lotichii*,
aliorumque, qui omnes in-
ter prima laudum ſuarum
ornamenta *Petronianas* has
reputabant elegantias; ac in
ſeram uſque poſteritatem
nunquam interitura pone-
bant monumenta, terſiſſimi
Authoris encomia decan-
taſſe. Ne quid de *Lipſio* di-
cam, qui inter ſeria maximè
ſtudia, ubi multum diu fa-
tigaſſet ingenium, ad *Petro-
nii* hujus ſubinde ſales redi-
bat, quibus ſtupendam u-
bique condiret eruditio-
nem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

nem. Cum itaque tantus Clariſſimorum Virorum undique in Authorem hunc fuerit amor, ut qui perpetuis hominem laudibus exornarint ad unguem, metus mihi quoq; nullus fuit, quo minus decantatam ejus operam, vel ad manus ſuſciperem, vel arbitrarer conſtantiſſime, me non tantum infamiam non reportaturum; ſed & maximè aliquam, apud honeſtos ac bonos, impetraturum famam, licet eandem nullis meis venari ſoleã lucubrationibus, quòd eas non tam Nomini meo, quam publicæ utilitati dicatas habeam. Sin autem aliquis interim, vel proter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

va animi libidine , vel virulentâ pectoris concitatus invidiâ , publicâ tibiâ cornuve hoc meum explodere conatus fuerit ſtudium , hoc tantum efficiet ille , quod boni ſentiant omnes, non cum defæcato ſatis animo, nec ſine depoſita lasciviæ prurigine, hujus ſe Authoris accinxiſſe lectioni ; ego vero hanc teſter operam , ut, quod Virum decet honeſtum ac probum , meam omnes maſculam diſcant innocentiam. Cui cum Te, Vir Ampliſſime , faventem ubique deprehendam ſemper, ſolicita mihi nequaquam cura eſt , vel Authorem , ſuis dignum gratiis, ab ullo

ullo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ullo male exceptum iri, vel, cum commendatione Romanæ omnibus facundiæ, me ipſum Tibi minus acceptum, qui, inter maximas tuas laudes, primam reputas illam, a qua Tibi proximus honos: cuique, præter multifariam rerum experientiam, Eruditiſſimorum, non ſine delectu tamen, multum contribuit lectio. Ad quam quàm avidâ & Tu quondam ipſe manu te accinxeris, & Tuos ad eandem exhortatus fueris ſolicitè, hic me dicere verecundia dehortatur, ne ſub ſpecie privatæ laudis, magis Tibi adulari videar, quam cum devotis noſtris precibus publicè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

blicè gratulari, quod ea in noſtra Republica & habeantur & foveantur ingenia, quæ, ut ſua Celſitudine maxime ſunt conſpicua; ita litteris ſimul faventiſſima, omnes juxta amplecti ſolent dextrè, qui communibus ſuis ſtudiis, quod ad publicum faciat commodum, intrepido admoliuntur animo: ut, quas ſemel aggreſſi ſunt operas, ſub ſuis non ſterileſcant auſpiciis; ſed humanitate atque benevolentia, adhibitis veluti recens calcaribus, in dies invaleſcant, ſentiantque neminem in ulla unquam adeo republica eſſe ſterilem, qui non ſperet à ſe etiam in commune utilitatis

com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

commodum aliquid conferri poſſe. Inter hos Fautores cum ego Te juxta cum tuis in me ſtudiis pronum hactenus agnoverim, ut aliquid redhoſtimenti à me in Tuã conferretur exiſtimationem, prolixus non fui in diſquirendo cui opuſculum hoc dicarem, exinde Nomine Tuo digniſſimum, quod & litteras ames, & faveas omnibus, qui privatis ſuis cum operis, operas juvant augentque publicas; eorumque demereri percupiunt ſtudia, pro quibus universi votivis ſuis apud Deum T. Opt. Maximum intercedunt precibus, ut incolumes diu Patris ſoſpi-

tesque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

teſque maneant, atque Ec-
cleſiæ. Quapropter, cum &
ego idem ardentibus urgeo
ſtudiis, rogo, ut hanc quan-
tulamcunque meam opel-
lulam in benignum tuum
admittas aſpectum, ac me,
ut cepiſti, porro faventiſſi-
me habeas. Dabam Harder-
vici. Calend. Febr. Anno
M. DC. LXIII.

*Ampliſſimæ Nobilitati
Tuæ Studioſiſſimus.*

RUTGERUS HERMANNIDES.

DE

DE
PETRONIO
ET EIUS SCRIPTIS
TESTIMONIA.

AVt valde me conjectura fallit, aut hic ipſe eſt Petronius, de quo Tacitus lib. XVI. Annal. ſic ſcrlbit:

C. SVETONIO, L. TELESINO *Coſſ. intra paucos dies eodem agmine Anneus Mella, Cerialis Anicius, Rufus Criſpinus.* C. *Petronius cecidere.* Et cum de cæteris dixiſſet, de Petronio ſubjicit: *Illi dies per ſomnum, nox officiis & oblectamentis vitæ tranſigebatur. Utque alios induſtria, ita hunc ignavia ad famam protulerat: habebaturque non ganeo & profligator, ut pleriq; ſua haurientium, ſed erudito luxu. At dicta factaque ejus quanto ſolutiora, & quandam ſui negligentium præſerentia, tanto gratius in ſpeciem ſimplicitatis accipiebantur. Proconſul tamen Bithyniæ, & mox Conſul, vigentem ſe ac parem negotiis oſtendit: dein revolutus ad vitia, ſeu vitiorum imitationem, inter paucos familiarium* Neroni *aſſumptus eſt, elegantiæ* ARBITER *dum nihil amœnum & molle fluentia putat, niſi quod ei Petronius approbaviſſet. Unde invidia Tigillini, quaſi adverſus æmulum & ſcientia voluptatum potiorem. Ergo crudelitatem Principis, cui cæteræ libidines cedebant, adgreditur, amicitiam Scevini Petronio objectans, corrupto ad indicium ſervo, ademptaque defenſione, & majore part familiæ in vincula rapta. Forte illis diebus Campaniam*

 peti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

petiverat Cæſar, & Cumas uſque progreſſus, Petronius illic attinebatur. Nec tulit ultra timoris aut ſpei moras: neque tamen præceps vitam expulit, ſed inciſas venas, ut libitum, obligatas, aperire rurſus, & alloqui amicos non per ſeria, aut quibus conſtantiæ gloriam peteret. Audiebatque referentes, nihil de immortalitate animæ & ſapientum placitis, ſed levia carmina & faciles verſus. Servorum alios largitione, quoſdam verberibus affecit. Iniit & vias, ſomno indulſit, ut quanquam coacta mors, fortuitæ ſimilis eſſet. Ne codicillis quidem (quod plerique pereuntium) Neronem, aut Tigillinum, aut quem alium potentium adulatus eſt: ſed flagitia Principis ſub nominibus exoletorum fœminarumq; & novitate cujuſque ſtupri perſcripſit, atque obſignata miſit Neroni, fregitque annulum, ne mox uſui eſſet ad facienda pericula. Ambigenti Neroni quonam modo noctium ſuarum ingenia noteſcerent, offertur Silia matrimonio Senatoris haud ignota, & ipſi ad omnem libidinem adſcita, ac Petronio perquam familiaris. Agitur in exilium tanquam non ſiluiſſet quæ viderat, pertuleratque, proprio odio. Hactenus Cornelius.

Atqui C. Plinii codices quidam, ut & Plut. in lib. de diſcr. amic. & adul. Titum vocant. Sic. in lib. 27. Natur. hiſt. ſcriptum eſt: *T. Petronius Conſularis moriturus, invidia Neronis Principis, ut menſam ejus exheredaret, trullam murrhinam* CCC. HS. *emptam fregit.*

Petronius alius, cujus Tacitus idem meminit libris XIIII. & XV, eſt Petronius Turpilianus. Sic enim apud ipſum legendum eſt lib. XV. Ann. ex Plutarcho. Eum vero non ſub Nerone, ſed ſub Galba periiſſe certum eſt ex l. I. Hiſt.

Hiſt. Petroniorum familia Equeſtris fuit, meminitque Plinius lib. VI. P. Petronii equeſtris ordinis, & præfecti Auguſtalis ſub Auguſto ipſo. Ex qua etiam familia fuiſſe veriſimile Petronios quorum Gennadius presbyter Maſſilienſis honorifice meminit in libro de viris illuſtribus. Sed & Flavium Sabinum, Probum, Maximum, Primulum, alioſque quorum non apud ſcriptores modo, ſed in ipſis lapidibus monumenta reſtant: itemque illum qui juſſu Caracallæ ante templum Divi Pii occiſus à Spartiano traditur. Sed & jureconſultum Petronium, ad quem leguntur Sollii Sidonii Epiſtolæ plures.

Sane Petronium Arbitrum Domitiani tempora præceſſiſſe, ex eo etiam intelligitur, quod ejus Terentianus Maurus meminerit: ſi modo Terentianus is eſt, quem ſuo tempore Sienem rexiſſe Martialis teſtatur. Is igitur, quiſquis tandem fuit Petronii ſic meminit, cum de dimetro Iambico claudo agit:

Horatium vidimus
Verſus tenoris hujus
Nuſquam locaſſe juges.
At Arbiter diſertus
Libris ſuis frequentat.

Et paulo poſt de ſexta tome Hendecaſyllabi.

Nunc diviſio, quam loquemur, edet
Metrum, quo memorant Anacreonta
Dulces compoſuiſſe cantilenas.
Hoc Petronius invenitur uſus,
Et plures alii: ſed iſte verſus.

Qualis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Quali compoſitus Tome ſit, edam.
Juverunt ſegetes meum laborem.

Aurel. Macrobius Theodoſius lib. I. Comment. in Somnium Scipionis: *Fabulæ, quarum nomen indicat falſi profeſſionem, aut tantum conciliandæ auribus voluptatis, aut adhortationis quoq; in bonam frugem repertæ ſunt. Auditum mulcent, velut Comœdiæ, quales Menander, ejuſve imitatores agendas dederunt: vel argumenta fictis caſibus amatorum referta, in quibus vel multum eſſe Arbitrum, vel Apulejum nonnunquam luſiſſe miramur. Hoc totum fabularum genus, quod ſolas aurium delitias profitetur, è ſacrario ſuo in nutricum cunas ſapientiæ tractatus eliminat.*

C. Sidonius Apollinaris Arvernorum Epiſcopus in carmine ad Magnum Felicem:

Non Licinius hic, Lucretiuſque eſt,
Non Turnus, Memor, Ennius, Catullus,
Stella, & Septimius, Petroniusque.

Idem in Narbone:

Et te Maſſilienſium per hortos
Sacri ſtipitis Arbiter colonum
Helleſpon jaco parem Priapo.

Ubi illi Maſſilienſium horti [ut hoc obiter dicam] non tam mihi Arbitri patriam ſignificare videntur, quam mores, qui & Plautino proverbio, & Athenæi hiſtoria notati ſunt.

Fabius Planciades Fulgentius lib. I. Mytholog.

Licet mulierum verbalibus undis & cauſidici cedant, nec Grammatici mutiant, Rhetor taceat, & clamorem præco compeſcat, ſola eſt Satyra quæ modum

modum imponit furentibus. Scilicet Petroniana ſubit Albutia: hac enim adludente & Plautina Saureæ dominatus obdormit, & Sulpicillæ loquacitas deperit, Salluſtianæque Semproniæ, quamvis præſenſit, melos raucescit.

In veteri libro Defloratorum, qui fuit Joan. Biturigum Ducis, non uſque adeo vetuſto, Petronii fruſtra hanc inſcriptionem habent: *Petronii Arbitri Affranii Satyrici*, quod probare non poſſum. Nam ut quæ de Afranio Quintilianus ſcribit, inquinaſſe eum argumenta fœdis puerorum amoribus mores ſuos faſſum, de hoc quoque Petronio dici poſſe videatur, longe tamen alium ab Afranio fuiſſe certum eſt.

Sunt & qui de Petronio dictum illud ſcribant:

Laſcivus verſu, mente pudicus erat.

Quod tamen D. Adrianum de Voconio poeta amico ſuo ſcripſiſſe, teſtis eſt Apuleius Apologia. Cæterum nihil puto ad hanc Petronium pertinere, quod Raphael Volaterr. lib. XVIII. Comm. ſic ſcribit:

Petronius Arbiter Poëta, cujus aliqua de medicina verſibus conſcripta ad nos pervenerunt.

In veteri exemplari bibliothecæ Vaticanæ ſequens Epigramma Petronii fragmentis quibuſdam præfixum dicitur:

Petronii carmen divino pondere currit,
Quo juvenum mores arguit atque ſenum.
*Quare ille * præſa gaudet laſciva puella,*
At quoque delicias frigida ſentit anus.

Nam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

*Nam * iter diri ſcripſitque Neronis amictu*
Arbiter arbitrio dictus & ipſe ſuo.

SATYRICON.

Quale ſit hoc ſcribendi genus, Fabius ſic expreſſit.

SATYRA *quidem tota noſtra eſt: in qua primus inſignem laudem adeptus eſt Lucilius, qui quoſdam ita deditos ſibi adhuc habet amatores, ut eum non ejuſdem modo operis auctoribus, ſed omnibus Poëtis præferre non dubitent. Ego quantum ab illis, tantum ab Horatio diſſentio, qui Lucilium fluere lutulentum, & eſſe aliquid quod tollere poſſis, putat. Nam & eruditio in eo mira & libertas, atque inde acerbitas, & abunde ſalis. Multo eſt terſior, ac purus magis. Alterum illud eſt & prius Satyræ genus, quod non ſola carminum varietate miſtum condidit Terentius Varro, vir Romanorum eruditiſſimus.* Hactenus M. Fab. Hujus eſt generis hic liber, itemque Martiani ſeptem artes, quarum in veteribus pleriſque membranis titulus eſt, *Martiani Minei Felicis Capellæ, Afri Carthaginenſis Satyricon lib.* VII. *de nuptiis Philologiæ lib.* II. Sed & ipſe ſub finem libri ſic canit.

Habes ſenilem Martiane fabulam,
Miſcella luſit quam lucernis famine
Satyra Pelaſgo, dum docere nititur
Artes creagris vix amicas Atticis.

Tractum eſt hoc nomen à Satyra cibi, vel ut Acron ait, lancis genere ex variis rebus condito: à quo & per Satyram aliquid dici vel fieri veteres

veteres uſurparunt: quod & Diomedes latius perſequitur lib. II. Cœterum quod Fabius ait de *Satyricis* Varronis, ad Menippeas pertinet, de quibus eſt & hic Ciceronis locus lib. I. Ac. quæſt. ſub perſona ipſius Varronis: *Et tamen in illis veteribus noſtris, quæ Menippum imitati, non interpretati, quadam hilaritate conſperſimus, multa admixta ex intima philoſophia, multa dialectice dicta: quæ quo facilius minus docti intelligerent, jucunditate quadam ad legendum invitati*, &c. Ex his etiam apparet, falli potuiſſe eos, qui inter veterum poëtarum carmina paſſim retulerunt quæcunque ex Menippeis Varronis à veteribus àdducta ſunt, fruſtraque alios tentare omnia omnino ad poëtices normam exigere.

FINIS.

Judicium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Judicium

IVSTI LIPSII

De

PETRONII

Lectione,

in

EPISTOLICIS QVÆSTIONIBVS, lib. 3.

Epiſt. 2.

VT in vita, ſic in ſtudiis juvat ſeveritati adſperſa comitas. Ea cauſa frequenter ſoleo à gravioribus libris animum quaſi in ludum mittere ad ſcriptores amœniores. Quo in numero PETRONIVM repono: quidquid dicant iſti frontis ſeveræ. Et tua fide, Pithœe, vidiſtin' quidquam venuſtius, argutius, poſt natas Muſas? Non ego; abeſſet tantum nuda illa nequitia: qua tamen nihil cætera nec in animo, nec in moribus meis magis labem relinquunt; quam olim in flumine veſtigium, cymba. Ut vina appoſita vinoſum movent; invinium, ut antiqui loquebantur, non movent: Sic iſta animum jam ante improbum fortaſſe incient; caſto & caſtigato non adhærent. Et ſunt tamen inter Muſæos homines qui hunc ſcriptorem fuiſſe * velint; quibus nos certe, mi Pithœe, diſſentimus.

* Id eſt, *non eſſe amplius.*

PE-

PETRONII ARBITRI SATYRICON.

*

****

NVM alio genere furiarum declamatores inquietantur, qui clamant, Hæc vulnera pro libertate publica excepi, hunc oculũ pro vobis impendi: date mihi ducem, qui me ducat ad liberos meos, nam ſucciſi poplites membra non ſuſtinent. Hæc ipſa tolerabilia eſſent, ſi ad eloquentiam ituris viam facerent: nunc & rerum tumore, & ſententiarum vaniſſimo ſtrepitu, hoc tantum proficiunt, ut, cum in forum venerint, putent ſe in alium terrarum orbem delatos. Et ideo ego adoleſcentulos exiſtimo in ſcholis ſtultiſſimos fieri, quia nihil ex iis quæ in uſu habemus, aut audiunt, aut vident; ſed piratas cum catenis in litto- *Eucolpius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

re ſtantes; & tyrannos edicta ſcribentes, quibus imperent filiis, ut patrum ſuorum capita præcidant, ſed reſponſa in peſtilentiam data, ut virgines tres aut plures immolentur, ſed mellitos verborum globulos, & omnia dicta factaq; quaſi papavere & ſeſamo ſparſa. Qui inter hæc nutriuntur, non magis ſapere poſſunt, quam bene olere, qui in culinâ habitant. Pace veſtra liceat dixiſſe, primi omnem eloquentiam perdidiſtis. Levibus enim atque inanibus ſonis ludibria quædam excitando effeciſtis, ut corpus orationis enervaretur & caderet. Nondum iuvenes declamationibus continebantur, cum Sophocles aut Euripides invenerunt verba, quibus deberent loqui. Nondum umbraticus doctor ingenia deleverat, cum Pindarus novemque lyrici Homericis verſibus canere timuerunt. Et ne poëtas quidem ad teſtimonium citem, certe neque Platona, neque Demoſthenem ad hoc genus exercitationis acceſſiſſe video. Grandis, &, ut ita dicam, pudica oratio non eſt maculoſa, nec turgida, ſed naturali pulchritudine exſurgit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ſurgit. Nuper ventoſa iſthæc & enormis loquacitas Athenas ex Aſia commigravit, animoſque juvenum ad magna ſurgentes veluti peſtilenti quodam ſidere afflavit, ſemelque corrupta eloquentiæ regula ſtetit, & obmutuit. Quis poſtea ad ſummam Thucydidis, quis Hyperidis ad famam proceſſit? ac ne carmen quidem ſani coloris enituit: ſed omnia quaſi eodem cibo paſta, non potuerunt uſque ad ſenectutem caneſcere. Pictura quoque non alium exitum fecit, poſtquam Ægyptiorum audacia tam magnæ artis compendiariam invenit. Non eſt paſſus Agamemnon me diutius declamare in porticu, quam ipſe in ſcholâ ſudaverat: ſed, Adoleſcens, inquit, quoniam ſermonem habes non publici ſaporis, &, quod rariſſimum eſt, amas bonam mentem, non fraudabo te arte ſecreta. Nimirum in his exercitationibus doctores peccant, qui neceſſe habent cum inſanientibus furere. Nam niſi dixerint quæ adoleſcentuli probent, ut ait Cicero, ſoli in ſcholis relinquentur; ſicuti ficti

Agamemnon.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

adulatores cum cœnas divitum captant, nihil prius meditantur, quàm quod putant gratiſſimum auditoribus fore (nec enim aliter impetrabunt quod petunt, niſi quaſdam inſidias auribus fecerint) ſic eloquentiæ magiſter, niſi, tanquam piſcator, eam impoſuerit hamis eſcam, quam ſcierit appetituros eſſe piſciculos, ſine ſpe prædæ moratur in ſcopulo. Quid ergo eſt? parentes obiurgatione digni ſunt, qui nolunt liberos ſuos ſevera lege proficere. Primum enim ſicut omnia, ſpes quoque ſuas ambitione donant: deinde cum ad vota properant, cruda adhuc ſtudia in forum propellunt; & eloquentiam, qua nihil eſſe majus confitentur, pueris induunt adhuc naſcentibus. Quod ſi paterentur laborum gradus fieri, ut ſtudioſi juvenes lectione ſevera mitigarentur, ut ſapientiæ præceptis animos componerent, ut verba atroci ſtylo effoderent, ut quod vellent imitari, diu audirent, ſibi nihil eſſet magnificum quod pueris placeret: jam illa grandis oratio haberet majeſtatis ſuæ pondus. Nunc pueri in ſcholis ludunt, juvenes ridentur in foro, &

quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

quod utroque turpius eſt, quod quiſquis perperam diſcit, in ſenectute confiteri non vult. Sed ne me putes improbaſſe ſchedium Lucilianæ humilitatis, quod ſentio & ipſe carmine effingam:

Artis ſeveræ ſi quis amat effectus,
Mentemq; magnis applicat, prius more
Frugalitatis lege polleat exacta:
Nec curet alto regiam trucem vultu,
Cliensque cœnas impotentium captet:
Nec perditis addictus, obruat vino
Mentis calorem, neve plauſor in ſcena
Sedeat redemptus hiſtrioniæ adductus.
Sed ſive armigeræ rident Tritonidis arces,
Seu Lacedæmoino tellus habitata colono,
Sirenumque domus, det primos verſibus annos,
Mæoniumq; bibat felici pectore fontem,
Mox & Socratico plenus grege, mittat habenas
Liber, & ingentis quatiat Demoſthenis arma.
Hunc Romana manus circumfluat, & modo Graio
Exonerata ſono mutet ſuffuſa ſaporem:
Interdũ ſubducta foro det pagina curũ,
Et fortuna ſonet celeri diſtincta meatu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Dent epulas, & bella truci memorata canore:
Grandiaque indomiti Ciceronis verba minentur.
His animum ſuccinge bonis. ſic flumine largo
Plenus, Pierio defundes pectore verba.

Eucolpius. Dum hæc diligentius audio, non notavi mihi Aſcylti fugam: & dum in hoc dictorum æſtu motus incedo, ingens ſcholaſticorum turba in porticum venit, ut apparebat, ab extemporali declamatione neſcio cujus, qui Agamemnonis ſuaſoriam exceperat. Dum ergo juvenes ſententias rident, ordinemque totius dictionis infamant, opportune ſubduxi me, & curſim Aſcylton perſequi cœpi. Sed nec viam diligenter tenebam, quia ne quo loco ſtabulum eſſet, ſciebam. Itaque quocunque ieram, eodem revertebar. donec in curſu fatigatus, & ſudore jam madens, accedo aniculam quandam quæ agreſte olus vendebat: &, Rogo, inquam, mater, nunquid ſcis ubi ego habitem? Delectata illa urbanitate tam ſtultâ: &, Quidni ſciam? inquit. conſurrexitque, & cœpit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

pit me præcedere. Divinam ego putabam. at ſubinde ut in locum ſecretiorem venimus, centonem anus urbana rejecit: &, Hîc, inquit, debes habitare. Cum ego negarem me cognoſcere domum, video quoſdam, inter titulos, nudasque meretrices furtim ſpatiantes. Tarde, immo jam ſerò intellexi me in fornicem eſſe deductum. execratus itaque aniculæ inſidias, operui caput, & per medium lupanar fugere cœpi in aliam partem: cum ecce in ipſo aditu occurrit mihi æque lapſus ac moriens Aſcyltos. putares ab eâdem aniculâ eſſe deductum. Itaque ut ridens eum conſalutavi, quid in loco tam deformi faceret, quæſivi. Sudorem ille manibus deterſit, &, Si ſcires, inquit, quæ mihi acciderunt. quid novi? inquam ego. at ille deficiens, Cum errarem, inquit, per totam civitatem, nec invenirem quo loco ſtabulum reliquiſſem, acceſſit ad me paterfamilias, & ducem ſe itineris humaniſſime promiſit. per amfractus deinde obſcuriſſimos egreſſus, in hunc locum me perduxit, prolatoque

Aſcyltos.

peculio cœpit rogare ſtuprum. Iam pro cella meretrix aſſem exegerat, jam ille mihi injecerat manum, & niſi valentior fuiſſem, dediſſem pœnas * adeo ubique omnes mihi videbantur ſatyrion bibiſſe * junctis viribus moleſtum contempſimus * quaſi per caliginem vidi Gytona in crepidine ſemitæ ſtantem, & in eundem locum me conjeci. Cum quærerem num quid nobis in prandium frater paraſſet, conſedit puer ſuper lectum, & manantes lacrymas pollice expreſſit. Perturbatus ergo habitu fratris, quid accidiſſet, quæſivi. At ille tarde quidem & invitus, ſed poſtquam precibus & iracundiam miſcui: Tuus, inquit, iſte frater, ſeu comes, paulo ante in conductum accucurrit, cœpitque mihi vel pudorem extorquere. Cum ego proclamarem, gladium ſtrinxit, &, Si Lucretia es, inquit, Tarquinium inveniſti. Quibus ego auditis, intentavi in oculos Aſcylti manus: &, Quid dicis, inquam, muliebris patientiæ ſcortum, cujus ne ſpiritus purus eſt? Inhorreſcere ſe finxit Aſcyltos; mox ſublatis fortius mani-

Eucolpius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

manibus, longe majore niſu clamavit: Non taces, inquit, gladiator obſcœne, quem de ruina arena dimiſit? Non taces nocturne percuſſor, qui ne tum quidem cum fortiter faceres, cum pura muliere pugnaſti? cujus eadem ratione in viridario frater fui, qua nunc in diverſorio puer eſt? Subduxiſti te, inquam, à præceptoris colloquio. Quid ego, homo ſtultiſſime, facere debui, cum fame morerer? an videlicet audirem ſententias, id eſt, vitream fractam, & ſomniorum interpretamenta? Multo me turpior es tu hercule, qui ut foris cœnares, poëtam laudaſti. Itaque ex turpiſſima lite in riſum diffuſi, pacatius ad reliqua ſeceſſimus. * Rurſus in memoriam revocatus injuriæ, Aſcylte, inquam intelligo nobis convenire non poſſe. Itaque communes ſarcinulas partiamur, ac paupertatem noſtram privatis quæſtibus temptemus expellere. Et tu literas ſcis, & ego, ne quæſtibus tuis obſtem, aliquid aliud promittam: alioqui mille cauſæ nos quotidie collident, & per totam urbem rumoribus different. Non recuſa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

cuſauit Aſcyltos, &, Hodie, inquit, quia tanquam ſcholaſtici ad cœnam promiſimus, non perdamus noctem. cras autem quia hoc libet, & habitationem mihi proſpiciam, & aliquem fratrem. Tardum eſt, inquam, differre quod placet. * Hanc tam præcipitem diviſionem libido faciebat. Iamdudum enim cupiebam amoliri cuſtodem moleſtum, ut veterem cum Gytone meo rationem diducerem. * Poſtquam luſtravi oculis totam urbem, in cellulam redii oſculiſque tandem bonâ fide exactis, alligo artiſſimis complexibus puerum, fruorque votis uſque ad invidiam felicibus. Nec adhuc quidem omnia erant facta, cum Aſcyltos furtim ſe foribus admovit, diſcuſſiſque fortiſſime clauſtris, invenit me cum fratre ludentem. riſu itaque plauſuque cellulam implevit, opertum me amiculo evoluit. &, Quid agebas, inquit, frater ſanctiſſime? quid veſticontubernium facis? nec ſe ſolum intra verba continuit, ſed lorum de pera ſolvit, & me cœpit non perfunctorie verberare, adiectis etiam petulantibus

bus dictis, Sic dividere cum fratre nolito. * * *
Veniebamus in forum deficiente jam die, in quo notavimus frequentiam rerum venalium, non quidem precioſarum, ſed tamen quarum fidem male ambulantem obſcuritas temporis facillime tegeret. Cum ergo & ipſi raptum latrocinio pallium detuliſſemus, uti occaſione opportuniſſima cœpimus, atque in quodam angulo laciniam extremam concutere, ſi quem forte emptorem ſplendida veſtis poſſet adducere. Nec diu moratus ruſticus quidam familiaris oculis meis cum muliercula comite propius acceſſit, ac diligentius conſiderare pallium cœpit. invicem Aſcyltos iniecit contemplationem ſuper humeros ruſtici emptoris, ac ſubito exanimatus conticuit. ac ne ipſe quidem ſine aliquo metu hominem conſpexi. nam videbatur ille mihi eſſe qui tuniculam in ſolitudine invenerat. plane is ipſe erat. Sed cum Aſcyltos timeret fidem oculorum, ne quid temere faceret, prius tanquam emptor propius acceſſit, detraxitque hume- *Encolpius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ris laciniam & diligentius tenuit. O luſum fortunæ mirabilem! Nam adhuc nec ſuturæ quidem attulerat ruſticus curioſas manus, ſed tantum mendici ſpolium etiam faſtidioſe venditabat. Aſcyltos poſtquam depoſitum eſſe inviolatum vidit, & perſonam vendentis contemptam, ſeduxit me paululum à turba: &, Scis, inquit, frater, rediiſſe ad nos theſaurum de quo querebar? Illa eſt tunicula adhuc, ut apparet, intactis aureis plena. Quid igitur facimus? aut quo jure rem noſtram vindicamus? Exhilaratus ego, non tantum quia prædam videbam, ſed etiam quod fortuna me à turpiſſima ſuſpicione dimiſerat, negavi circuitu agendum, ſed plane jure civili dimicandum, ut, ſi nollet alienam rem domino reddere, ad interdictum veniret.

Quid faciant leges, ubi ſola pecunia regnat,
Aut ubi paupertas vincere nulla poteſt?
Ipſi qui Cynica traducunt tēpora cœna,
Nonnunquam nummis vendere verba ſolent.

Ergo judicium nihil eſt niſi publica
merces,
Atque eques in cauſa qui ſedet, empta
probat.

Contra Aſcyltos leges timebat: &, Quis, aiebat, hoc loco nos novit? aut quis habebit dicentibus fidem? Mihi plane placet emere, quamvis noſtrum ſit quod agnoſcimus, & parvo ære recuperare potius theſaurum, quam in ambiguam litem deſcendere. Sed præter unum dipondium, ſicel, lupinosque quibus deſtinaveramus mercari, nihil ad manum erat, ne interim præda diſcederet. Itaque vel minoris pallium addicere placuit, ut pretium majoris compendii leviorem faceret jacturam. Cum primum ergo explicuimus mercem, mulier aperto capite quæ cum ruſtico ſteterat, inſpectis diligentius ſignis, injecit utramque laciniæ manum, magnaque vociferatione, latrones tenere clamavit. Contra nos perturbati, ne videremur nihil agere & ipſi ſciſſam & ſordidam tenere cœpimus tunicam, atque eadem invidia proclamare, noſtra eſſe ſpolia quæ il-
li

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

li poſſiderent. Sed nullo genere par erat cauſa noſtra, & conciones quæ ad clamorem confluxerant, noſtram ſcilicet de more ridebant invidiam; quod pro illa parte vindicabant pretioſiſſimam veſtem, pro hac pannuciam ne centonibus quidem bonis dignam. Hinc Aſcyltos pene riſum diſcuſſit: qui ſilentio facto, Videamus, inquit ſuam cuique rem eſſe chariſſimam, reddant nobis tunicam noſtram, & pallium ſuum recipiant. Etſi ruſtico mulierique placebat permutatio, advocati tamen jam pene nocturni, qui volebant pallium lucrifacere, flagitabant uti apud ſe utraque deponerentur, ac poſtero die judex querelam inſpiceret. Neque enim res tantum, quæ viderentur, in controverſia eſſe, ſed longe aliud quæri, in utra parte ſcilicet latrocinii ſuſpicio haberetur. Iam ſequeſtri placebant, & neſcio quis ex concionibus caluus tuberoſiſſimæ frontis, qui ſolebat aliquando & cauſas agere, invaſerat pallium. Cæterum apparebat nihil aliud quæri, niſi ut ſemel depoſita veſtis inter prædones ſtrangularetur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

tur, & nos metu criminis non veniremus ad conſtitutum. Idem plane & nos volebamus. Itaque utriuſque partis votum caſus adiuvit. Indignatus enim ruſticus, quod nos centonem exhibendum poſtularemus, miſit in faciem Aſcylti tunicam, & liberatos querelâ juſſit pallium deponere, quod ſolum litem faciebat. * & recuperato, ut putabamus theſauro in diverſorium præcipites abimus, præcluſisque foribus ridere acumen non minus concionum, quam calumniantium cœpimus, quod nobis ingenti calliditate pecuniam reddidiſſent.

Nolo quod cupio ſtatim tenere,
Nec victoria mi placet parata.

* *

Sed ut primum beneficio Gytonis præparatâ nos implevimus cœna, oſtium non ſatis audaci ſtrepitu impulſum exſonuit. Cum & ipſi ergo pallidi rogaremus, quis eſſet; Aperi, inquit, jam ſcies. Dum loquimur, ſera ſuâ ſponte delapſa cecidit, recluſæque ſubito fores admiſerunt intrantem. Mulier autem erat operto capite, illa ſcilicet, quæ paulo ante cum ruſtico ſteterat:

&,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

&, Me deriſiſſe, inquit, vos putaba tis. ego ſum ancilla Quartillæ, cuju vos ſacram ante cryptam turbaſtis ecce ipſa venit ad ſtabulum, petitqu ut vobiſcum liceat loqui, nolite perturbari. nec accuſat errorem veſtrum nec punit. immo potius miratur, qui deus juvenes tam urbanos in ſuam regionem detulerit. Tacentibus adhuc nobis, & ad neutram partem aſſentationem flectentibus, intravi ipſa una comitata virgine, ſedensque ſuper torum meum, diu flevit. ac ne tunc quidem nos ullum adjecimus verbum, ſed attoniti exſpectavimus lacrymas ad oſtentationem doloris paratas. Ut ergo tam ambitioſus detonuit imber, retexit ſuperbum pallio caput, & manibus inter ſe uſque ad articulorum ſtrepitum contritis, Quænam eſt, inquit, hæc audacia? aut ubi fabulas, & anteceſſura latrocinia didiciſtis! miſereor medius fidius veſtri: neque enim impune quiſquam, quod non licuit, aſpexit. utique noſtra regio tam præſentibus plena eſt numinibus, ut facilius poſſis deum quam hominem invenire. ac ne me

Quartilla.

pute-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

putetis ultionis cauſa huc veniſſe, æ-
tate magis veſtra commoveor, quam
injuria mea. Imprudentes enim, ut
adhuc puto, admiſiſtis inexpiabile
ſcelus. Ipſa quidem illa nocte vexata,
tam periculoſo inhorrui frigore, ut
tertianæ etiam impetum timerem. &
ideo medicinam ſomno petii, juſſa-
que ſum vos perquirere, atque im-
petum morbi monſtrata ſubtilitate
lenire. Sed de remedio non tam val-
de laboro. major enim in præcordiis
dolor ſævit, qui me uſque ad neceſ-
ſitatem mortis deducit. ne ſcilicet ju-
venili impulſi licentia quod in ſaccl-
lo Priapi vidiſtis, vulgetis, deorum-
que conſilia proferatis in populum.
Protendo igitur ad genua veſtra ſupi-
nas manus, petoque & oro, ne no-
cturnas religiones, iocum riſum-
que faciatis, neve traducere veli-
tis tot annorum ſecreta, quæ mille
vix homines noverunt. Secundum
hanc deprecationem lacrymas rurſus *Eucol*
effudit, gemitibusque largis concuſ- *pius.*
ſa tota facie ac pectore thorum meum
preſſit. Ego eodem tempore & mi-
ſericordia turbatus & metu, bo-

num

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

gnum animum habere eam juſſi, & de utroque eſſe ſecuram. Nam neque ſacra quenquam vulgaturum, & ſ quod præterea aliud remedium ad tertianam deus illi monſtraſſet, adiuvaturos nos divinam providentiam vel periculo noſtro. Hilarior poſt hanc pollicitationem facta mulier, baſiavit me ſpiſſius, & ex lacrymis in riſum mota deſcendentes ab aure capillos meos temtata manu duxit:

Quartilla. &, Facio, inquit, inducias vobiſcum, & à conſtituta lite dimitto. Quod ſi non annuiſſetis de hac medicina quam peto, jam parata erat in craſtinum turba, quæ & injuriam meam vindicaret, & dignitatem.

Contemni, turpe eſt; legem donare, ſuperbum.
Hoc amo, quod poſſũ qualibet ire via.
Nam ſane & ſapiens contemptus jurgia flectit;
Et, qui non jugulat, victor abire ſolet.

Eucoltius. Comploſis deinde manibus in tantum repente riſum effuſa eſt, ut timeremus. idem ex altera parte & ancilla fecit, quæ prior venerat. idem virguncula quæ unà intraverat. Omnia

mi-

mimico riſu exſonuerant; cum interim nos quæ tam repentina eſſet mutatio animorum facta, ignoraremus, ac modo noſmetipſos, modo mulieres intueremur.

*

Ideo vetui hodie in hoc diverſorio quenquam mortalium admitti, ut remedium tertianæ ſine interpellatione à vobis acciperem. Vt hæc dixit Quartilla, Aſcyltos quidem pauliſper obſtupuit: ego autem frigidior hyeme Gallica factus, nullum potui verbum emittere. Sed ne quid triſtius expectarem, comitatus faciebat. Tres enim erant mulierculæ, ſi quid vellent conari, infirmiſſimæ, ſcilicet contra nos, ſi nil aliud virilis ſexus eſſet. Et præcincti certe altius eramus: immo ego ſic jam paria compoſueram, ut ſi depugnandum foret, ipſe cum Quartilla conſiſterem, Aſcyltos cum ancilla, Gyton cum virgine. * Tunc vero excidit omnis conſtantia attonitis, & mors non dubia miſerorum oculos cœpit obducere. * Rogo, inquam, domina, ſi quid triſtius paras, celerius confice. neque enim tam

Quartilla.

Eucolpius.

mag-

magnum facinus admiſimus, ut debeamus torti perire. *

Ancilla quæ Pſyche vocabatur, lodiculam in pavimento diligenter extendit. *

Sollicitavit inguina mea mille jam mortibus frigida. *

Operuerat Aſcyltos pallio caput, ammonitus ſcilicet, periculoſum alienis intervenire ſecretis * duas inſtitas ancilla portulit de ſinu: alteraque pedes noſtros alligavit, altera manus.

* *

Aſcyltos jam deficiente fabularum contextu, Quid ergo, inquit, non ſum dignus qui bibam? Ancilla riſu meo prodita comploſit manus, & appoſuit quidem * adoleſcens ſolus tantum medicamentum ebibiſti? Itane eſt, inquit Quartilla, quicquid Satyrii fuit Eucolpius ebibit? * non indecenti riſu latera commovit. * Ac ne Gyton quidem ultimo riſum tenuit, utique poſtquam virguncula cervicem ejus invaſit, & non repugnanti puero innumerabilia oſcula dedit. * Volebamus miſeri exclamare, ſed nec in auxilio erat quiſquam, & hinc

Pſy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Pſyche acu comatoria cupienti mihi invocare Quiritium fidem, malas pungebat; illinc puella penicillo quod & ipſum Satyreo tinxerat, Aſcylton opprimebat *

Ultimo cinædus ſupervenit myrtea ſubornatus gauſapila, cinguloque ſuccinctus, modo extortis nos clunibus cecidit, modo baſiis olidiſſimis inquinavit, donec Quartilla ballenatiam tenens virgam, alteque ſuccincta, juſſit infelicibus dari miſſionem. *

Uterque noſtrum religioſiſſimis juravit verbis, inter duos periturum eſſe tam horribile ſecretum. * *

Intraverunt palæſtricæ quam plures, & nos legitimo perfuſos oleo refecerunt. Utcumque igitur laſſitudine abjecta, cœnatoria repetimus, & in proximam cellam ducti ſumus, in qua tres lecti ſtrati erant, & reliquus lautitiarum apparatus ſplendidiſſime expoſitus. Juſſi ergo diſcubuimus, & guſtatione mirifica initiati, vino etjam falerno inundamur. excepti etjam pluribus ferculis cum laberemur in ſomnum; Ita ne eſt? inquit Quartilla,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

la, etiam dormire vobis in mente eſt, cum ſciatis Priapi genio pervigilium deberi? Cum Aſcyltos gravatus tot malis in ſomnum laberetur, illa, quæ injuria depulſa fuerat, ancilla totam faciem ejus fuligine longâ perfricuit, & non ſentientis labra humerosq; ſopitis titionibus pinxit. Iam ego etiam tot malis fatigatus minimum veluti guſtum hauſeram ſomni: idem & tota intra forisque familia fecerat: atque alii circa pedes diſcumbentium ſparſi jacebant, alii parietibus appliciti, quidam in ipſo limine conjunctis marcebant capitibus: lucernæ quoque humore defectæ, tenue & extremum lumen ſpargebant, cum duo Syri expilaturi lagenam, triclinium intraverunt: dumque inter argentum avidius rixantur, diductam fregerunt lagenam. cecidit etiam menſa cum argento, & ancillæ ſuper torum marcentis excuſſum fortè altius poculum, caput fregit. ad quem ictum exclamavit illa, pariterque & fures prodidit, & partem ebriorum excitavit. Syri illi qui venerant ad prædam, poſtquam ſe deprehenſos intel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

exerunt, pariter ſecundum lectum conciderunt, ut putares hoc convenisse, & ſtertere tanquam olim dormientes cœperunt. Iam & Tricliniarches experrectus, lucernis occidentibus oleum infuderat, & pueri deterſis pauliſper oculis redierant ad miniſterium, cum intrans cymbaliſtria & concrepans æra, omnes excitavit. Refectum igitur eſt convivium, & rurſus Quartilla ad bibendum revocavit. adjuvit hilaritatem comeſſantis cymbaliſtria. * Intrat cinædus homo omnium inſulſiſſimus & plane illa domo dignus, qui ut infractis manibus congemuit, ejuſmodi carmina effudit:

Huc huc convenite nunc ſpatalocinædi,
Pede tendite, curſum addite, convolate plantâ,
Femore facili, clune agili, & manu procaces,
Molles, veteres, Deliaci manu reciſi.

Conſumptis verſibus ſuis, immundiſſimo me baſio conſpuit: mox & ſuper lectum venit, atque omni vi detexit recuſantes. Super inguina mea diu multumque fruſtra moluit. Perfluebant per frontem ſudantis acaciæ rivi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

rivi, inter rugas malarum tantu
erat cretæ, ut putares detectum p
rietem nimbo laborare. Non teni
ego diutius lacrymas: ſed ad ultima
perductus triſtitiam, Quæſo, inquan
domina, certe Embaſicœtam juſſera
dari. Complosit illa tenerius manu
&, O, inquit, hominem acutum, atqu
urbanitatis vernulæ fontem! Quid
tu non intellexeras cinædum Emba
ſicœtam vocari? Deinde ut contuber
nali meo melius ſucceſſerat, Per fi
dem, inquam, noſtram Aſcyltos i
hoc triclinio ſolus ferias agit? Ita? in
quit Quartilla, & Aſcylto Embaſi
cœtas detur. Ab hac voce equum cin
ædus mutavit, tranſituque ad comi
tem meum facto, clunibus eum ba
ſiisque diſtrivit. Stabat inter hæc Gy
ton, & riſu diſſolvebat ilia ſua. Itaqu
conſpicata eum Quartilla, cujus eſſe
puer diligentiſſima ſciſcitatione quæ
ſivit. Cum ego fratrem meum eſſ
dixiſſem, Quare ergo, inquit, m
non baſiavit? vocatumque ad ſe i
oſculum applicuit: mox manum de
miſit in ſinum, & pertractato vaſcu
lo tam rudi, Hoc, inquit, belle cra
i

promulſide libidinis noſtræ mili-
bit : hodie enim poſt aſellum, dia-
a non ſumo. Cum hoc diceret, ad
urem ejus Pſyche ridens acceſſit, &
um dixiſſet neſcio quid, Ita, ita,
quit Quartilla, bene admonuiſti:
ur non, quia belliſſima occaſio eſt,
evirginetur Pannichis noſtra? Con-
nuoque producta eſt puella ſatis
ella, & quæ non plus quam ſeptem
nnos habere videbatur, & ea ipſa quæ
rimum cum Quartilla in cellam ve-
erat noſtram. Plaudentibus ergo
niverſis, & poſtulantibus, nuptias
cerunt. Obſtupui ego, & nec Gy-
ona verecundiſſimum puerum ſuffi-
ere huic petulantiæ affirmavi, nec
uellam ejus ætatis eſſe, ut muliebris
atientiæ legem poſſet accipere. Ita?
quit Quartilla; minor eſt iſta quam
go fui, cum primum virum paſſa
um? Iunonem meam iratam ha-
eam, ſi unquam me meminerim vir-
inem fuiſſe. nam & infans cum pa-
bus inquinata ſum, & ſubinde prode-
ntibus annis, majoribus me pueris
dplicui, donec ad hanc ætatem per-
eni. Hinc etiam puto proverbium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

natum illud, ut dicatur, Poſſe tau-rum tollere quæ vitulum ſuſtulerit. Igitur ne majorem injuriam in ſecreto frater acciperet, conſurrexi ad officium nuptiale. Iam Pſyche puella caput involverat flammeo; iam Embaſicœtas præferebat facem; iam ebriæ mulieres longum agmen plaudentes fecerant, thalamumque incesta exornaverant veſte; Tum Quartilla iocantium quoque libidine accenſa, & ipſa ſurrexit, correptumque Gytona in cubiculum traxit. Sine dubio non repugnaverat puer, ac ne puella quidem triſtis expaverat nuptiarum nomen. Itaque, cum inclusi jacerent, conſedimus ante limen thalami, & imprimis Quartilla per rimam improbe diductam applicuerat oculum curioſum, luſumque puerilem libidinoſa ſpeculabatur diligentia. Me quoque ad idem ſpectaculum lenta manu traxit: & quia conſiderantium hæſerant vultus, quicquid à ſpectaculo vacabat, commouebat obiter labra, & me tanquam furtivis ſubinde oſculis verberabat. *

Abjecti in lectis ſine metu reliquam

exegi

exegimus noctem. * * * *De cœna & lautitijs Trimalcionis.*

Videmus ſenem caluum tunica veſtitum ruſſea, inter pueros capillatos ludentem pila. Nec tam pueri nos, quamquam erat operæprecium, ad ſpectaculum duxerant, quam ipſe paterfamiliæ, qui ſoleatus pila ſparſina exercebatur; nec eam amplius repetebat quæ terram contigerat, ſed follem plenum habebat ſeruus, ſufficiebatque ludentibus. Notauimus etiam res nouas. Nam duo ſpadones in diverſa parte circuli ſtabant, quorum alter matellam tenebat argenteam, alter numerabat pilas, non quidem eas, quæ inter manus luxu expellente vibrabant, ſed eas quæ in terram decidebant. Cum has miraremur lauticias, Trimalcio lautiſſimus homo digitos concrepuit: ad quod ſignum matellam ſpado ludenti ſuppoſuit. Exonerata ille veſica, aquam popoſcit ad manus, digitoſque paululum aſperſos, in capite pueri terſit. Longum erat ſingula excipere. Itaque intravimus balneum, & ſudore calefacti momento temporis ad frigidam eximus. Iam Trimalcio unguento

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

perfuſus tergebatur, non linteis, ſe
palliis ex molliſſima lana facti
Tres interim jatraliptæ in conſpect
ejus falernum bibebant. Hinc, inuc
lutus coccina gauſapa, lecticæ impo
ſitus eſt, præcedentibus faleratis cu
ſoribus IIII. & chiramaxio, in qu
deliciæ ejus ferebantur, puer vetu
lus, lippus, domino Trimalcion
deformior. Cum ergo afferretur, a
caput ejus cum minimis ſymphonia
cis tibiis acceſſit, & tanquam in au
rem aliquid ſecreto diceret, toto it
nere cantavit. Sequimur nos jam ad
miratione ſaturi, & cum Agámem
none ad januam peruenimus. In ad
tu ipſo ſtabat hoſtiarius praſinatus
ceraſino ſuccinctus cingulo, atque i
lance argentea piſum purgabat. Su
per limen autem cavea pendebat au
rea, in qua pica varia intrantes ſalu
tabat. Ceterum ego dum omnia ſtu
peo, pæne reſupinatus crura mea fr
gi. ad ſiniſtram enim intrantibus no
longe ab hoſtiarii cella, canis inger
cathena vinctus, in pariete erat p
ctus, ſuperque quadrata litera ſcrip
tum, CAVE, CAVE, CANEM

Et collegæ quidem mei riſerunt. Ego autem collecto ſpiritu, non deſtiti totum parietem perſequi. Erat autem venalitium titulis pictum, & ipſe Trimalcio capillatus caduceum tenebat, Minervaque ducente * tenia intrabat. Hinc quemamodum ratiocinari didiciſſet, dein diſpenſator factus eſſet, omnia diligenter curioſus pictor cum inſcriptione reddiderat. In deficiente vero jam porticu levatum mento in tribunal excelſum Mercurius capiebat. Præſto erat fortuna cornu abundanti copioſa, & tres Parcæ aurea penſa torquentes. Notavi etjam in porticu gregem curſorum cum magiſtro ſe exercentem. Præterea grande armarium in angulo vidi, in cujus ædicula erant Lares argentei poſiti, Venerisque ſignum marmoreum, & pixis aurea non puſilla, in qua barbam ipſius conditam eſſe dicebant. Interrogare ego atrienſem cœpi, quas in * medica picturas haberent. Iliada, & Odyſſeam, inquit. Iam ad triclinium veneramus. in cujus parte prima procurator rationes accipiebat: &, quod præcipue mira-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

tus ſum, in poſtibus triclinii faſce[s] erant cum ſecuribus fixi, quorum imam partem quaſi embolum nau[is] æneum finiebat, in quo erat ſcrip[-] tum, G. POMPEIO. TRIMALCIO[-] NI. VI. VIRO. AVGVSTALI. CIN[-] NAMVS. DISPENSATOR. Sub eo[-] dem titulo, etiam lucerna bilychni[s] de camera pendebat, & duæ tabul[æ] in utroque poſte defixæ; quarum al[-] tera, ſi bene memini, hoc habebat in[-] ſcriptum:

III. ET PRIDIE KAL. IA[N.]

G. NOSTER FORAS COENA[T.]

altera Lunæ curſum ſtellarumqu[e] VII. imagines pictas, & qui dies bo[-] ni, quique incommodi eſſent diſtin[-] guente bulla notabantur. Ceterum u[t] mouimus dextros greſſus, ſeruus no[-] bis diſpoliatus procubuit ante pedes & rogare cœpit ut ſe pœnæ eripere[-] mus: nec magnum eſſe peccatum ſu[um] propter quod periclitaretur. Sub[-] ducta enim veſtimenta ſibi diſpenſa[-] toris in balneo, quæ vix fuiſſent X HS. Retulimus ergo dextros pedes diſpenſatoremque imprecario au[-] reos numerantem deprecati ſumus

ſeru[-]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ſervo remitteret pœnam. Superbus il-
le ſuſtulit vultum, &, Non tam jactu-
ra me movet, inquit, quam negli-
gentia nequiſſimi ſervi. Veſtimenta
mea cubitoria perdidit, quæ mihi na-
tali meo donaverat cliens quidam,
Tyria, ſine dubio, ſed jam ſemel lo-
ta. quicquid ergo eſt dono vobis.
Obligati tam grandi beneficio cum
intraſſemus triclinium, occurrit nobis
ille idem ſervus pro quo rogavera-
mus, & ſpiſſiſſima baſia ſtupentibus
impegit, gratias agens humanitati
noſtræ. Ad ſummam, ſtatim ſcietis,
ait, cui dederitis beneficium. Vinum
dominicum miniſtratoris gratia eſt.
Tandem ergo diſcubuimus, pueris
Alexandrinis aquam in manus niva-
tam infundentibus, aliiſque inſe-
quentibus ad pedes, ac paronychia
cum ingenti ſubtilitate tollentibus. Ac
ne in hoc quidem tam moleſto tace-
bant officio, ſed obiter cantabant. E-
go experiri volui, an tota familia can-
taret. Itaque potionem popoſci: pa-
ratiſſimus puer, non minus me aci-
do cantico excepit: & quiſquis ali-
quid rogatus erat ut daret. pantomi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

morum non patrisfamiliæ tricliniu
crederes. Allata eſt tum guſtatio va
de lauta. Nam jam omnes diſcubue
rant præter ipſum Trimalcionem, cu
locus novo more primus ſervabatu
Ceterum in promulſidari aſellus era
Corinthius cum biſaccio poſitus, qu
habebat olivas in altera parre albas
in altera nigras. Tegebant aſellun
duæ lances, in quarum marginibu
nomen Trimalcionis inſcriptum era
& argenti pondus. Ponticuli etian
ferruminati ſuſtinebant glires mell
& papauere ſparſos. fuerunt & toma
cula ſupra craticulam feruentia argen
team poſita: infra craticulam, Sy
riaca pruna cum granis punici mali
In his eramus lautitiis, cum ipſe Tri
malcio ad ſymphoniam allatus eſt
poſituſque in cervicalia minutiſſim
expreſſit imprudentibus riſum. Pal
lio enim coccino adraſum incluſera
caput, circaque oneratas veſte cervi
ces laticlaviam immiſerat mappam
fimbriis hinc atq; illinc pendentibus
habebat etiam in minimo digito ſini
ſtræ manus annulum grandem ſub
auratum, extremo vero articulo digit
ſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ſequentis minorem ut mihi videbatur, totum aureum, ſed plane ferreis velut ſtellis ferruminatum. Et ne has tantum oſtenderet divitias, dextrum nudavit lacertum armilla aurea cultum, & eboreo circulo lamina ſplendente connexum. Vt deinde ſpina argentea dentes perfodit, Amici, inquit, nondum mihi ſuave erat in triclinium venire, ſed ne abſentiuus eſſem, omnem voluptatem mihi negavi. Permittitis tamen finiri luſum. Sequebatur puer cum tabula terebintina & cryſtallinis teſſeris, notavique rem omnium delicatiſſimam. Pro calculis enim albis, aut nigris, aureos argenteosque habebat denarios. Interim dum ille omnium * teſtorum inter luſum conſumit, guſtantibus adhuc nobis, repoſitorium allatum eſt cum corbe, in qua gallina erat lignea patentibus in orbem alis, quales eſſe ſolent quæ incumbunt ova. Acceſſere continuo duo ſervi, & ſymphonia ſtrepente ſcrutari paleam cœperunt, erutaque ſubinde pavonina ova diviſere convivis. Convertit ad hanc cœnam vultum Trimalcio; &, Amici, ait, pauonis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ova gallinæ juſſi ſupponi. Et me he
cules timeo ne jam concepta ſin
temptemus tamen ſi adhuc ſorbil
ſunt. Accipimus nos cochlearia, no
minus ſex libras pendentia, ovaqu
ex farina pingui figurata pertund
mus. Ego quidem pene projeci pa
tem meam: nam videbatur mihi ja
in pullum coiſſe. Deinde ut audivi ve
terem convivam, Hic neſcio quid bo
ni debet eſſe, perſecutus putamem ma
nu, pinguiſſimam ficedulam inve
piperato vitellio piperatam. Iam Tr
malcio eadem omnia luſu intermiſſ
popoſcerat, feceratque poteſtate
clara voce, ſi quis noſtrum iteru
vellet, mulſum ſumere, cum ſubit
ſignum ſymphonia datur, & guſta
toria pariter à choro cantante rapiun
tur. Ceterum inter tumultum, cum
forte parapſis excidiſſet, & puer ja
centem ſuſtuliſſet, animadvertit Tri
malcio, colaphisque objurgare pue
rum ac proiicere rutſus parapſiden
juſſit. Inſecutusque eſt lecticarius, ar
gentumque inter reliqua purgamen
ta ſcopis cœpit verrere. Laudatu
propter elegantias dominus, Equum
inquit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

inquit, Mars amat : itaque juſſit ſenex ſuam cuique menſam aſſignari. * obit ei pædiſſimi ſervi minorem nobis æſtum ſua frequentia facient. Statim allatæ ſunt amphoræ vitreæ diligenter gipſatæ quarum in cervicibus pittacia erant affixa, cum hoc titulo, FALERNUM.OPIMIANUM. ANNORUM.CENTUM. Dum titulos perlegimus, comploſit Trimalcio manus, &, Heu, inquit, ergo diutius vivit! verum eſt vinum Opimianum præſto; heri non tam bonum poſui, & multo honeſtiores cœnabant. Potantibus ergo, & accuratiſſime nobis lauticias mirantibus, larvam argenteam attulit ſervus ſic aptam, ut articuli ejus vertebræque locatæ in omnem partem flecterentur. Hanc cum ſuper menſam ſemel iterumque abjeciſſet, & catenatio mobilis aliquot figuras exprimeret, Trimalcio adjecit;

Heu, heu nos miſeros, quam totus homuncio nil eſt!
Sic erimus cuncti poſtquam nos auferet Orcus.
Ergo vivamus, dum licet eſſe bene.

Laudationem ferculum inſecutum eſt plane non pro expectatione magnum. Novitas tamen omnium convertit oculos. Repoſitorium enim rotundum, XII. habebat ſigna in orbe diſpoſita, ſuperque proprium convenientemque materiæ ſtructor impoſuerat cibum: ſuper arietem, cicer arietinum: ſuper taurum, bubale fruſtum; ſuper geminos, teſticulos, ac renes: ſuper cancrum, coronam: ſuper leonem, ficum Africanam: ſuper virginem, ſtericulam: ſuper libram ſtateram, in cujus altera parte ſcriblita erat, in altera placenta: ſuper ſagittarium, odopetam: ſuper capricornum, locuſtam marinam: ſuper aquarium, anſerem: ſuper piſces, duos mulos. In medio autem ceſpes cum herbis exciſus fauum ſuſtinebat. Circumferebat Ægyptius puer clibano argenteo panem, atque ipſe etiam teterrima voce de Laſerpiciario minio * canticum extorquet. Nos ut triſtiores ad tam viles acceſſimus cibos, Suadeo, inquit Trimalcio, cœnemus; hoc eſt jus cœnæ. Hæc ut dixit, ad ſymphoniam IV. tripudiantes pro-

f. reticulum

cur-

curreruut, ſuperioremque partem repoſitorii abſtulerunt. quo facto videmus infra, ſcilicet in altero fercula, altilia & ſumina, leporemque in medio pennis ſubornatum, ut Pegaſus videretur. Notavimus etiam circa angulos repoſitorii Marſyas IIII. ex quorum utriculis garum piperatum currebat ſuper piſces qui in Euripo natabant. Damus omnes plauſum à familia cœptum, & res electiſſimas ridentes adgredimur. Non minus & Trimalcio ejuſmodi methodio lætus, Carpe, inquit. Proceſſit ſtatim ſciſſor, & ad ſymphoniam ita geſticulatus laceravit obſonium, ut putares Darium hydraule cantante pugnare. Ingerebat nihilominus Trimalcio lentiſſima voce, Carpe. Ego ſuſpicatus ad aliquam urbanitatem toties iteratam vocem pertinere, non erubui eum qui ſupra me accumbebat, hoc ipſum interrogare. at ille qui ſæpius ejuſmodi ludos ſpectaverat, Vides, inquit, illum qui obſonium carpit? Carpus vocatur. itaque quotieſcunque dicit, Carpe, eodem verbo & vocat & imperat. Non potui amplius quicquam

guſtare.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

guſtare. ſed converſus ad eum ut plu
rima exciperem, longe arceſſere fa
bulas cœpi, ſciſcitarique quæ eſſe
illa mulier, quæ huc atque illuc diſ-
curreret. Uxor, inquit, Trimalcio-
nis, Fortunata appellatur, quæ num-
mos modio metitur. Et modo quid
fuit? Ignoſcet mihi Genius tuus, no-
luiſſes de manu ejus panem accipere.
Nunc nec quid, nec quare, in cœlum
abiit, & Trimalcionis Topanta eſt
ad ſummam, mero meridie ſi dixe-
rit illi tenebras eſſe, credet. * * *
Comprobamus factum, varioque
ſermone garrimus, & poëtarum cœ-
pit eſſe mentio, diuque ſumma car-
minis penes Mopſum Thracem me-
morata eſt: donec Trimalcio, Rogo,
inquit, Magiſter, quid putes inter
Ciceronem, & Publium intereſſe.
Ego alterum puto diſertiorem fuiſſe,
alterum honeſtiorem. Quid enim his
melius dici poteſt?

Luxuriæ rictu Martis marcent mœnia,
Tuo palato clauſus pavo paſcitur,
Plumato amictus aureo Babylonico:
Gallina tibi Numidica tibi Gallus ſpado
Ciconia etiam grata, peregrina, hoſpita,

Pie-

Pietati cultrix, gracilipes, crotaliſtria,
Auis exul hiemis, titulus tepidi tẽporis,
Nequitiæ nidum in cacabo fecit meo.
Quo margarita cara tribacca Indica?
An ut matrona onerata faleris pelagiis
Tollat pedes indõita in ſtrato extraneo?
Smaragdum ad quam rem viridem, pretioſum vitrum;
Quo Carchedonios optas ignes lapideos,
Niſi ut ſcintillet? probitas eſt carbunculos,
Æquum eſt induere nuptam ventum textilem?
Palam proſtare nudam nebula linea?

* * * *Eucolpius.*

Neque fax ulla in præſidio erat quæ iter aperiret errantibus, nec ſilentium noctis jam mediæ promittebat occurrentium lumen. Accedebat huc ebrietas & imprudentia locorum, etiam interdiu obſcura. Itaque cum hora pene tota, per omnes ſcirpos * gaſtrarumque eminentium fragmenta traxiſſemus cruentos pedes, tandem expliciti acumine Gytonis ſumus. Prudens enim pridie cum luce etiam clara timeret errorem, omnes pilas columnasque notaverat, certaque lin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

niamenta evicerunt ſpiſſiſſimam noctem, & notabili candore oſtenderunt errantibus viam. Quamvis non minus ſudoris habuimus etiam poſtquam ad ſtabulum pervenimus. Anus enim ipſa inter diverſitores diutius ingurgitata, ne ignem quidem admotum ſenſiſſet: & forſitan pernoctaſſemus in limine, ni tabellarius Trimalcionis inveniſſet x. vehiculis dives. Non diu ergo tumultuatus ſtabuli janam effregit, & nos per eandem terram admiſit.

* * * *

Qualis nox fuit illa dii deæque,
Quã mollis torus! haſimus calentes
Et transfudimus hinc & hinc labellis
Errantes animas. valete curæ:
Mortalis ego ſic perire cœpi.

Sine cauſa gratulor mihi. Nam cum ſolutus mero amiſiſſem ebrias manus, Aſcyltos omnis injuriæ inventor ſubduxit mihi nocte puerum, & in lectum tranſtulit ſuum, volutatuque liberius cum fratre non ſuo, ſive non ſentiente injuriam, ſive diſſimulante, indormivit alienis amplexibus oblitus juris humani. Itaque ego ut ex-

per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

errectus pertrectavi gaudio diſpo-
atum torum, ſi qua eſt amantibus
ides, ego dubitavi an utrunque traji-
erem gladio, ſomnumque morti
ungerem. Tutius demum ſecutus
onſilium, Gytona quidem verberi-
us excitavi: Aſcylton autem truci
ntuens vultu; Quoniam, inquam,
idem ſcelere violaſti, & communem
micitiam, res tuas ocius tolle, &
lium locum quem polluas, quære.
Non repugnavit ille, ſed poſtquam
ptima fide partiti manubias ſumus:
Age, inquit, nunc & puerum divida-
nus. Iocari putabam diſcedentem.
t ille gladium parricidali manu
trinxit, &, Non frueris, inquit, hac
ræda, ſuper quam ſolus incumbis.
Partem meam neceſſe eſt vel hoc gla-
lio contentus abſcindam. Idem ego
x altera parte feci, & intorto circa
rachium pallio compoſui ad præ-
iandum gradum. Inter hanc miſero-
um dementiam infeliciſſimus puer
angebat utriuſque genua cum fletu,
etebatque ſuppliciter, ne Thebanum
par humilis taberna ſpectaret, neve
anguine mutuo pollueremus fami-
lia-

liaritatis clariſſimæ ſacra. Quod ſ
utique, proclamabat, facinore opus
eſt, nudo ecce jugulum, convertite
huc manus, imprimite mucrones: ego
mori debeo, qui amicitiæ ſacramen-
tum delevi. Inhibuimus ferrum poſt
has preces: & prior Aſcyltos, Ego
inquit, finem diſcordiæ imponam.
Puer ipſe quem vult, ſequatur, ut ſit
illi ſaltem in eligendo fratre ſalva li-
bertas. Ego vetuſtiſſimam conſuetu-
dinem putabam inſanguinis pignus
traſiiſſe; nihil timui, imo conditio-
nem præcipiti feſtinatione rapui, com-
miſique judici litem: qui ne delibe-
ravit quidem, ut videretur cunctatus
verum ſtatim ab extrema parte verbi
conſurrexit, fratrem Aſcylton elegit.
Fulminatus hac pronunciatione, ſicut
eram ſine gladio, lectulum decidi;
& attuliſſem mihi damnatus manus,
ſi non inimici victoriæ invidiſſem. E-
greditur ſuperbus cum præmio Aſcyl-
tos, & paulo ante cariſſimum ſibi com-
militionem, fortunæque etiam ſimili-
tudine parem in loco peregrino deſti-
tuit abjectum.

Nomen amicitiæ, ſi, quatenus expedit,
hæret, *Cal-*

Calculus in tabula mobile ducit opus.
Qũ fortuna manet, vultũ ſervatis amici
Cum cecidit, turpi vertitis ora fuga.
Grex agit in ſcena mimum : pater ille vocatur,
Filius hic, nomen divitis ille tenet :
Mox ubi ridendas incluſit pagina partes
Vera redit facies, diſſimulata perit.

Nec diu tamen lacrymis indulſi, ſed veritus ne Menelaus etiam anteſcholanus inter cetera mala ſolum me in diverſorio inveniret, collegi ſarcinulas, locumque ſecretum & proximum littori mœſtus conduxi. Ibi triduo incluſus redeunte in animum ſolitudine atq; contemptu, verberabam ægrum planctibus pectus, & inter tot altiſſimos gemitus frequenter etiam proclamabam : Ergo me non ruina terra potuit haurire? non iratum etiam innocentibus mare? Aufugi judicium, harenæ impoſui, hoſpitem occidi, ut inter audaciæ nomina mendicis, exul, in diverſorio Græcæ urbis jacerem deſertus? Et quis hanc mihi ſolitudinem impoſuit? Adoleſcens omni libidine impurus, & ſua quoque confeſſione dignus exilio: ſtu-

ſtupro liber, ſtupro ingenuus, cuju
anni ad teſſeram venerunt, quem tan
quam puellam conduxit etiam qu
virum putavit. Quid ille alter * di
qui tanquam togæ virilis ſtolam ſum
pſit, qui ne vir eſſet à matre perſuaſu
eſt; qui opus muliebre in ergaſtul
fecit, qui poſtquam conturbavit, &
libidinis ſuæ ſolum vertit, reliquit ve-
teris amicitiæ nomen, & proh pudor
tamquam mulier ſecutuleia, uniu
noctis tactu omnia vendidit. Iacen
nunc amatores obligati noctibus totis
& forſitan mutuis libidinibus attrit
derident ſolitudinem meam. ſed non
impune. nam aut vir ego liberque non
ſum, aut noxio ſanguine parentabo
injuriæ meæ. Hæc locutus gladio la-
tus cingor, &, ne infirmitas mili-
tiam perderet, cibis excito vires; mox
in publicum proſilio, furentiſque
more omnes circumeo porticus. Sed
dum attonito vultu efferatoque nil
aliud quam cædem & ſanguinem co-
gito, frequentiuſque manum ad ca-
pulum quem devoveram, refero, no-
tavit me miles, ſive ille planus fuit,
ſive nocturnus greſſator: &, Quid
in-

quit, commilito, ex qua legione es, it cujus centuriæ? Cum conſtantiſſi-e & centurionem, & legionem eſ-m ementitus: Age ergo, inquit ille, exercitn veſtro phocaſiati milites mbulant? Cum deinde vultu atque ſa trepidarione mendacium prodi-ſſem, ponere juſſit arma, & malo avere. Deſpoliatus ergo, immo præ-ſa ultione, retro ad diverſorium ten-o, paulatimque temeritate laſſata æpi graſſatoris audaciæ gratias age-e. *

Non bibit inter aquas, poma aut pendentia carpit
Tantalus infelix quem ſua vota premunt.
Divitis hæc magni facies erit, omnia cernens
Qui timet, & ſicco concoquit ore famem.

* *

Nequaquam recte faciet qui cito cre-it. *

Nemo cælum putat, nemo juſiuran-lum ſervat, nemo Iovem pluris facit: ed omnes opertis oculis bona ſua omputant. *

Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Quod hodie non eſt, cras erit: ſic v
ta truditur. *
Quod non expectas ex tranſverſo fi,
& ſuper nos fortuna negotium cur
* Apes ideo pungunt, qu
ubicunque dulce eſt, ibi & acidum i
venies. * *
Semper hac in re qui vincitur, vinci
* Nemo noſtrum non pe
cat; homines ſumus, non dii. *
Non multum oportet conſilio crede
re, quia ſuam habet fortuna ratio
nem. * * *
In pinacothecam perveni vario ge
nere tabularum mirabilem. nam
Zeuxidos manus vidi nondum vetu
ſtatis injuria victas, & Protogenis ru
dimenta cum ipſius naturæ veritat
certantia, non ſine quodam horror
tractavi. Iam vero Apellis quen
Græci monocremon, appellant, et
jam adoravi. Tanta enim ſubtili
tate extremitates imaginum eran
ad ſimilitudinem præciſæ, ut crede
res etiam animorum eſſe picturam
Hinc aquila ferebat cœlo ſublimi
deum. Illinc candidus Hylas repelle-
bat improbam Najada Damnaba
Apollo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Apollo noxiás manus, lyramque reſolutam modo nato flore honorabat. Inter quos etiam pictorum amantium vultus, tanquam in ſolitudine exclamavi, Ergo amor etiam deos tangit? Jupiter in cælo ſuo non invenit quod eligeret, & peccaturus in terris, nemini tamen injuriam fecit. Hylam Nympha prædata, imperaſſet amori ſuo, ſi venturum ad interdictum Herculem credidiſſet. Apollo pueri umbram revocavit in florem, & omnes fabulæ quoque habuerunt ſine æmulo complexus. At ego in ſocietatem recepi hoſpitem Ligurgo crudeliorem. Ecce autem, ego dum cum ventis litigo, intravit pinacothecam ſenex canus, exercitati vultus, & qui videretur neſcio quid magnum promittere, ſed cultu non proinde ſpecioſus, ut facile appareret eum hac nota litteratorum eſſe, quos odiſſe divites ſolent. Is ergo ad latus conſtitit meum, Ego, inquit, poëta ſum, & ut ſpero non humillimi ſpiritus, ſi modo coronis aliquid credendum eſt, quas etiam ad imperitos deferre gratia ſolet. Quare ergo, inquis, tam male veſtitus es? *Eucolpius.*

Propter

Propter hoc ipſum. amor ingenii neminem unquam divitem fecit.

Qui pelago credit, magno ſe fœnore tollit:
Qui pugnas & caſtra petit, præcingitur auro,
Vilis adulator picto jacet ebrius oſtro,
Et qui ſollicitat nuptas, ad præmia peccat:
Sola pruinoſis horret facundia pannis,
Atq; inopi lingua deſertas invocat artes.

Non dubio ita eſt, ſi quis vitiorum omnium inimicus, rectum iter vitæ cœpit inſpicere, primum propter morum differentiam odium habet (quis enim poteſt probare diverſa?) deinde, qui ſolas extruere divitias curant, nihil volunt inter homines melius credi quam quod ipſi tenent. Iactantur itaq; quacunque ratione poſſunt, literarum amatores, ut videantur illi quoque infra pecuniam poſiti. *

Neſcio quo modo bonæ mentis ſoror eſt paupertas. *

Vellem tam innocens eſſet frugalitatis meæ hoſtis, ut deliniri poſſet. Nunc veteranus eſt latro & ipſis lenonibus doctior. *

In Aſiam cum à Quæſtore eſſem

ſtipen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ipendio eductus, hoſpitium Pergami
ccepi : ubi cum libenter habitarem,
on ſolum propter cultum ædicula-
um, ſed etiam propter hoſpitis for-
noſiſſimum filium, excogitavi ratio-
em, qua non eſſem patrifamiliæ ſu-
pectus amator. Quotieſcunque enim
n convivio de uſu formoſorum men-
o facta eſt, tam vehementer excandui,
am ſevera triſtitia violari aures meas
bſcœno ſermone nolui, ut me mater
ræcipue, tanquam unum ex philo-
ophis, intueretur. Iam ergo cœpe-
am ephebum in gymnaſium dedu-
ere : ego ſtudia ejus ordinare, ego
ocere, ac præcipere, ne quis præ-
ator corporis admitteretur in do-
num. * Forte cum in triclinio jace-
emus, quia dies ſolemnis ludum
rctaverat, pigritiamque recedendi
npoſuerat hilaritas longior, fere cir-
a mediam noctem intellexi puerum
igilare. Itaque timidiſſimo murmu-
e votum feci; &, Domina, inquam
Venus, ſi ego hunc puerum baſiavero,
ta ut ille non ſentiat, cras illi par co-
umbarum donabo. Audito volup-
atis precio, puer ſtertere cœpit. Ita-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

que adgreſſus ſimulantem aliquot baſiolis invaſi. Contentus hoc principio, bene mane ſurrexi, electumque par columbarum attuli expectanti, ac me voto exſolvi. Proxima nocte, cum idem liceret, mutavi optionem: & , Si hunc, inquam, tractavero improba manu, & ille non ſenſerit, gallos gallinaceos pugnaciſſimos duos donabo patienti. Ad hoc votum ephebus ultro ſe admovit, & puto, vereri cœpit ne ego obdormiiſſem. Indulſi ergo ſollicito, totoque corpore citra ſummam voluptatem me ingurgitavi. Deinde, ut dies venit, attuli gaudenti quicquid promiſeram. Ut tertia nox licentiam dedit, conſurrex ad aurem male dormientis: Dii, inquam, immortales, ſi ego huic dormienti abſtulero coitum plenum & optabilem, pro hac felicitate cras puero aſturconem Macedonicum optimum donabo, cum hac tamen exceptione, ſi ille non ſenſerit. Nunquam altiore ſomno ephebus obdormivit. Itaque primum implevi actentibus papillis manus, mox baſio inhæſi, deinde in unum omnia vota conjunxi. Ma

ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

e ſedere in cubiculo cœpit, atque ex-
ecta conſuetudinem meam. Scis quan-
o facilius ſit, columbas galloſque gal-
naceos emere quam aſturconem: &
rçter hoc etiam timebam ne tam gran-
e munus ſuſpectam faceret humani-
tem meam. Ergo aliquot horis ſpa-
atus, in hoſpitium reverti, nihilque
iud quam puerum baſiavi. At ille
rcumſpiciens, ut cervicem meam
nxit amplexu, Rogo, inquit, do-
ine, ubi eſt aſturco? * Cum ob
anc offenſam præcluſiſſem mihi adi-
m quem feceram, iterum ad licen-
am redii. Interpoſitis enim paucis
ebus, cum ſimilis nos caſus in ean-
em fortunam retuliſſet, ut intellexi
ertere patrem, rogare cœpi ephe-
um, ut reverteretur in gratiam me-
um, id eſt, ut pateretur ſatisfieri ſi-
, & cætera quæ libido diſtenta di-
at. At ille plane iratus, nihil aliud
cebat, niſi hoc, Aut dormi, aut
go jam dicam patri. Nihil eſt tam
duum, quod non improbitas extor-
ueat. Dum dicit, Patrem excitabo,
repſi tamen, & male repugnanti
audium extorſi. At ille non indele-

ctatus nequitia mea, poſtquam diu que
ſtus eſt deceptum ſe & deriſum, trad
ctumque inter condiſcipulos quib
jactaſſet ſenſum meum, Videris t.
men, inquit; non ero tui ſimilis.
quid vis, fac iterum. Ego vero, depo
ſita omni offenſa, cum puero in gr
tiam redii uſusq; beneficio ejus in ſon
num delapſus ſum. Sed non fuit co
tentus iteratione ephebus plenæ matu
ritatis, & annis ad patiendum geſtient
bus. Itaque excitavit me ſopitum; E
Nunquid vis? inquit. Et non plane ia
moleſtum erat munus. Utcunque ig
tur inter anhelitus ſudoresque tritus
quod voluerat, accepit. rurſusque i
ſomnum decidi gaudio laſſus. Interp
ſita minus hora, pungere me manu cœ
pit, & dicere, Quare non facimus? Tu
ego totiens excitatus, plane vehemen
ter excandui, & reddidi illi voces ſua
Aut dormi, aut ego jam patri dicam.

Eucolpius. Erectus his ſermonibus, conſule
prudentiorem cœpi ætates tabul
rum, & quædam argumenta mihi ob
ſcura, ſimulque cauſam deſidiæ pra
ſentis excutere, cum pulcherrimæ a
tes periiſſent, inter quas pictura m

min

minimum quidem ſui veſtigium reliquiſſet. Tum ille, Pecuniæ, inquit, cupiditas hæc tropica inſtituit. priſcis enim temporibus, cum adhuc nuda virtus placeret, vigebant artes ingenuæ, ſummumque certamen inter homines erat, ne quid profuturum ſæculis diu lateret. Itaque * hercule omnium herbarum ſuccos Democritus expreſſit: & ne lapidum virgultorumque vis lateret, ætatem inter experimenta conſumpſit. Eudoxus quidem in cacumine excelſiſſimi montis conſenuit, ut aſtrorum cælique motus deprehenderet: & Chryſippus, ut ad inventionem ſufficeret, ter helleboro animum deterſit. Verum, ut ad plaſtas convertar, Lyſippum ſtatuæ unius lineamentis inhærentem inopia exſtinxit: & Myron, qui pæne hominum animas, ferarumque ære comprehenderat, non invenit heredem. At nos vino ſcortiſque demerſi, ne paratas quidem artes audemus cognoſcere. ſed accuſatores antiquitatis, vitia tantum docemus, & diſcimus. Ubi eſt dialectica? ubi aſtronomia? ubi ſapientiæ conſultiſſima via?

Eucolpius.

quis unquam venit in templum , &
votum fecit , ſi ad eloquentiam per
veniſſet ? quis , ſi philoſophiæ fontem
inveniſſet ? ac ne bonam quidem men
tem , aut bonam valetudinem pe
tunt : ſed ſtatim , antequam lime
Capitolii tangant , alius donum pro
mittit , ſi propinquum divitem extu
lerit : alius, ſi theſaurum effoderit: alius
ſi ad trecenties H S ſaluus pervenerit
Ipſe Senatus, recti bonique præceptor
mille pondo auri Capitolio promitter
ſolet: & ne quis dubitet pecuniam con
cupiſcere, Iovem quoque peculio exo
rat. Noli ergo mirari, ſi pictura defecit
cum omnibus diis hominibuſque for
moſior videatur maſſa auri, quam quic
quid Apelles Phidiasve, Græculi deli
rantes, fecerunt. Sed video totum te in
illa hærere tabula , quæ Trojæ haloſin
oſtendit : itaque conabor opus verſi
bus pandere.

Iã decuma mœſtos inter ancipites metu
Phrygas obſidebat meſſis , & vatis fide
Calchantis atro dubia pendebat metu
Cum, Delio profante, caſi vertices
Idæ trahuntur; ſciſſaque in molẽ cadun
Robora minacem quæ figurarent equum

Ape

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Aperitur ingens antrũ & obducti ſpecus,
Qui caſtra caperent. Huc decenni prœlio
Irata virtus abditur. ſtipant graves
Equi receſſus Danai, & in voto latent.
O patria, pulſas mille credidimus rates,
Solumque bello liberum: hoc titulus fero
Inciſus, hoc ad ſata compoſitus Sinon
Firinabat, & mendacium in damnum potens.
Iam turba portis libera, ac bello carens
In vota properant: fletibus manant genæ
Mentisq; pavidæ gaudiũ lacrymas habet,
Quas metus abegit. namq; Neptuno ſacer
Crinem ſolutus omne Laocoon replet
Clamore vulgus, mox reducta cuſpide
Vterũ notavit, fata ſed tardant manus,
Ictusque reſilit, & dolis addit fidem.
Iterũ tamen confirmat invalidã manũ,
Altaq; bipenni latera pertemptat. fremit
Captiva pubes intus, & dũ murmurat
Roborea mole ſpirat alieno metu.
Ibat juventus capta, dum Troiam capit,
Bellumque totum fraude ducebat nova.
Ecce alia monſtra. celſa qua Tenedos mare
Dorſo repellit, tũida conſurgunt freta,
Vndaq; reſultat ſciſſa tranquillo minor.
Qualis ſilenti nocte remorum ſonus

Longe refertur, cũ premunt claſſes mare,
Pulſũq; marmor abiete impoſita gemit
Reſpicimus, angues orbibus gẽinis ferunt
Ad ſaxa fluctus: tumida quorũ pectora,
Rates ut altæ, lateribus ſpumas agunt:
Dat cauda ſonitum: libera pontem iuba
Conſentiunt luminibus; fulmineũ jubar
Incendit æquor, ſibiliſque undæ tremunt;
Stupuere mentes. infulis ſtabant ſacri
Phrygioque cultu gemina nati pignora
Lauconte, quos repente tergoribus ligant
Angues coruſci. paruulas illi manus
Ad ora referunt: neuter auxilio ſibi,
Vterque fratri tranſtulit pias vices,
Morſq; ipſa miſeros mutuo perdit metu.
Accumulat ecce liberûm funus parens,
Infirmus auxiliator. invadunt virum
Iam morte paſti, membraque ad terram trahunt.
Iacet ſacerdos inter aras victima,
Terramque plangit. Sic profanatis ſacris
Peritura Troja perdidit primum Deos.
Iam plena Phœbe candidum extulerat jubar,
Minora ducunt aſtra radianti face,
Cũ inter ſepultos Priamidas nocte & mero.
Danai relaxant clauſtra & effundunt viros,

Tem-

Temptant in armis ſe duces, ceu ubi ſolet
Nudo remiſſus Theſſali quadrupes jugo
Cervicem, & altas quatere ad excurſum jubas.
Gladios retractant, commovent orbes manu,
Bellumq; ſumunt. hic graues alius mero
Obtruncat, & continuat in mortem ultimam
Somnos; ab aris alius accendit faces,
Contraque Troas invocat Troiæ ſacra.

Eucolpius.

* Ex his qui in porticibus ſpatiabantur, lapides in Eumolpum recitantem miſerunt. At ille, qui plauſum ingenii ſui noverat, operuit caput, extraque templum profugit. Timui ego ne me poëtam vocarent. Itaque ſubſecutus fugientem ad littus perveni: &, ut primum extra teli conjectum licuit conſiſtere, Rogo, inquam, quid tibi vis cum iſto morbo? Minus quam duabus horis mecum moraris, & ſæpius poetice quam humane locutus es. Itaque non miror ſi te populus lapidibus proſequitur. Ego quoque ſinum meum ſaxis onerabo, ut quotieſcunque cœperis à te exire, ſanguinem tibi à capite mit-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

tam. Movit ille vultum, &, O mi, inquit, adoleſcens, non hodie primum auſpicatus ſum: immo quotiens theatrum, ut recitem aliquid, intravi, hæc me adventitia excipere frequentia ſolet. Ceterum, ne & tecum quoque habeam rixandum toto die, me ab hoc cibo abſtinebo. Immo, inquam ego, ſi ejuras hodiernam bilem, una cœnabimus. * mando ædicularum cuſtodi cœnulæ officium.

* *

Video Gytona cum linteis & ſtrigilibus parieti applicitum, triſtem confuſumque. ſcires non libenter ſervire. Itaque, ut experimentum oculorum caperem, convertit ille ſolutum gaudio vultum, & Miſerere, inquit, frater: ubi arma non ſunt, libere loquor. Eripe me latroni cruento, & qualibet ſævitia pœnitentiam judicis tui puni. Satis magnum erit miſero ſolatium tua voluntate cecidiſſe. Supprimere ego querelam jubeo, ne quis conſilia deprehenderet: relictoque Eumolpo (nam in balneo carmen recitabat) per tenebroſum & ſordidum egreſſum extraho Gytona, raptimque in

hoſpi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

hoſpitium meum pervolo. Præclutis deinde foribus, invado rectus amplexibus, & perfuſum os lacrymis vultu meo contero. Diu vocem neuter invenit. nam puer etiam ſingultibus crebris amabile pectus quaſſaverat. O facinus, inquam, indignum quod amo te quamvis relictus; & in hoc pectore, cum vulnus ingens fuerit, cicatrix non eſt. Quid dicis peregrini amoris conceſſio? Dignus hac injuria fui? Poſtquam ſe amari ſenſit, ſupercilium altius ſuſtulit * nec amoris arbitrium ad alium judicem tuli; Sed nihil jam queror, nihil jam memini, ſi bona fide pœnitentiam emendas. Hæc cum inter gemitus lacrymasque fudiſſem, deterſit ille pallio vultum; &, Quæſo, inquit Eucolpi, fidem memoriæ tuæ appello: Ego te reliqui, an tu prodidiſti? Equidem fateor, & præ me fero, cum duos armatos viderem, ad fortiorem confugi. Exoſculatus pectus ſapientia plenum, injeci cervicibus manus: & ut facile intelligeret rediiſſe me in gratiam, & optima fide reviviſcentem amicitiam, toto pectore adſtrinxi. Et jam plena

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

nox erat, mulierque cœnæ mandata curaverat, cum Eumolpus oſtium pulſat. Interrogo ego, Quot eſtis? obiterque per rimam foris ſpeculari diligentiſſime cœpi, num Aſcyltos una veniſſet. Demum, ut ſolum hoſpitem vidi, momento recepi. Ille ut ſe in grabatum rejecit, viditque Gytona in conſpectu miniſtrantem, movit caput, &, Laudo, inquit, Ganymedem: oportet hodie bene ſit. Non delectavit me tam curioſum principium, timuique ne in contubernium recepiſſem Aſcylti partem. Inſtat Eumolpus, & cum puer illi potionem dediſſet; Malo te, inquit, quam balneum totum: ſiccatoque avide poculo, negat ſibi unquam acidius fuiſſe. Nam & dum lavor, ait, pene vapulavi, quia conatus ſum circa ſolium ſedentibus carmen recitare: At poſtquam de balneo tanquam de theatro ejectus ſum, circuire omnes angulos cœpi, & clara voce Eucolpion clamitare. Ex altera parte juvenis nudus, qui veſtimenta perdiderat, non minore clamoris indignatione Gyton flagitabat.

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Et me quidem pueri, tanquam inſanum, imitatione petulantiſſima deriſerunt: illum autem frequentia ingens circumvenit cum plauſu & admiratione timidiſſima. habebat enim inguinum pondus tam grande, ut ipſum hominem laciniam faſcini crederes. O juvenem laborioſum! puto illum pridie incipere, poſtero die finire. Itaque ſtatim invenit auxilium. neſcio quis enim eques Romanus, ut ajebat, infamis, ſua veſte errantem circumdedit, ac domum abduxit: credo, ut tam magna fortuna ſolus uteretur. At ego ne mea quidem veſtimenta ab officioſo recepiſſem, niſi notorem dediſſem. tanto magis inpedit inguina quam ingenia fricare. Hæc Eumolpo dicente, mutabam ego frequentiſſime vultum: injuriis ſcilicet inimici noſtri hilaris, commodis triſtis. Utcumque tamen, tanquam non agnoſcerem fabulam, tacui, & cœnæ ordinem explicui.

* * *

Vile eſt quod licet, & animus errore lentus injurias diligit. Eumolpus.

Ales phaſiacis petita Colchis,

Atque

Atque Afra volucres placent palato,
Quod non ſunt faciles. at albus anſer
Et pictus anas enovata pennis,
Plebeium ſapit, ultimis ab oris
Attractus Scarus, atque arata Syrtis
Siquid naufragio dedit, probatur.
Mullus jam gravis eſt: amica vincit
Uxorem: roſa cinnamum veretur.
Quicquid quæritur, optimum videtur.

Eucolpius. Hoc eſt, inquam, quod promiſeras, ne quem hodie verſum faceres. Per fidem, ſaltem nobis parce, qui te nunquam lapidavimus. Nam ſi aliquis ex his, qui in eodem ſyncœcio potant, nomen poëtæ olfecerit, totam concitabit vicinam, & nos omnes ſub eadem cauſa obruet. Miſerere, & aut pinacothecam, aut balneum cogita. Sic me loquentem objurgavit Gyton mitiſſimus puer, & negavit recte facere, quod ſeniori convitiarer: ſimulque oblitus officii, menſam, quam humanitate poſuiſſem, contumelia tollerem, multaque alia moderationis verecundiæque verba, quæ formam ejus egregie decebant.

* * *

Eumolpus. O felicem, inquit, matrem tuam, quæ

quæ te talem peperit ! Macte virtute eſto. Raram facit mixturam cum ſapientia forma. Itaque, ne putes te tot verba perdidiſſe, amatorem inveniſti. Ego laudes tuas carminibus implebo. Ego pædagogus & cuſtos etiam quo non juſſeris, ſequar: nec injuriam Eucolpius accepit, alium amat. Profuit etiam Eumolpo miles ille, qui mihi abſtulit gladium, alioquin quem animum adverſus Aſcylton ſumpſeram, eum in Eumolpi ſanguinem exercuiſſem. Nec fefellit hoc Gytona. Itaque extra cellam proceſſit, tanquam aquam peteret, iramque meam prudenti abſentia extinxit. Paululum ergo intepeſcente ſævitia, Eumolpe, inquam, jam malo vel carminibus loquaris, quam ejuſmodi tibi vota proponas. & ego iracundus ſum, & tu libidinoſus. vide quam non conveniat his moribus. Puta igitur me furioſum eſſe: cede inſaniæ, id eſt, ocyus foras exi. Confuſus hac denunciatione Eumolpus, non quæſiit iracundiæ cauſam, ſed continuo limen egreſſus, adduxit repente oſtium cellæ, meque nihil tale expectantem

inclu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

incluſit, exemitque raptim clavem, & ad Gytona inveſtigandum cucurrit. Incluſus ego ſuſpendio vitam finire conſtitui: & iam ſemicinctio ſtanti ad parietem ſpondam junxeram, ceruiceſque nodo condebam, cum reſeratis foribus intrat Eumolpus cum Gytone, meque à fatali jam meta revocavit ad lucem. Gyton præcipue ex dolore in rabiem efferatus, tollit clamorem, me utraque manu impulſum præcipitat ſuper lectum. Erras, inquit, Eucolpi, ſi putas contingere poſſe ut ante moriaris. Prior cœpi, in Aſcylti hoſpitio gladium quæſiui. Ego, ſi te non inveniſſem, periturus per præcipitia fui: & ut ſcias non longe eſſe quærentibus mortem, ſpecta invicem quod me ſpectare voluiſti. Hæc locutus, mercenario Eumolpi novaculam rapit, & ſemel iterumque cervice percuſſa, ante pedes collabitur noſtros. Exclamo ego attonitus, ſecutuſque labentem, eodem ferramento ad mortem viam quæro. Sed neque Gyton ulla erat ſuſpicione vulneris læſus, neque ego ullum ſentiebam dolorem. Rudis enim novacula,
& in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

& in hoc retuſo, ut pueris diſcentibus audaciam tonſoris daret, influxerat thecam. Ideoque nec mercenarius ad raptum ferramentum expaverat, nec Eumolpus interpellaverat mortem mimicam. Dum hæc fabula inter amantes luditur, diverſitor cum parte cœnulæ intervenit, contemplatusque fœdiſſimam jacentium volutationem, Rogo, inquit ebrii eſtis, an fugitivi, an utrumque? quis autem grabatum illum erexit? aut quid ſibi vult tam furtiva molitio? Vos mehercules, ne mercedem cellæ daretis, fugere nocte in publicum voluiſtis; ſed non impune. jam enim ſaxo ſciatis non viduæ hanc inſulam eſſe, ſed M. Mannicii. Exclamat Eumolpus, Etiam minaris? ſimulque os hominis palma excuſſiſſima pulſat. Ille tot hoſpitum potionibus liber, urceolum fictilem in Eumolpi caput jaculatus eſt, ſoluitque clamantis frontem, & de cella ſe proripuit. Eumolpus, contumeliæ impatiens, rapit ligneum candelabrum, ſequiturque abeuntem, & creberrimis ictibus ſupercilium ſuum vindicat. Fit concurſus familiæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

miliæ, hoſpitumque ebriorum frequentia. Ego autem nactus occaſionem vindictæ, Eumolpum excludo; redditaque ſcordalo vice, ſine æmulo ſcilicet, & cella utor & nocte. Interim coctores inſulariique mulcant excluſum, & alius veru extis ſtridentibus plennm in oculos ejus intentat: alius, furca de canario rapta, ſtatum prœliantis componit: anus præcipue lippa ſordidiſſimo linteo præcincta ſoleis ligneis imparibus impoſita canem ingentis magnitudinis catena trahit, inſtigatque in Eumolpum. Sed ille candelabro ſe ab omni periculo vindicabat. Videamus nos omnia per foramen valuæ, quod paulo ante anſa oſtioli rupta laxaverat; favebamque ego vapulanti. Gyton autem non oblitus miſericordiæ ſuæ, reſerandum oſtium, ſuccurrendumque periclitanti cenſebat. Ego, durante adhuc iracundia, non continui manum, ſed caput miſerantis ſtricto acutoque articulo percuſſi. & ille flens quidem conſedit in lecto: ego autem alternos opponebam foramini oculos, injuriamque Eumolpi advocationemque com-

commendabam: & veluti quodam cibo me replebam: cum procurator inſulæ Bargates à cœna excitatus, à duobus lecticariis in mediam rixam perfertur: nam erat etiam pedibus æger. Is, ut rabioſa barbaraque voce in ebrios fugitivoſque diu peroravit, reſpiciens ad Eumolpum, O poëtarum, inquit, diſertiſſime, tu eras? & non diſcedunt ocyus nequiſſimi ſervi, manusque continent à rixa?

*

Contubernalis mea mihi faſtum facit. *Bargates.* Ita, ſi me amas, maledic illam verſibus, ut habeat pudorem. *

Dum Eumolpus cum Bargate in ſecreto loquitur, intrat ſtabulum præco cum ſervo publico, aliaque ſane modica frequentia, facemque fumoſam magis qnam lucidam quaſſans, hæc proclamavit: Puer in balneo paulo ante aberravit, annorum circa XVI, criſpus, mollis, formoſus, nomine Gyton: Si quis eum reddere aut commonſtrare voluerit, accipiet nummos mille. Nec longe à præcone Aſcyltos ſtabat amictus diſcoloria veſte, atque in lance argentea indicium & fidem præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

præferebat. Imperavi Gytoni ut raptim grabatum ſubiret, annecteretque pedes & manus inſtitis, quibus ſponda culcitram ferebat, ac, ſicut olim Vlyxes pro ariete adhæſiſſet, extentus infra grabatum ſcrutantium eluderet manus. Non eſt moratus Gyton imperium, momentoque temporis inſeruit vinculo manus, & Vlyxem aſtu ſimillimo vicit. Ego, ne ſuſpicioni relinquerem locum, lectulum veſtimentis implevi, uniuſque hominis veſtigium ad corporis mei menſuram figuravi, Interim Aſcyltos, ut pererravit omnes cum viatore cellas; venit ad meam: & hoc quidem pleniorem ſpem concepit, quod diligentius oppeſſulatas invenit fores. Publicus vero ſervus, inſertans commiſſuris ſecures, clauſtrorum infirmitatem laxavit. Ego ad genua Aſcylti procubui, & per memoriam amicitiæ, perque ſocietatem miſeriarum, petii ut ſaltem oſtenderet fratrem; immo, ut fidem haberent fictæ preces, Scio te, inquam, Aſcylte, ad occidendum me veniſſe: quo enim ſecures attuliſti? Itaque ſatia iacun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

diam tuam: Præbeo ecce cervicem, funde ſanguinem, quem ſub prætextu quæſtionis petiiſti. Amolitur Aſcyltos invidiam; &, ſe vero nihil aliud quam fugitiuum ſuum dixit quærere, mortem nec hominis concupiſſe, nec ſupplicis, utique ejus, quem poſt fatalem rixam habuit cariſſimum. At non ſervus publicus tam languide agit, ſed raptam cauponi harundinem ſubter lectum mittit, omniaque etiam foramina parietum ſcrutatur. Subducebat Gyton ab ictu corpus, & reducto timidiſſime ſpiritu, ipſos ſcyniphes ore tangebat. * Eumolpus autem, quia effractum oſtium cellæ neminem poterat excludere, irrumpit perturbatus, &, Mille, inquit, nummos inveni: jam enim perſequar abeuntem præconem, & in poteſtate ſua eſſe Gytonem meritiſſima propoſitione monſtrabo. Genua ego perſeverantis amplector, ne morientes vellet occidere: &, Merito, inquam, excandeſceres, ſi poſſes proditum oſtendere. Nunc inter turbam puer fugit, nec quo abierit, ſuſpicari poſſum. Per fidem,

dem, Eumolpe, reduc puerum, & vel Aſcylto redde. Dum hæc ego jam credenti perſuadeo, Gyton, † collectione ſpiritus plenus, continuo ita ſternutavit ut grabatum contueret. Ad quem motum Eumolpus converſus ſalvere Gytona jubet. Remota etiam culcitra videt Vlyxem, cui vel eſuriens Cyclops potuiſſet parcere. Mox converſus ad me, Quid eſt, inquit, latro? Ne deprehenſus quidem auſus es mihi verum dicere? Immo, ni deus quidam humanarum rerum arbiter pendenti puero excuſſiſſet indicium, eluſus circa popinas errarem. * Gyton longe blandior, quam ego, primum araneis oleo madentibus vulnus, quod in ſupercilio factum erat, coartavit, mox palliolo ſuo laceratam mutavit veſtem, amplexusque iam mitigatum, oſculis tanquam fomentis ad greſſus eſt: &, In tua inquit, pater cariſſime, in tua ſumus cuſtodia. Si Gytona tuum amas, incipe velle ſervare. Utinam me ſolum inimicus ignis hauriret, utinam hibernum invaderet mare! Ego enim omnium ſcelerum materia; ego cauſa ſum.

um. Si perirem, conveniret inimicis.

* * *

go ſic ſemper, & ubique vixi, ut ltimam quamque lucem, tanquam on redituram conſumerem. * * * *Eumolpus.*

rofuſis ego lacrymis rogo quæſoque t mecum quoque redeat in gratiam. *Eucolpius.* eque enim in amantium eſſe potetate furioſam æmulationem: daturum tamen operam, ne aut dicam, ut faciam amplias quo poſſit offeni. Tantum omnem ſcabitudinem nimo, tamquam bonarum artium nagiſter, deleret ſine cicatrice. Incul-s aſperisque regionibus diutius nies hærent: eſt ubi ea aratro domeacta tellus nitet, dum loqueris, levis ruina dilabitur. Similiter in pectoribus ira conſidit: feras quidem menes obſidet, eruditas prælabitur. Ut cias, inquit Eumolpus, verum eſſe quod dicis, ecce etiam oſculo iram inio. Itaque, quod bene eveniat, expedite ſarcinulas, & vel ſequimini ne, vel ſi mavultis, ducite. Adhuc quebatur, cum crepuit oſtium impulſum, ſtetitque in limine barbis horrentibus nauta; &, Moraris inquit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

quit, Eumolpe, tanquam propudium ignores. Haud mora, omnes conſurgimus; & Eumolpus quidem mercenarium ſuum jam olim dormientem exire cum ſarcinis jubet: Ego cum Gytone quicquid erat, in altum compono, & adoratis ſideribus intro navigium. * * moleſtum eſt quod puer hoſpiti placet. Quid autem non commune eſt quod natura optimum fecit? Sol omnibus lucet. Luna innumerabilibus comitata ſideribus etiam feras ducit ad pabulum. Quid aquis dici formoſius poteſt? In publico tamen manant. Solus ergo amor furtum potius quam præmium erit? Immo vero nolo habere bona, niſi quibus populus inviderit. unus, & ſenex non erit gravis: etiam cum voluerit aliquid ſumere, opus anhelitu perdet. Hoc ut infra fiduciam poſui, fraudavique animum diſſidentem, cœpi ſomnum obruto tunicula capite mentiri. Sed repente quaſi deſtruente fortuna conſtantiam meam, ejuſmodi vox ſuper conſtratum puppis congemuit: Ergo me deriſit? At hæc quidem virilis & pene auribus meis familia-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

niliaris animum palpitantem percuſ-
t. Ceterum eadem indigatione mu-
er lacerata ulterius excanduit; &,
i quis Deus manibus meis, inquit,
Gytona imponeret, quam bene exu-
em exciperet! Uterque noſtrûm tam
nexpectato ictus ſono amiſerat ſan-
guinem. Ego præcipue, quaſi ſom-
io quodam turbulento circumami-
tus diu vocem collegi, tremuliſque
nanibus Eumolpi jam, in ſoporem
ibentis laciniam duxi; &, Per fidem,
nquam, pater, cujus hæc navis eſt,
ut quos vehat, dicere potes? Inquie-
atus ille moleſte tulit; &, Hoc erat,
nquit, quod placuerat tibi, ut ſuper
onſtratum navis, occuparemus ſe-
retiſſimum locum, ne nos patereris
equieſcere? Quid porro ad rem per-
inet ſi dixero Licam Tarentinum eſ-
e dominum hujuſce navigii, qui
Triphænam exulem Tarentum ferat?
ntremui poſt hoc fulmen attonitus,
juguloque detecto, Aliquando, in-
quam, totum me fortuna viciſti.
Nam Gyton quidem ſuper meum pe-
tus poſitus diu animam egit; deinde
it effuſus ſudor utriuſque ſpiritum re-
D voca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

vocavit, comprehendi Eumolpi genua, & Miſerere, inquam, morientium id eſt, pro conſortio ſtudiorum commoda manum. Mors venit, quæ, niſi per te licet, poteſt eſſe pro munere. Inundatus hac Eumolpus invidia, jurat per deos deasque ſe neque ſcire quid acciderit, nec ullum dolum malum conſilio adhibuiſſe: ſed mente ſimpliciſſima, & vera fide in navigium comites induxiſſe, quo ipſe jam pridem fuerit uſurus. Quæ autem hic inſidiæ ſunt? inquit, aut quis nobis Hannibal navigat? Licas Tarentinus homo verecundiſſimus, & non tantum hujus navigii dominus quod regit, ſed fundorum etiam aliquot & familiæ negotiantis, onus deferendum ad mercatum conducit. hic eſt Cyclops ille & archipirata cui vecturam debemus: & præter hunc Tryphæna omnium fœminarum formoſiſſima, quæ voluptatis cauſa huc atque illuc vectatur. Hi ſunt, inquit Gyton, quos fugimus: ſimulque raptim cauſas odiorum & inſtans periculum trepidanti Eumolpo exponit. Confuſus ille, & conſilii egens jubet quemque

ſuam

ſuam ſententiam promere: &, Fingite, inquit, nos antrum Cyclopis intraſſe. Quærendum eſt aliquod effugium, niſi naufragium ponimus, & omni nos periculo liberamus. Immo, inquit Gyton, perſuade gubernatori ut in aliquem portum navem deducat, non ſine præmio ſcilicet, & affirma ei impatientem maris fratrem tuum in ultimis eſſe. Poteris hanc ſimulationem & lacrymis & vultus confuſione obumbrare, ut misericordia permotus gubernator indulgeat tibi. Negavit hoc Eumolpus fieri poſſe, quia magna, inquit, navigia portibus ſe curvatis inſinuant, nec tam cito fratrem defeciſſe veriſimile erit. Accedit his quod forſitan Licas officii cauſa viſere languentem deſiderabit. Vides quam valde nobis expediat ultro dominum ad fugientes accedere. Sed finge navem ab ingenti poſſe curſu deflecti, & Licam non utique circumiturum ęgrorum cubilia; quomodo poſſumus egredi nave, ut non conſpiciamur à cunctis? opertis capitibus, an nudis? opertis. & quis non dare manum languentibus volet? nu-

dis. & quid erit aliud, quam ſeipſos proſcribere? Quin potius, inquam, ergo ad temeritatem confugimus, & per funem lapſi deſcendimus, in ſcapham, præciſoque vinculo, reliqua fortunæ committimus? Nec ego in hoc periculum Eumolpum arceſſo. quid enim attinet innocentem alieno periculo imponere? Contentus ſum ſi nos deſcendentes adiuverit caſus. Non imprudens conſilium, inquit Eumolpus, ſi aditum haberet. Quis enim non euntes notabit? Utique gubernator qui pervigil nocte ſiderum quoque motus cuſtodit. Et utcunque imponi vel dormienti poſſet, ſi per aliam partem navis fuga quæreretur: nunc per puppim, per ipſa gubernacula dilabendum eſt, à quorum regione funis deſcendit qui ſcaphæ cuſtodiam tenet. Præterea illud miror, Eucolpi, tibi non ſuccurriſſe, unum nautam ſtationis perpetuæ interdiu noctuque jacere in ſcapha, nec poſſe inde cuſtodem; niſi aut cæde expelli, aut præcipitari viribus. Quod an fieri poſſet, interrogate audaciam veſtram. Nam quod ad meum quidem

comi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

comitatum attinet, nullum recuſo periculum quod ſalutis ſpem oſtendit. Nam ſine cauſa quidem ſpiritum tanquam rem vacuam impendere, nec vos quidem exiſtimo velle. Videte nunquid hoc placeat: Ego vos in duas iam pelles conjiciam, vinctosque loris inter veſtimenta pro ſarcinis habebo, apertis ſcilicet aliquatenus labris, quibus & ſpiritum recipere poſſitis, & cibum. Conclamabo deinde nocte ſervos pœnam graviorem timentes præcipitaſſe ſe in mare: deinde cum ventum fuerit in portum, ſine ulla ſuſpicione pro ſarcinis vos efferam. Ita vero, inquam ego, tanquam ſolidos alligaturus, quibus non ſoleat venter injuriam facere, an tanquam eos qui ſternutare non ſoleamus, nec ſtertere? an quia hoc genus furti ſemel mea feliciter ceſſit? Sed finge una die vinctos poſſe durare: quid ergo ſi diutius, aut tranquillitas nos tenuerit, aut adverſa tempeſtas? quid facturi ſumus? veſtes quoque diutius vinctas ruga conſumit, & cartæ alligatæ mutant figuram. Iuvenes adhuc laboris expertes, ſtatuarum ritu pa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

tremur pannos & vincula? Adhuc aliquod iter ſalutis quærendum eſt. Inſpicite quod ego inveni. Eumolpus tanquam literarum ſtudioſus utique atramentum habet. hoc ergo remedio mutemus colores à capillis uſque ad ungues. Ita tanquam ſervi Æthiopes, & præſto tibi erimus ſine tormentorum injuria hilares, & permutato colore imponemus inimicis. Quid tu, inquit Gyton, & circumcide nos, ut Iudæi videamur: & pertunde aures, ut imitemur Arabes: & increta facies, ut ſuos Gallia cives putet: tanquam hic ſolus color figuram poſſit peruertere, & non multa unà oportet conſentiant, & non natione mendacium conſtet. Puta infectam medicamine faciem diutius durare poſſe: finge nec aquæ aſperginem impoſituram aliquam corpori maculam, nec veſtem atramento adhæſuram quod frequenter etiam non accerſito ferrumine infigitur: age, numquid & labra poſſumus tumore teterrimo implere? nunquid & crines calamiſtro convertere? nunquid & frontes cicatricibus ſcindere? nunquid & crura in orbem pandere?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

re? nunquid & talos ad terram deducere? nunquid barbam peregrinatione figurare? Color arte compoſitus inquinat corpus, non mutat. Audite quid timenti ſuccurrerit. Præligemus veſtibus capita, & nos in profundum mergamus. Nec iſtud dii hominesque patiantur, Eumolpus exclamat, ut vos tam turpi exitu vitam finiatis. Immo potius facite quod jubeo: Mercenarius, inquit, meus, ut ex novacula comperiſtis, tonſor eſt. hic continuo radat utriuſque non ſolum capita, ſed etiam ſupercilia. ſequar ego, frontes notans inſcriptione ſolerti, ut videamini ſtigmate eſſe puniti. Ita cædem literæ & ſuſpicionem declinabunt quærentium; & vultus umbra ſupplici tegent. Non eſt dilata fallacia, ſed ad latus navigii furtim proceſſimus, capitaque cum ſuperciliis denudanda tonſori præbuimus. Implevit Eumolpus frontes utriuſque ingentibus literis, & notum fugitivorum epigramma per totam faciem liberali manu duxit. Unus forte ex vectoribus, qui acclinatus lateri navis exonerabat ſtomachum nauſea gra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

vem, notavit ſibi ad lunam tonſorem intempeſtivo inhærentem miniſterio, execratusque omen, quod imitaretur naufragorum ultimum votum; in cubile rejectus eſt. Non diſſimulata nauſeantis devotione, ad ordinem triſtitiæ redimus, ſilentioque compoſito, reliquas noctis horas male ſoporati conſumpſimus.

* * *

Licas. Videbatur mihi ſecundum quietem Priapus dicere, Eucolpion quod quæris ſcito à me in navem tuam eſſe perductum. Exhorruit Triphæna: &, Putes, inquit, unà nos dormiiſſe: nam & mihi ſimulacrum Neptuni quod * Baiſtor aſylo notaveram, videbatur dicere, In navi Licæ Gytona invenies. Hinc ſcies, inquit Eumolpus, Epicurum hominem eſſe divinum, qui ejuſmodi ludibria facetiſſima ratione condemnat. Ceterum Licas ut Triphænæ ſomnium expiavit, Quis, inquit, prohibet navigium ſcrutari, ne videamur divinæ mentis opera damnare? Is qui nocte miſerorum furtum deprehenderat Heſus nomine, ſubito proclamat, Ergo illi qui

ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ſunt qui nocte ad Lunam radebantur? peſſimo medius fidius exemplo. Audio enim non licere cuiquam mortalium in nave neque ungues neque capillos deponere, niſi cum pelago ventus iraſcitur. Excanduit Licas hoc ſermone turbatus; & Itane, inquit, capillos aliquis in nave præcidit, & hoc nocte intempeſta? attrahite ocyus nocentes in medium, ut ſciam quorum capitibus debeat navigium luſtrari. Ego, inquit Eumolpus, hoc juſſi; nec non eodem futurus navigio, auſpicium mihi feci; ſed quia nocentes horridos longosque habebant capillos, ne viderer de nave carcerem facere, juſſi ſqualorem damnatis auferri: ſimul ut notæ quoque literarum non adumbratæ comarum præſidio totæ ad oculos legentium accederent. Inter cetera apud communem amicam conſumpſerunt pecuniam meam, à qua illos proxima nocte extraxi mero unguentisque perfuſos. Ad ſummam, adhuc patrimonii mei reliquias olent. * Itaque ut tutela navis expiaretur, placuit quadragenas utriſque plagas imponi. Nulla ergo 69. Eumolpius.

ſit mora. Aggrediuntur nos furentes nautæ cum funibus, tentantque viliſſimo ſanguine tutelam placare. Et ego quidem tres plagas Spartana nobilitate concoxi: Ceterum Gyton ſemel ictus, tam valde exclamavit, ut Triphænæ aures notiſſima voce repleret. Non ſolum ergo turbata eſt, ſed ancillæ quoque omnes familiari ſono inductæ ad vapulantem decurrunt. Iam Gyton mirabili forma exarmaverat nautas, cœperatque etiam ſine voce ſævientes rogare cum ancillæ pariter proclamant; Gyton eſt, Gyton, inhibete crudeliſſimas manus; Gyton eſt, Domina ſuccurre. Deflectit aures Triphæna iam ſua ſponte credentes, raptimque ad puerum devolat. Licas, qui me optime noverat, tanquam & ipſe vocem audiſſet, accurrit: & nec manus, nec faciem meam conſideravit, ſed continuo ad inguina mea luminibus deflexis, movit officioſam manum: & Salve, inquit, Eucolpi. Miretur nunc aliquis, Vlyxis nutricem poſt viceſimum annum cicatricem inveniſſe originis indicem, cum homo prudentiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

dentiſſimus confuſis omnibus corporis indiciorumque lineamentis, ad unicum fugitivi argumentum tam doctè pervenerit. Triphæna lacrymas effundit decepta ſupplicio: vera enim ſtigmata credebat captivorum frontibus impreſſa, ſciſcitarique ſummiſſius cœpit, quod ergaſtulum intercepiſſet errantes, aut cujus tam crudeles manus in hoc ſupplicium duraſſent: Meruiſſe quidem contumeliam aliquam fugitivos quibus in odium bona ſua veniſſent. Concitatus iracundia proſiliit Licas, &, O te, inquit, fœminam ſimplicem, tanquam vulnera ferro præparata literas biberint. Utinam quidem hac ſe inſcriptione frontis maculaſſent! haberemus nos extremum ſolatium. Nunc mimicis artibus petiti ſumus, & adumbrata inſcriptione deriſi. Volebat Triphæna miſereri, quia non totam voluptatem perdiderat: ſed Licas memor adhuc uxoris corruptæ, contumeliarumque quas in Herculis porticu acceperat, turbato vehementius vultu proclamat: Deos immortales rerum humanarum agere curam, pu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

to, intellexiſti ô Triphæna. nam imprudentes noxios in noſtrum induxere navigium, & quid feciſſent, admonuerunt pari ſomniorum conſenſu. Ita vide ut proſit illis ignoſci, quos ad pœnam ipſe Deus deduxit. Quod ad me attinet, non ſum crudelis, ſed vereor ne quod remiſero, patiar. Tam ſuperſtitioſa oratione Triphæna mutata, negat ſe interpellare ſupplicium, immo accedere etiam juſtiſſimæ ultioni: nec ſe minus grandi vexatam injuria, quam Licam, cujus pudoris dignitas in concione proſcripta ſit.

* * *

Eumolpus. Me utpote hominem non ignotum elegerunt ad hoc officium, petieruntque ut ſe reconciliarem aliquando amiciſſimis. Niſi forte putatis juvenes caſu in has plagas incidiſſe, cum omnis vector nihil prius quærat, quam cujus ſe diligentiæ credat. Flectite ergo mentes ſatisfactionè lenîtas, & patimini liberos homines ire ſine injuria quo deſtinant. Sævi quoque implacabileſque domini crudelitatem ſuam impediunt, ſi quando pœni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

pœnitentia fugitivos reduxit, & deditiis hoſtibus parcimus. Quid ultra petitis? aut, quid vultis? In conſpectu veſtro ſupplices iacent, juvenes, ingenui, honeſti, &, quod utroque potentius eſt, familiaritate vobis aliquando conjuncti. Si mehercules intervertiſſent pecuniam veſtram, ſi fidem proditione læſiſſent, ſatiari tamen potuiſſetis hac pœna quam videtis. Servitia ecce in frontibus cernitis, & vultus ingenuos voluntaria pœnarum lege proſcriptos. Interpellavit deprecationem ſupplicis Licas, & Noli, inquit, cauſam confundere, ſed impone ſingulis modum. Ac primum omnium, ſi ultro venerunt, cur nudavere crinibus capita? vultum enim qui permutat, fraudem parat, non ſatisfactionem. Deinde ſi gratiam à legato moliebantur, quid ita omnia feciſti, ut quos tuebaris, abſconderes! Ex quo apparet caſu incidiſſe noxios in plagas, & te artem quæſiſſe qua noſtræ animadverſionis impetum eluderes. Nam quod invidiam facis nobis, ingenuos honeſtosque clamando, vide ne deteriorem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

facias confidentia cauſam. Quid debent læſi facere, ubi rei ad pœnam confugiunt? At enim amici fuerunt mei; eo majora meruerunt ſupplicia. Nam qui ignotos lædit, latro appellatur: qui amicos, paulominus quam parricida. Reſoluit Eumolpus tam iniquam declamationem, &, Intelligo, inquit nihil magis obeſſe juvenibus miſeris, quam quod nocte depoſuerunt capillos: hoc argumento incidiſſe in navem videntur, non veniſſe. Quod velim tam candide ad veſtras aures perveniat, quam ſimpliciter geſtum eſt. Voluerunt enim antequam conſcenderent, exonerare capita moleſto & ſupervacuo pondere, ſed celerior ventus diſtulit curationis propoſitum. Nec tamen putaverunt ad rem pertinere ubi inciperent quod placuerat ut fieret: quia nec omen, nec legem navigantium noverant. Quid, inquit Licas, attinuit ſupplices radere? niſi forte miſerabiliores calvi ſolent eſſe. quanquam quid attinet veritatem per interpretem quærere? Quid dicis tu latro? quæ ſola Salamandra ſupercilia tua excuſſit? cui Deo crinem

nem voviſti? Pharmace, reſponde. Obſtupueram ego ſupplicii metu pavidus, nec quid in re manifeſtiſſima dicerem, inveniebam. Turbatus & deformis præter ſpoliati capitis dedecus, ſuperciliorum etiam æqualis cum fronte calvities, ut nihil nec facere deceret, nec dicere. Ut vero ſpongia uda facies plorantis deterſa eſt, & liquefactum per totum os atramentum, omnia ſcilicet lineamenta fuliginea nube confudit, in odium ſe ira convertit. Negat Eumolpus paſſurum ſe ut quiſquam ingenuos contra fas legemque contaminet; interpellatque ſævientium minas, non ſolum voce, ſed & manibus. Aderat interpellanti mercenarius comes, & unus alterque infirmiſſimus vector, ſolatia magis litis, quam virium auxilia. Nec quicquam pro me deprecabar, ſed intentans in oculos Triphænæ manus, uſurum me viribus meis clara liberaque voce clamavi, ni abſtineret à Gytone injuriam mulier damnata, & in toto navigio ſola verberanda. Accenditur audacia mea iratior Licas, indignaturque quod

ego

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ego relicta mea cauſa tantum pro alio clamo. Nec minus Triphæna contumelia ſævit accenſa, totiusque navigii turbam diducit in partes. Hinc mercenarius tonſor ferramenta ſua nobis, & ipſe armatus, diſtribuit. illinc Triphænæ familia nudas expedit manus. Ac ne ancillarum quidem clamor aciem deſtituit, uno tantum gubernatore relicturum ſe navis miniſterium denunciante, ſi non deſinat rabies libidine perditorum collecta. Nihilominus tamen perſeuerat dimicantium furor; illis pro ultione, nobis pro vita pugnantibus. Multi ergo utrinque ſine morte labuntur, plures cruenti vulneribus referunt veluti ex prælio pedem: nec tamen cujuſquam ira laxatur. Tunc fortiſſimus Gyton ad virilia ſua admovit novaculam inſertam, minatus ſe abſciſſurum tot miſeriarum cauſam: Inhibuitque Tryphæna tam grande facinus, non diſſimulata miſſione. Sæpius ego cultrum tonſorium ſuper jugulum meum poſui, non magis me occiſurus, quam Gyton quod minabatur, facturus. audacius ille tamen tragœdiam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

diam implebat, quia ſciebat ſe illam habere novaculam qua jam ſibi cervicem præciderat. Stante ergo utraque acie cum appareret futurum non tralaticium bellum, ægre expugnavit gubernator, ut caduceatoris more Triphæna inducias faceret. Data ergo acceptaque patrio more fide, protendit ramum oleæ à tulela navigii raptum, Δι. atque in colloquium venire auſa;

Quis furor, exclamat, pacem convertit
in arma?
Quid noſtra meruere manus? non Troïus hoſtis
Hac in claße vehit decepti pignus Atridæ;
Nec Medea furens fraterno ſanguine pugnat:
Sed contemptus amor vires habet, & mihi fata
Hos inter fluctus quis raptis evocat armis?
Cui non eſt mors una ſatis? ne vincite pontum.
Gurgitibusque feris alios immittite fluctus.

Hæc ut turbato clamore mulier effudit, hæſit pauliſper acies, revocatæque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

que ad pacem manus intermiſere bel-
lum. Utitur pœnitentiæ occaſione
dux Eumolpus, & caſtigato ante ve-
hementiſſime Lica, tabulas fœderis
ſignat, queis hæc formula erat: E
tui animi ſententia, ut tu Triphæna
neque injuriam tibi factam à Gytone
queraris, neque ſi quid ante hunc
diem factum eſt, objicies, vindica-
bisve, aut ullo alio genere perſe-
quendum curabis: ut tu nihil impera-
bis puero repugnanti, non ample-
xum, non oſculum, non coitum Ve-
nere conſtrictum, niſi pro quare præ-
ſentes numeraveris denarios centum.
Item Lica ex tui animi ſententia, ut
tu Eucolpion nec verbo contumelio-
ſo inſequaris, nec vultu, neque quæ-
res ubi nocte dormiat; aut ſi quæſie-
ris, pro ſingulis injuriis numerabis
præſentes denarios ducentos. In hæc
verba fœderibus compoſitis arma de-
ponimus: & ne reſidua in animis
etiam poſt juſiurandum ira remane-
ret, præterita aboleri oſculis placet.
Exhortantibus univerſis odia detu-
meſcunt, epulæque ad certamen pro-
latæ conciliant hilaritate concilium.

Exſo-

Exſonat cantibus totum navigium, & quia repentina tranquillitas intermiſerat curſum, alius exultans quærebat fuſcina piſces: alius hamis blandientibus convellebat prædam repugnantem. Ecce etiam per antemnam pelagiæ conſederant volucres, quas tectis arundinibus peritus artifex tetigit. Illæ viſcatis illigatæ viminibus deferebantur ad manus. Tollebat plumas aura volitantes, pinnasque per maria inanis ſpuma torquebat. Iam Licas redire mecum in gratiam cœperat; jam Triphæna Gytona extrema parte potionis ſpargebat, cum Eumolpus & ipſe vino ſolutus dicta volvit in caluos ſtigmoſosque jaculari: donec conſumpta frigidiſſima urbanitate, rediit ad carmina ſua; cœpitque capillorum elegidarion dicere.

Quod ſolū formæ decus eſt, cecidere capilli
Vernanteſq;comas triſtis abegit hiems:
Nunc umbra nudata ſua jam tempora mœrent:
Areaque attritis ridet aduſta pilis.
O fallax natura deum, quæ prima dediſti
Ætati noſtræ gaudia, prima rapis.
Infelix, modo crinibus nitebas

Phœ-

Phœbo pulchior, & ſorore Phœbi:
At nunc lævior ære, vel rotundo
Horti tubere quod creavit unda,
Ridentes fugis & times puellas.
Ut mortem citius venire credas,
Scito jam capitis periſſe partem.

Plura volebat proferre, credo & ineptiora præteritis, cum ancilla Triphænæ Gytona in partem navis inferiorem ducit, corymbioque dominæ pueri adornat caput. Immo ſupercilia etiam profert de pyxide, ſciteque jacturæ lineamenta ſecuta, totam illi formam ſuam reddidit. Agnovit Triphæna verum Gytona; lacrimisque turbata, tunc primum bona fide puero baſium dedit. Ego, etiam ſi repoſitum in priſtinum decorem puerum gaudebam, abſcondebam tamen frequentius vultum, intelligebamque me non tralatitia deformitate eſſe inſignitum, quem alloquio dignum nec Licas quidem crederet. Sed huic triſtitiæ eadem illa ſuccurrit ancilla, evocatumque me non minus decoro exornavit capillamento: immo commendatior vultus enituit, quia * flaucorum corymbion erat. *

Cete-

eterum Eumolpus & periclitan-
um advocatus, & præſentis concor-
iæ auctor, ne ſileret ſine fabulis hi-
aritas, multa in muliebrem levita-
em cœpit jactare: quam facile ada-
narent: quam cito etiam filiorum ob-
viſcerentur: nullamque eſſe fœmi-
am tam pudicam, quæ non peregri-
a libidine uſque ad furorem averte-
etur. nec ſe tragœdias veteres cura-
e, aut nomina ſæculis nota, ſed rem
ua memoria factam, quam expoſitu-
um ſe eſſe, ſi vellemus audire. Con
erſis igitur omnium in ſe vultibus
uribusque, ſic orſus eſt. Matrona
quædam Epheſi tam notæ erat pudi-
itiæ, ut vicinarum quoque gentium
œminas ad ſui ſpectaculum evoca-
ret. Hæc ergo cum virum extuliſſet,
non contenta vulgari more funus
paſſis proſequi crinibus, aut nudatum
pectus in conſpectu frequentiæ plan-
gere, in conditorium etiam proſe-
quuta eſt defunctum, poſitumque in
hypogæo, Græco more, corpus cu-
ſtodire ac flere totis noctibus diebus-
que cœpit. Sic affligentem ſe, ac
mortem inedia perſequentem non
paren-

parentes potuerunt abducere, no
propinqui: magiſtratus ultimo r
pulſi abierunt, comploratаque ſingu
laris exempli fœmina ab omnibus
quintum jam diem ſine alimento tr
hebat. Adſidebat ægræ fidiſſima an
cilla, ſimulque & lacrymas commen
dabat lugenti, & quotiens defecer
poſitum in monumento lumen renc
vabat. Una igitur in tota civitate fa
bula erat; & ſolum illud adfulſiſ
verum pudicitiæ amoriſque exem
plum omnis ordinis homines confite
bantur: cum interim imperator pro
vinciæ latrones juſſit crucibus adfigi
ſecundum illam eandem caſulam, i
qua recens cadaver matrona deflebat
Proxima ergo nocte cum miles, qu
cruces aſſervabat, ne quis ad ſepul
turam corpora detraheret, notaſſe
ſibi & lumen inter monumenta cla
rius fulgens, & gemitum lugentis au
diſſet; vitio gentis humanæ concupii
ſcire, quis aut quid faceret. Deſcendi
igitur in conditorium; viſaque pul
cherrima muliere, primo quaſi quo
dam monſtro, infernisque imagini-
bus turbatus ſubſtitit: deinde ut &
cor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

corpus jacentis conſpexit, & lacrymas conſideravit, faciemque unguibus ſectam; ratus ſcilicet quod erat, deſiderium extincti non poſſe feminam pati; attulit in monumentum cœnulam ſuam, cœpitque hortari lugentem, ne perſeveraret in dolore ſupervacuo, & nihil profuturo gemitu pectus diduceret: omninm eundem exitum eſſe: ſed & idem domicilium; & cetera, quibus exulceratæ mentes ad ſanitatem revocantur. At illa ignota conſolatione percuſſa, laceravit vehementius pectus, ruptoſque crines ſuper pectus jacentis impoſuit. Nec receſſit tamen miles, ſed eadem exhortatione tentavit dare mulierculæ cibum, donec ancilla vini certe ab eo odore corrupta, primum ipſa porrexit ad humanitatem invitantis victam manum: deinde refecta potione & cibo, expugnare dominæ pertinaciam cœpit. &, Quid proderit, inquit, hoc tibi, ſi ſoluta inedia fueris? ſi te vivam ſepelieris? ſi antequam fata poſcant, indemnatum ſpiritum effuderis?

Id cinerem aut manes credis curare
ſepultos?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Vis tu reviviſcere reluctantibus fat
extinctum, vis diſcuſſo muliebri e
rore, quam diu licuerit, lucis com
modis frui? ipſum te jacentis corpu
admonere debet, ut vivas. Nemo in
vitus audit, cum cogitur aut cibum
ſumere, aut vivere. Itaque mulie
aliquot dierum abſtinentia ſicca, pa
ſa eſt frangi pertinaciam ſuam; ne
minus avide replevit ſe cibo, quam
ancilla, quæ prior victa eſt. Ceterum
ſcitis quid tentare plerunque ſoleat hu
manam ſatietatem. Quibus blanditii
impetraverat miles ut matrona viver
velles, iiſdem etiam pudicitiam eju
aggreſſus eſt. Nec deformis aut infa-
cundus juvenis caſtæ videbatur, con-
ciliante gratiam ancilla, ac ſubinde
dicente:

—— Placitone etiam pugnabis amori?
Nec venit in mentem, quorum conſe-
deris arvis?

Quid diutius moror? ne hanc quidem
mulier partem corporis abſtinuit, vi-
ctorque miles utrumque perſuaſit. Ia-
cuerunt ergo una, non tantum illa
nocte, qua nuptias fecerunt, ſed po-
ſtero etiam ac tertio die, præcluſis

vide-

videlicet conditorii foribus; ut quiſque ex notis ignotiſque ad monumentum veniſſet, putaſſet expiraſſe ſuper corpus viri pudiciſſimam uxorem. Ceterum delectatus miles & forma mulieris & ſecreto, quicquid boni per facultates poterat, coëmebat; & prima ſtatim nocte in monumentum ferebat. Itaq; cruciarii unius parentes, ut viderunt laxatam cuſtodiam, detraxere nocte pendenrem, ſupremoque mandaverunt officio. At miles circumſcriptus dum deſidet, ut poſtero die vidi unam ſine cadavere crucem; veritus ſupplicium, mulieri quid accidiſſet, exponit: nec ſe expectaturum judicis ſententiam, ſed gladio jus dicturum ignaviæ ſuæ: commodaret modo illa perituro locum, & fatale conditorium familiari ac viro faceret. Mulier non minus miſericors quam pudica, Nec iſtud, inquit, dii ſinant, ut eodem tempore duorum mihi cariſſimorum hominum duo funera ſpectem: malo mortuum impendere, quam vivum occidere. Secundum hanc orationem, jubet corpus mariti ſui tolli ex arca, atque illi quæ vacabat, cruci adfigi. Uſus eſt miles ingenio prudentiſſimæ

fœminæ; poſteroque die populus miratus eſt, qua ratione mortuus iſſet in crucem. Riſu excepere fabulam nautæ, erubeſcente non mediocriter Triphæna, vultumque ſuum ſuper cervicem Gytonis amabiliter ponente. At non Licas riſit, ſed iratum commovens caput: Si juſtus, inquit, imperator fuiſſet, debuit patrisfamiliæ corpus in monumentum referre, mulierem affigere cruci. Non dubie redierat in animum * ele expilatumque libidinoſa migratione navigium. Sed nec fœderis verba permittebant meminiſſe; nec hilaritas quæ præoccupaverat mentes, dabat iracundiæ locum. Ceterum Triphæna in gremio Gytonis poſita, modo implebat oſculis pectus, interdum concinnabat ſpoliatis crinibus vultum. Ego mœſtus & impatiens fœderis novi, non cibum, non potionem capiebam, ſed obliquis trucibusque oculis utrumque ſpectabam. Omnia me oſcula vulnerabant, omnes blanditiæ, quaſcunque mulier libidinoſa fingebat: nec tamen adhuc ſciebam utrum magis puero iraſcerer quod amicam mihi auferret; an amicæ quod puerum corrumperet: Vtraque

ini

nimiciſſima oculis meis, & captivita-
e præterita triſtiora. Accedebat huc
quod neque Triphæna me alloqueba-
ur tanquam familiarem, & aliquando
gratum ſibi amatorem, nec Gyton me
ut tralatitia propinatione dignum ju-
dicabat, aut, quod minimum eſt, ſer-
mone communi vocabat. credo veritus
ne inter initia coëuntis gratiæ recentem
cicatricem reſcinderet. Inundavere pe-
ctus lacryme dolore paratæ, gemitus-
que ſuſpirio tectus animam pene ſub-
movit. * *

In partem voluptatis tentabat admit-
ti,, nec domini ſupercilum induebat,
ſed amici quærebat obſequium. * *

Si quid ingenui ſanguinis habes, non
pluris illam facies, quam ſportam. Si
vir fueris, non ibis ad * ſpuitam.

* * *

Me nihil magis pudebat, quam ne
Eumolpus ſenſiſſet quidquid illud fu-
erat, & homo dicaciſſimus carminibus
vindicaret. *

Iurat Eumolpus verbis conceptiſſimis.

* * * *

Dum hæc taliaque jactamus, inhor-
ruit mare, nubesque undique addu-

ctæ obruere tenebris diem. Diſcurrunt nautæ ad officia trepidantes, velaq; tempeſtati ſubducunt. Sed nec certos fluctus ventus impulerat: nec quo deſtinaret curſum gubernator ſciebat: Siciliam modo ventus dabat, ſæpiſſime Italici littoris Aquilo poſſeſſor convertebat huc illuc obnoxiam partem: &, quod omnibus procellis periculoſius erat, tam ſpiſſæ repente tenebræ lucem ſuppreſſerant, ut ne proram quidem totam gubernator videret. Itaque Hercules poſtquam * manifeſta convaluit, Licas trepidans ad me ſupinas porrigit manus: & Tu, inquit, Eucolpi, ſuccurre periclitantibus, id eſt, veſtem illam divinam, ſiſtrumque redde navigio. Per fidem miſerere, quemadmodum quidem ſoles E illum quidem vociferantem in mare ventus excuſſit, repetitumque infeſto gurgite procella circumegit atq; hauſit. Triphænam autem prope jam fideliſſimi rapuerunt ſervi, ſcaphæque impoſitam cum maxima ſarcinarum parte abduxere certiſſimæ morti. * Applicitus cum clamore flevi: &, Hoc, inquam, à diis meruimus, ut nos ſola morte conjungerent: ſed non crudelis fortuna

con-

concedit. Ecce jam ratem fluctus evertet: ecce jam amplexus amantium iratum dividet mare. Igitur ſi vere Eucolpion dilexiſti * ad oſcula dum licet, ultimum hoc gaudium ſatis properantibus rape. Hæc ut ego dixi, Gyton veſtem depoſuit, meaque tunica contectus exeruit ad oſculum caput: & ne ſic cohærentes malignior fluctus detraheret, utrunque zona circumvenienti præcinxit: &, Si nihil aliud, certe diutius, inquit, juncta nos mors feret, vel ſi voluerit miſericors ad idem littus expellere, aut præteriens aliquis tralatitia humanitate lapidabit, aut, quod ultimū eſt, iratis etiam fluctibus, imprudens arena componet. Patior ego vinculum extremum, & veluti lecto funebri aptatus expecto mortem jam non moleſtam. Peragit interim tempeſtas mandata fatorum, omnesque reliquias navis expugnat. Non arbor erat relicta, non gubernacula, non funis, aut remus, ſed quaſi rudis atque infecta materies ibat cum fluctibus *

Percurrere piſcatores parvulis expediti navigiis ad prædam rapiendam: deinde ut aliquos viderunt, qui ſuas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

opes defenderent, mutaverunt cru-
delitatem in auxilium. * *
Audimus murmur inſolitum, & ſub
diæta magiſtri, quaſi cupientis exir
belluæ gemitum. Perſequuti igitur ſo
num invenimus Eumolpum ſedentem
membranæque ingenti verſus ingeren
tem. Mirati ergo quod illi vacaret in
vicinia mortis poema facere, extraxi
mus clamantem, jubemusque bonam
habere mentem. At ille interpellatus
excanduit, &, Sinite me, inquit, ſenten
tiam explere: laborat carmen in fine
Iniicio ego frenetico manum, jubeoque
Gytona accedere, & in terram trahere
porcam mugientem. *
Hoc opere tandem elaborato caſam
piſcatoriam ſubimus mœrentes, ci-
bisque naufragio corruptis utcunque
curati triſtiſſimam exegimus noctem
Poſtero die cum poneremus conſi-
lium, cui nos regioni crederemus
repente video corpus humanum cir-
cumactum levi vertice ad littus defer-
ri. Subſtiti ergo triſtis, cœpiq; viventi-
bus oculus maris fidem inſpicere: &
Hunc forſitan, proclamo, in aliqua
parte terrarum ſecura expectat uxor
forſitan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

forſitan ignarus tempeſtatis filius: aut partem utique reliquit aliquem, cui proficiſcens oſculum dedit. Hæc ſunt conſilia mortalium, hæc vota magnarum cogitationum. En homo quemadmodum natat. Adhuc tanquam ignotum deflebam, cum inviolatum os fluctus convertit in terram, agnovique terribilem paulo ante & implacabilem Licam pedibus meis pene ſubjectum. Non tenui igitur diutius lacrymas, immo percuſſi ſemel iterumque manu pectus: &, Ubi nunc eſt, inquam iracundia tua? nempe piſcibus belluisque expoſitus es, & qui paulo ante jactabas vires imperii tui. de tam magna nave ne tabulam quidem naufragus habes. Ite nunc mortales, & magnis cogitationibus pectora implete. Ite cauti, & opes fraudibus captas per mille annos diſponite. Nempe hic proxima luce patrimonii ſui rationes inſpexit: nempe diem etiam quo venturus eſſet in patriam animo ſuo finxit. Dii deæque, quam longe à deſtinatione ſua jacet: Sed non ſola mortalibus maria hanc fidem præſtant. Illum bellantem arma decipiunt: illum diis vota red-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

dentem penatum ſuorum ruina ſepeſit ille vehiculo lapſus properantem ſpiritum excuſſit. Cibus avidum ſtrangulavit, abſtinentem frugalitas. Si bene calculum ponas, ubique naufragium eſt. At enim fluctibus obruto non contigit ſepultura. Tanquam interſit periturum corpus quæ ratio conſumat, ignis, an fluctus, an mora Quicquid feceris, omnia hæc eodem ventura ſunt. feræ tamen corpus lacerabunt. Tanquam melius ignis accipiat. Immo hanc pœnam graviſſimam credimus ubi ſervis iraſcimur. Quæ ergo dementia eſt, omnia facere, ne quid è nobis relinquat ſupultura? * * *

Et Licam quidem rogus inimicis collatus manibus adolebat: Eumolpus autem dum Epigramma mortuo facit, oculos ad arceſſendos ſenſus longius mittit.

Hoc peracto libenter officio, deſtinatum carpimus iter, ac momento temporis in montem ſudantes conſcendimus, ex quo haud procul impoſitum arce ſublimi oppidum cernimus. nec quid eſſet ſciebamus errantes, donec à villico quodam, Crotona eſſe cognovi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

gnovimus, urbem antiquiſſimam & aliquando Italiæ primam. Cum deinde diligentius exploraremus qui homines inhabitarent nobile ſolum, quòdve genus negotiationis præcipue probarent poſt attritas bellis frequentibus opes, O mi, inquit, hoſpites, ſi negotiatores eſtis, mutate propoſitum, aliudque vitæ præſidium quærite. Sin autem urbanioris notæ homines ſuſtinetis ſemper mentiri, recta ad lucrum curritis. In hac enim urbe non literarum ſtudia celebrantur, non eloquentia locum habet, non frugalitas ſanctique mores laudibus ad fructum perveniunt, ſed quoſcunque homines in hac urbe videritis, ſcitote in duas partes eſſe diviſos. Nam aut captantur, aut captant. In hac urbe nemo liberos tollit: quia quiſquis ſuos heredes habet, nec ad ſcenas, nec ad ſpectacula admittitur, ſed omnibus prohibetur commodis, inter ignominioſos lititat. Qui vero nec uxores unquam duxerunt, nec proximas neceſſitudines habent, ad ſummos honores perveniunt, id eſt ſoli militares, ſoli fortiſſimi atque etiam innocentes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

habentur. Videbitis, inquit, oppidum tanquam in peſtilentia campos, in quibus nihil aliud eſt niſi cadavera quæ lacerantur, aut corvi qui lacerant * Prudentior Eumolpus convertit ad novitatem rei mentem, genusque divinationis ſibi non diſplicere confeſſus eſt. Iocari ego ſenem poetica levitate credebam; cum ille, Utinam quidem ſufficeret largior ſcena, id eſt veſtis humanior, veſtimentum latius, quod præberet mendacio fidem. Non me hercules pœnam iſtam differrem, ſed continuo vos ad magnas opes ducerem. Atquin promitto quicquid exigeret, dummodo placeret veſtis rapinæ comes, & quicquid Ligurgi villa graſſantibus præbuiſſet. Nam nummos in præſentem uſum Deûm matrem pro fide ſua reddituram. Quid ergo, inquit Eumolpus, ceſſamus mimum componere? Facite ergo me dominum, ſi negotiatio placet. Nemo auſus eſt artem damnare nihil auferentem. Itaque ut duraret inter omnes tutum mendacium, in verba Eumolpi ſacramentum juravimus, uri, vinciri, verberari, ferroque necari, & quicquid aliud Eumolpus juſſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

juſſiſſet, tanquam legitimi gladiatores domino corpora animasque religioſiſſime addicimus. Poſt peractum ſacramentum ſerviliter ficti dominum conſalutamus, elatumque ab Eumolpo filium pariter condicimus, juvenem ingentis eloquentiæ, & ſpei. ideoque de civitate ſua miſerrimum ſenem exiiſſe, ne aut clientes ſodalesque filii ſui, aut ſepulcrum quotidie cauſam lacrymarum cerneret. acceſſiſſe huic triſtitiæ proximum naufragium, quo amplius vicies ſeſtertium amiſerit. Nec illum jactura moveri, ſed deſtitutum miniſterio non agnoſcere dignitatem ſuam. Præterea habere in Africa trecenties ſeſtertium fundis nominibusque depoſitum. Nam familiam quidem tam magnam per agros Numidiæ eſſe ſparſam, ut poſſit vel Carthaginem capere. Secundum hanc formulam imperamus Eumolpo ut plurimum tuſſiat, ut ſit modo ſolutioris ſtomachi, ciboſque omnes palam damnet, loquatur aurum & argentum, fundoſque mendaces, & perpetuam terrarum ſterilitatem. Sedeat præterea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

quotidie ad rationes, tabulasque teſtamenti omnibus * renovet; &, ne quid ſcenæ deeſſet, quotieſcunque aliquem noſtrum vocare tentaſſet, alium pro alio vocaret, ut facile appareret dominum etiam eorum meminiſſe, qui præſentes non eſſent. His ita ordinatis, quod bene feliciterque eveniret precati deos, viam ingredimur. Sed neque Gyton ſub inſolito faſce durabat, & mercenarius Corax detractator miniſterii, poſita frequentius ſarcina maledicebat properantibus, affirmabatque ſe aut projecturum ſarcinas, aut cum onere fugiturum: Quid vos, inquit, me jumentum putatis eſſe, aut lapidariam navem? hominis operas locavi, non caballi; nec minus liber ſum quam vos, etſi pauperem pater me reliquit. Nec contentus maledictis, tollebat ſubinde altius pedem, & ſtrepitu obſcœno ſimul atque odore viam implebat. Ridebat contumaciam Gyton, & ſingulos ſtrepitus ejus pari clamore proſequebatur. * * *

Multos, inquit Eumolpus, ô juvenes, carmen decepit: nam ut quisque

verſum

verſum pedibus inſtruxit, ſenſumque teneriorem verborum ambitu intexuit, putavit ſe continuo in Heliconem veniſſe. ſic forenſibus miniſteriis exercitati, frequenter ad carminis tranquillitatem, tanquam ad portum faciliorem refugerunt, credentes facilius poëma extrui poſſe, quam controverſiam ſententiolis vibrantibus pictam. Ceterum neque generoſior ſpiritus vanitatem amat, neque concipere aut edere partum mens poteſt, niſi ingenti flumine literarum inundata. Effugiendum eſt ab omni verborum, ut ita dicam, vilitate; & ſumendæ voces à plebe ſummotæ, ut fiat, ODI profanum vulgus & arceo. Præterea curandum eſt, ne ſententiæ emineant extra corpus rationis expreſſæ; ſed intecto veſtibus colore niteant. Homerus teſtis, & Lyrici, Romanusque Virgilius, & Horatii curioſa felicitas. Ceteri enim aut non viderunt viam qua iretur ad carmen, aut verſum timuerunt calcare. Ecce, belli civilis ingens opus quisquis attigerit, niſi plenus literis, ſub onere labetur. Non enim res geſtæ verſibus comprehendendæ ſunt, quod longe melius hiſtorici faciunt;

ſed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ſed per ambages, deorumque miniſteria, & fabuloſum ſententiarum tormentum præcipitandus eſt liber ſpiritus, ut potius furentis animi vaticinatio appareat, quam religioſæ orationis ſub teſtibus fides. * tanquam ſi placet hic impetus, etſi nondum recepit ultimam manum.

Orbem jam totam victor Romanus habebat,
Qua mare, qua terræ, qua ſidus currit utrunque,
Nec ſatiatus erat. gravidis freta pulſa carinis
Iam peragrabantur, ſi quis ſinus abditus ultra,
Si qua foret tellus quæ fulvum mitteret aurum,
Hoſtis erat. fatisq; in triſtia bella paratis
Quærebantur opes. non vulgo nota placebant
Gaudia: non uſu plebeio trita voluptas.
Aſſyria conchã laudabat miles in unda.
Quæſitus tellure nitor certaverat oſtro.
Hinc Numidæ cruſtas, illinc nova vellera Seres,
Atque Arabum populus ſua deſpoliaverat arva,
Ecce aliæ clades, & læſa vulnera pacis.

Quæ-

Quæritur in ſilvis Mauri fera: & ultimus Ammon
Afrorum excutitur. ne deſit bellua dente
Ad mortes precioſa ſuas, premit advena claſſes
Tigris, & aurata gradiens vectatur in aula,
Ut bibat humanum populo plaudente cruorem:
Heu pudet effari, perituraque prodere fata.
Perſarum ritu male pubeſcentibus annis
Surripuere viros; exſectaq; viſcera ferro
In venerem fregere: atque ut fuga mobilis ævi
Circumſcripta mora properantes differat annos,
Quærit ſe natura, nec invenit. omnibus ergo
Scorta placent, fractique enervi corpore greßus,
Et laxi crines, & tot nova nomina veſtis.
Quæque virum quærunt. Ecce Afris eruta terris
Citrea menſa, greges ſervorum, oſtrumque renidens
Ponitur, ac maculis imitatur vilibus aurum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

aurum,
Quæ ſenſum turbant: hoſtile ac mobile lignum
Turba ſepulta mero circumuenit: omniaque orbis
Præmia, correptis miles vagus extruit armis.
Ingenioſa gula eſt. Siculo ſcarus æquore merſis.
Ad menſam vivus perducitur, inde Lucrinis
Eruta littoribus vendunt conchylia cœnas,
Vt renovent per damna famem. Jam Phaſidos unda
Orbata eſt avibus: mutoque in littore tantum
Solæ deſertis adſpirant frondibus auræ.
Nec minor in campo furor eſt, emtique Quirites
Ad prædam ſtrepitumque lucri ſuffragia vertunt,
Venalis populus, venalis curia Patrum:
Eſt favor in precio, ſenilus quoq; libera virtus
Exciderat, ſparſisque opibus converſa poteſtas,
Ipſaque majeſtas auro corrupta jacebat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Pellitur à populo victus Cato: triſtior ille eſt
Qui vicit, faſcesq; pudet rapuiſſe Catoni
Namque hoc dedecus eſt populi, morumque ruina.
Non homo pulſus erat; ſed in uno victa poteſtas
Romanumque decus. quare tam perdita Roma
Ipſa ſui merces erat, & ſine vindice præda.
Præterea gemino deprenſam gurgite prædam
Fœnoris illuvies, uſusque exederat æris.
Nulla eſt certa domus, nullum ſine pignore corpus:
Sed veluti tabes tacitis concepta medullis
Intra membra furens curis latrantibus errat.
Arma placent miſeris, detritaque commoda luxu
Vulneribus reparantur. inops audacia tuta eſt.
Hoc merſam cœno Romam, ſomnoque jacentem
Quæ poterant artes ſana ratione movere
Ni furor, & bellum, ferroq; excita libido?
Tres tulerat Fortuna duces; quos obruit omnes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Armorum ſtrue diverſa feralis Enyo.
Craſſum Parthus habet : Libyco jace
æquore Magnus :
Iulius ingratam perfudit ſanguine Ro-
mam.
Et, quaſi non poßet tot Tellus ferre ſepul-
cras
Diviſit cineres. hos gloria reddit honores
Eſt locus exciſo penitus demerſus hiatu
Parthenopen inter, magnæque Dicarchi
dos arva,
Cocytia perfuſus aqua. nã ſpiritus extr
Qui furit effuſus funeſto ſpargitur æſtu
Non hæc autumno tellus viret, aut ali
herbas
Ceſpite lætus ager. non verno perſon
cantu
Mollia diſcordi ſtrepitu virgulta lo-
quuntur :
Sed chaos, & nigro ſquallentia pumic
ſaxa
Gaudent ferali circũtumulata cupreßu
Has inter ſedes Ditis pater extulit ora
Buſtorum flamm s, & cana ſparſa fa-
villa,
Ac tali volucrum Fortunam voce laceſ-
ſit.
Rerum humanarum, divinarumque
poteſtas, Fors,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Fors, cui nulla placet nimium ſecura poteſtas,
Quæ nova ſemper amas, & mox poſſeſſa relinquis;
Ecquid Romano ſentis te pondere victã?
Nec poſſe ulterius perituram extollere molem?
Ipſa ſuas vires odit Romana juventus,
Et quas ſtruxit opes, male ſuſtinet. aſpice late
Luxuriam ſpoliorum, & cenſum in damna furentem.
Ædificant auro, ſedesque ad ſidera mittunt.
Expelluntur aquæ ſaxis: mare naſcitur arvis;
Et permutata rerum ſtatione rebellant.
En etiam mea regna petunt: perfoſſa dehiſcit
Molibus inſanis tellus, jam montibus hauſtis
Antra gemunt: & dum varios lapis invenit uſus,
Inferni manes cœlum ſperare jubentur.
Quare age, Fors, muta pacatum in prælia vultum,
Romanosque cie; ac noſtris da funera regnis.

Iam-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Iampridē nullo perfundimus ora cruore.
Nec mea Tiſiphone ſitientes perluit artus:
Ex quo Sullanus bibit enſis, & horrida tellus.
Extulit in lucē nutritas ſanguine fruges.
Hæc ubi dicta dedit, dextra conjungere dextram
Conatus, rupto tellurem ſoluit hiatu:
Tunc fortuna levi defundit pectore voces:
O Genitor, cui Cocyti penetralia parent,
Si modo vera mihi fas eſt impune profari,
Vota tibi cedent: nec enim minor ira rebellat
Pectore in hoc, leviorque exurit flamma medullas.
Omnia, quæ tribui Rōanis arcibus, odi;
Muneribusq; meis iraſcor: deſtruet iſtas
Idē qui poſuit, moles Deus & mihi cordi
Quippe cremare viros, & ſanguine paſcere luxum.
Cerno equidem gemina jam ſtratos morte Philippos,
Theßaliæq; rogos & funera gentis Iberæ,
Iam fragor armorum trepidantes perſonat aures.
Et Libyæ cerno tua Nile gemētia clauſtra
Actiacosque ſinus, & Apollinis arma timentes.

Pande

Pande age terrarum ſitientia regna tuarum,
Atque animas arceſſe novas. Vix navita Porthmeus
Sufficiet ſimulacra virum traducere cimba;
Claſſe opus eſt. tuq; ingenti ſatiare ruina
Pallida Tiſiphone, conciſaq; vulnera mande.
Ad Stygios manes laceratus ducitur orbis.
Vix dum finierat, quum fulgure rupta coruſco
Intremuit nubes, eliſosq; abſcidit ignes.
Subſedit pater umbrarũ, gremioq; reducto
Telluris, pavitans fraternos palluit ictus.
Continuo clades hominum venturaque damna
Auſpiciis patuere Deum, namque ore cruento
Deformis Titan vultus caligine texit.
Civiles acies jam tum ſpirare putares.
Parte alia plenos extinxit Cynthia vultus,
Et lucẽ ſceleri ſubduxit. rupta tonabant
Verticibus laſſis montis juga, nec vagæ paſſim
Flumina per notas ibant morientia ripas.

Armo-

Armorum ſtrepitu cælum furit, & tuba Martem
Sideribus tranſmiſſa ciet, jamq; Ætna voratur
Ignibus inſolitis, & in æthera fulmina mittit.
Ecce inter tumulos, atque oſſa carentia buſtis
Vmbrarum facies diro ſtridore minatur.
Fax ſtellis comitata novis incendia ducit;
Sanguineoque recens deſcendit Iuppiter imbre.
Hæc oſtenta brevi ſolvit Deus. Exuit omnes
Quippe moras Cæſar, vindictæque actus amore
Gallica projecit, civilia ſuſtulit arma.
Alpibus aereis, ubi Graio nomine, pulſæ
Deſcendunt rupes & ſe patiuntur adiri,
Eſt locus Herculeis aris ſacer. hunc nive dura
Claudit hiems, canoque ad ſidera vertice tollit.
Cælū illinc cecidiſſe putes. non ſolis adulti
Manſueſcit radiis, non verni temporis aura:
Sed glacie concreta rigens, hiemisq; pruinis.

Totum

Totum ferre poteſt humeris minitanti-
bus orbem.
Hæc ubi calcavit Cæſar juga milite læto,
Optavitq; locũ, ſummo de vertice mentis
Heſperiæ cãpos late proſpexit, & ambas
Intẽtans cũ voce manus ad ſidera, dixit:
Iuppiter omnipotens, & tu Saturnia
Tellus
Armis læta meis, olimque onerata
triumphis:
Teſtor ad has acies invitum arceſſere
Martem,
Invitas me ferre manus, ſed vulnere
cogor,
Pulſus ab urbe mea, dum Rhenum ſan-
guine vinco,
Dum Gallos iterum Capitolia noſtra
petentes
Alpibus excludo: vincendo, certior exul:
Sanguine Germano, ſexagintaq; trium-
phis,
Eſſe nocens cœpi: quanquam quos gloria
terret,
Aut qui ſunt, qui bella volunt? mer-
cedibus emptæ,
Ac viles operæ; quorum eſt mea Roma
noverca.
Ut reor, haud impune; nec hanc ſine
vindice dextram
Vin-

Vinciet ignavus. victores ite ferentes.
Ite mei comites, & cauſſam dicite ferro.
Namq; omnes unũ crimen vocat: õnibus
Impendet clades. reddẽda eſt gratia vobis
Non ſolus vici. quare, quia pœna trophæis
Imminet, & ſordes meruit victoria
noſtra,
Iudice fortuna cadat alea. ſumite bellũ,
Et tentate manus. certe mea cauſſa pe-
racta eſt.
Inter tot fortes armatus neſcio vinci.
Hæc ubi perſonuit, de cælo Delphicus ales
Omnia læta dedit, pepulitque meatibus
auras.
Nec non horrendi nẽoris de parte ſiniſtra
Inſolitæ voces flamma ſonuere ſequenti.
Ipſe nitor Phœbi vulgato lætior orbe
Crevit, & aurato præcinxit fulgure vul-
tus.
Fortior omnibus movit Mavortia ſigna
Cæſar, & inſolito greſſu prior occupat
hauſtus.
Prima quidem glacies, & canæ juncta
pruinæ (evit:
Non pugnavit hũus. mitiq; horrore qui-
Sed poſtquam turmæ nimbos fregere li-
gatos,
Et pavidus quadrupes undarum vin-
cula rupit, Incaluere

Incaluere nives, mox flumina montibus altis
Undabant modo nata. ſed hæc quoque juſſa putares:
Stabant & vincta fluctus ſtupere pruina:
Et paullo ante lues jam concidenda jacebat.
Tum vero malefida prius veſtigia luſit,
Decepitq; pedes. paſſim turmæq; virique,
Armaque congeſta ſtrue deplorata jacebant.
Ecce etiam rigido concuſſæ flamine nubes
Exonerabantur, nec rupti turbine venti
Deerant, aut tumida confractum grandine cælum:
Ipſæ jam nubes ruptæ ſuper arma cadebant,
Et concreta gelu. Ponti velut unda ruebat.
Victa erat ingēti Tellus nive, victaq; cæli
Sidera, victa ſuis hærentia flumina ripis
Nondum Cæſar erat: ſed magnam nixus in haſtam
Horrida ſecuris frangebat greſſibus arva.
Quales Caucaſea decurrens arduus arce
Ampitryoniades; aut torvo Iupiter ore,
Quum ſe verticibus magni demiſit Olympi,

Et periturorum diſiecit tela Gigantum
Dum Cæſar tumidas iratus deprimit ar-
ces :
Interea volucer motis conterrita penn-
Fama volat, ſummique petit juga celſ-
Palati :
Atque hoc Romano attonito fert omni-
ſigna :
Iam claßes fluitare mari, totasque pe-
Alpes
Feruere Germano perfuſas ſanguin-
turmas.
Arma, cruor, cædes, incendia, totaq; bell-
Ante oculos volitant. ergo pulſata tu-
multu
Pectora per dubias ſcinduntur territ-
cauſas.
Huic fuga per terras, illi magis unda pro-
batur;
Et patriâ eſt Pontus jam tutior. eſt, ma-
gis arma
Qui tentata velit : fatisque iubentibu-
actus.
Quantum quisque timet, tantum fu-
git. ocyor ipſe
Hos inter motus populus, miſerabile vi-
ſu,
Quo mẽs icta jubet, deſerta ducitur urbe
Gaudet Roma fuga, debellatiq; Quirite-

Rumo-

Rumoris ſonitu mœrentia tecta relinquunt.
Ille manu trepida natos tenet: ille pẽates
Occultat gremio, deploratumq; relinquit
Limen, & abſentem votis interficit hoſtem.
Sunt qui conjugibus mœrentia pectora jungant,
Grandævosque patres: onerisque ignara juventus
Id, pro quo metuit, tantum trahit. omnia ſecum
Hic vehit imprudens, prædamque in prælia ducit.
Ac velut ex alto quum magnus inhorruit Auſter,
Et pulſas evertit aquas, non arma miniſtris,
Non regimen prodeſt: ligat alter pondera pinus,
Alter tuta ſinu tranquillaq; littora quærit:
Hic dat vela fugæ, Fortunæq; õnia credit
Quid tam parva queror? gemino cum Conſule Magnus,
Ille tremor Ponti, ſævi quoque terror Hydaſpis,
Et piratarum ſcopulus; modo quem ter ovantem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Iuppiter horruerat, quem fracto in gur
gite Pontus,
Et veneratus erat ſubmiſſa Boſporus un
da,
Pro pudor! Imperii deſerto nomine fugi
Ut Fortuna levis Magni quoque terg
videret.
Ergo tanta lues Diuûm quoque numin
vidit,
Conſenſitq; fugæ cæli timor. ecce per orb
Mitis turba Deum, terras exoſa furente
Deſerit, atque hominum damnatum
avertitur agmen.
Pax prima ante alias, niveos pulſata
lacertos
Abſcondit galea victũ caput, atq; relict
Orbe fugax Ditis petit implacabile reg-
num
Huic comes it ſincera Fides, & crine ſo-
luto
Iuſtitia, ac mœrens lacera Concordia
palla.
At contra, ſedes Erebi qua rupta dehiſ-
cit,
Emergit late Ditis chorus, horrida Erin-
nys,
Et bellona minax, facibusque armata
Megæra:
Letumque, Inſidiæque, & lurida Mor-
tis imago.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Quas inter Furor, abruptis ceu liber habenis
Sanguineum late tollit caput, oraq; mille
Vulneribus confoſſa cruēta caſſide velat.
Hæret detritus lævâ Mauortius umbo,
Innumerabilibus telis gravis: atque flagranti
Stipite dextra mina terris incendia portat.
Sētit terra Deos, mutataq; ſidera pondus
Quæſivere ſuũ. namque omnis Regia cæli
In partes diducta ruit: primumq; Dione
Cæſaris acta ſui ducit comes additur illi
Pallas, & ingentem quatiens Mavortius haſtam:
Magnaque cum Phœbo ſoror, & Cyllenia proles
Excipit, ac totis ſimilis Tirynthius actis.
Infremuere tubæ, ac ſciſſo Diſcordia crine
Extulit ad ſuperos Stygium caput. hujus in ore
Concretus ſanguis contuſaque lumina flebant.
Stabant ærati ſcabra rubigine dentes;
Tabo lingua fluēs, obſeſſa draconibus ora,
Atq; intertorto laceratam pectore veſtē
Sanguineam tremulâ quatiebat lampada dextrâ.
Hæc ut Cocyti tēebras, & Tartara liquit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Alta petit gradiẽs juga nobilis Appennini
Unde omnes terras, atque omnia littora poſſet
Aſpicere, ac tot fluitantes orbe catervas:
Atq; has erũpit furibundo pectore voces:
Sumite nunc gentes accenſis mentibus arma;
Sumite, & in medias immittite lampadas urbes.
Vincetur quicũq; latet: non fæmina ceſſet
Non puer, aut æuo jã deſolata ſenectus.
Ipſa tremat Tellus, lacerataque tecta rebellent.
Tu legem Marcelle: tene tu concute plebẽ
Curio, tu fortem ne ſupprime Lentule Martem.
Quid porro tu Diue tuis cunctaris in armis?
Non frangis portas? non muris oppida ſolvis,
Theſaurosq; rapis? neſcis tu Magne tueri
Romanas acies? pidauria mœnia quære,
Theſſalicosque ſinus humano ſanguine tinge.
Factum eſt in terris, quicquid Diſcordia juſſit.

*

Cum hæc Eumolpus ingenti volubili-
tate

rate verborum effudiſſet, tandem Crotona intravimus: ubi quidem parvo diverſorio refecti, poſtero die amplioris fortunæ domum quærentes incidimus in turbam heredipetarum, ſciſcitantium quod genus hominum, aut unde veniremus. Ex præſcripto ergo conſilii communis, exaggerata verborum volubilitate, unde, aut qui eſſemus, haud dubie credentibus indicavimus. Qui ſtatim opes ſuas ſummo cum certamine in Eumolpum congeſſerunt: certatim omnes muneribus gratiam Eumolpi ſollicitant.

* * *

Dum hæc magno tempore Crotone aguntur, & Eumolpus felicitate plenus prioris fortunæ eſſet oblitus ſtatum, adeo ut ſuis jactaret neminem gratiæ ſuę ibi poſſe reſiſtere, impuneque ſuos, ſi quid deliquiſſent in ea urbe, beneficio amicorum laturos. Ceterum ego, etſi quotidie magis magisque ſuperfluentibus bonis ſaginatum corpus impleveram, putabamque à cuctodia mei removiſſe vultum fortunam: tamen ſæpius tam conſuetudinem meam cogitabam quam cauſam. &, Quid ajebam, ſi callidus captator explora-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

torem in Africam miſerit, mendaciumque deprehenderit noſtrum? Quid ſi etiam mercenarius præſenti felicitate laſſus indicium ad amicos detulerit, totamque fallaciam invidioſa proditione detexerit? Nempe rurſus fugiendum erit, & tandem expugnata paupertas nova mendicitate revocanda. Dii deæque quam male eſt extra legem viventibus? quicquid meruerunt ſemper expectant.

*

Quia noſti Venerem tuam, ſuperbiam captas, vendisque amplexus, non commodas. Quo enim ſpectant flexæ pectine comæ? quo facies medicamine attrita, & oculorum quoq; mollis petulantia? quo inceſſus tute compoſitus; & ne veſtigia quidem pedum extra menſuram aberrantia, niſi quod formam proſtituis, ut vendas? Vides me? nec auguria novi nec Mathematicorum cælum curare ſoleo: ex vultibus tamen hominum mores colligo, & cum ſpatiantem vidi quid cogites, ſcio. Sive ergo nobis vendis quod peto, mercator paratus eſt: ſive, quod humanius eſt, commodas, effice ut beneficium debeam. Nam quod ſervum te & humilem fateris, accendis deſiderium æſtuantis.

Quæ-

Quædam enim fæminę ſordibus calent. nec libidinem concitant, niſi aut ſervos viderint, aut ſtatores altius cinctos. harena aliquas accendit, aut perfuſus pulvere multo, aut hiſtrio ſcenæ oſtentatione traductus. Ex hac nota domina eſt mea. uſque ab orcheſtra quatuordecim tranſilit, & in extrema plebe quærit quod diligat. Itaque oratione blandiſſima plenus, Rogo, inquam, nunquid illa quæ me amat, tu es? Multum riſit ancilla poſt tam frigidum ſcema, & Nolo, inquit, tibi tam valde placeas: ego adhuc ſervo nunquam ſuccubui, nec hoc dii ſinant, ut amplexus meos in crucem mittam. Viderint matronæ, quæ flagellorum veſtigia oſculantur: ego, etiam ſi ancilla ſum, nunquam tamen niſi in equeſtribus ſedeo. Mirari equidem tam diſcordem libidinem cœpi, atque inter monſtra numerare, quod ancilla haberet matronæ ſuperbiam, & matrona ancillæ humilitatem. Procedentibus deinde longius jocis, rogavi ancillam ut in platanona produceret dominam. Placuit puellæ conſilium. itaque collegit altius tunicam, flexitque ſe in eum diphona, qui ambulationi hærebat. nec diu morata, domina producit è late-

bris, laterique applicat meo mulierem omnibus ſimulacris emendatiorem. Nulla vox eſt, quæ formam ejus poſſit comprehendere: nam quidquid dixero, minus erit. Crines ingenio ſuo flexi, per totos ſe humeros effuderant: frons minima, & quæ radices capillorum retro flexerat: ſupercilia uſque ad malarum ſcripturam currentia, & rurſus confinio luminum pene permixta: oculi clariores ſtellis extra lunam fulgentibus: nares paululum inflexæ: & oſculum quale Praxiteles habere Dianam credidit. Iam mentum, jam cervix, jam manus, jam pedum candor intra auri gracile vinculum poſitus, Parium marmor exſtinxerat. Itaque tunc primum Dorida vetus amator contempſi.

Quid factum eſt quod tu projectis Iuppiter armis,
Inter cælicolas fabula muta taces,
Nunc erat à torva ſummittere cornua fronte,
Nunc pluma canos diſſimulare tuos.
Hæc vera eſt Danaë, tenta modo tangere corpus;
Iam tua flammifero membra calore fluent, *

Delectata illa riſit tam blandum, ut vide-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

videretur mihi plenum os extra nubem Luna proferre. Mox digitis gubernantibus vocem, Si non faſtidis, inquit, fæminam ornatam, & hoc primum anno virum expertam, concilio, tibi, ô juvenis, ſororem. habes tu quidem & fratrem, neque enim me piguit inquirere: ſed quid prohibet & ſororem adoptare? eodem gradu venio: tu tantum dignare & meum oſculum, cum libuerit, agnoſcere. Immo, inquam ego, per formam tuam te rogo, ne faſtidias hominem peregrinum inter cultores admittere: invenies religioſum, ſi te adorari permiſeris. Ac, ne me judices ad hoc templum amoris gratis accedere, dono tibi fratrem meum. Quidni, inquit illa, donas mihi eum, ſine quo non potes vivere; ex cujus oſculo pendes. quem ſic tu amas, quemadmodum ego te volo? Hæc ipſa cum diceret, tanta gratia conciliabat vocem loquentis, tam dulcis ſonus pertentatum mulcebat aëra, ut putares inter auras canere Sirenum concordiam. Itaque miranti, & toto mihi cælo clarius neſcio quid relucente, libuit deæ nomen quærere. Ita; inquit, non dixit tibi ancilla mea, me Circen voca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ri? non ſum quidem Solis progenies; nec mea mater, dum placet, labentis mundi curſum detinuit: habeo tamen quod cælo imputem, ſi nos fata conjunxerint. Imo jam neſcio quid tacitis cogitationibus deus agit: nec ſine cauſa Polyænon Circe amat. Semper inter hæc nomina magna fax ſurgit. Sume ergo amplexum, ſi placet. neque eſt quod curioſum aliquem extimeſcas. longe ab hoc loco frater eſt. Dixit hæc Circe, implicitumque me brachiis mollioribus pluma, deduxit in terram vario gramine indutam.

Idæo quales fudit de vertice flores
Terra parens, cũ ſe confeſſo junxit amori
Iuppiter, & tot concepit pectore flammas:
Emicuere roſæ, violæq; & molle cyperon,
Albaque de viridi riſerunt lilia prato:
Talis humus Venerem molles clamavit herbas,
Candidiorque dies ſecreto favit amori.

In hoc gramine pariter compoſiti mille oſculis luſimus, quærentes voluptatem Quid eſt, inquit, nunquid te oſculum meum offendit? nunquid ſpiritus jejunio macer? nunquid alarum negligens ſudor? Puto, ſi hæc non ſunt, nunquid Gytona times? Perfuſus ego rubore mani-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

manifeſto; etiam ſi quid habueram virium perdidi, totoque corpore velut laxato, Quæſo, inquam, Regina, noli ſuggilare miſerias: veneficio contactus ſum. *

Dic Chryſis, ſed verum nunquid indecens ſum? nunquid incompta? nunquid ab aliquo naturali vitio formam meam excæco? noli decipere dominam tuam: neſcio quid peccavimus. Rapuit deinde tacenti ſpeculum, &, poſtquam omnes vultus tentavit quos ſolet inter amantes riſus frangere, excuſſit vexatam ſolo veſtem, raptimque ædem Veneris intravit. Ego contra damnatus, & quaſi quodam viſu in horrorem perductus, interrogare animum meum cœpi an vera voluptate fraudatus eſſẽ.

Nocte ſoporifera veluti cum ſomnia ludunt
Errantes oculos, effoſſaq; protulit aurum
In lucem tellus, verſat manus improba furtum,
Theſaurosque rapit, ſudor quoque perluit ora,
Et mentem timor altus habet, nec forte gravatum
Excutiat gremium ſecreti conſcius auri.
Mox ubi fugerunt eluſam gaudia mentem,

Va-

Veraque forma redit, animus quod perdidit optat,
Atque in prætertia ſe totus imagine verſat. * *

Gyton. Itaque hoc nomine tibi gratias ago, quod me Socratica fide diliges. Non tam intactus Alcibiades in præceptoris ſui lectulo jacuit. * *

Eucolpius. Crede mihi frater, non intelligo me virũ eſſe, non ſentio. funerata eſt pars illa corporis, qua quondã Achilles eram. **

Veritus puer ne in ſecreto deprehenſus daret ſermonibus locum, proripuit ſe, & in partem ædium interiorem fugit. * * Cubiculum autem meum intrauit Chryſis, codicillosque mihi dominæ ſuæ reddidit, in quibus hæc erant ſcripta: Si libidinoſa eſſem quererer decepta: nunc etiam languori tuo gratias ago. In umbra voluptatis diutius luſi. quid tandem agas, quæro, & an tuis pedibus perveneris domum. negant enim medici ſine nervis homines ambulare poſſe. Narrabo tibi adoleſcens, paralyſin cave. nunquam ego ægrum tam magno periculo vidi. medius fidius jam periſti. Quod ſi idem frigus genua manuſque tentaverit tuas, licet ad tubicines mittas.

Quid

Quid ergo eſt? etiam ſi gravem injuriam accepi homini tamen miſero non invideo medicinam. Si vis ſanus eſſe Gytonem roga: recipies inquam nervos tuos, ſi triduo ſine fratre dormieris. nam quod ad me attinet, non timeo nequis inveniatur, cui minus placeam. nec ſpeculum mihi, nec fama mentitur. Vale ſi potes. Ut intellexit Chryſis me perlegiſſe totum convitium: Solent, inquit, hæc fieri, & præcipue in hac civitate, in qua mulieres etiam Lunam deducunt. *

Itaque hujus quoque rei cura agetur: reſcribe modo blandius dominæ, animumque ejus candida humanitate reſtitue. verum enim fatendum eſt, ex qua hora injuriam accepit, apud ſe non eſt, Libenter quidem parvi ancillæ, verbaque codicillis talia impoſui: Polienos Circæ ſalutem: Fateor me domina ſæpe peccaſſe: nam & homo ſum, & adhuc juvenis: nunquam tamen ante hunc diem uſque ad mortem deliqui. Habes confitentem reum. quicquid juſſeris merui. proditionem feci, hominem occidi, templum violavi. In hæc facinora quære ſupplicium. Sive occidere placet, ferro meo venio: ſive verberibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

beribus contenta es, curro nudus ad dominam. Illud unum memento, non me, ſed inſtrumenta peccaſſe. paratus miles arma non habui. quis hoc turbauerit, neſcio: forſitan animus anteceſſit corporis moram. forſitan dum omnia concupiſco, voluptatem tempore conſumpſi. non invenio quod feci. Paralyſin tamen cavere jubes, tanquam jam major fieri poſſit, quæ abſtulit mihi, per quod etiam te habere potui. Summa tamen excuſationis meæ hæc eſt: Placebo tibi, ſi me culpam emendare permiſeris. * Dimiſſa cum ejuſmodi pollicitatione Chryſide, curavi diligentius noxioſiſſimum corpus, balneoque præterito modica unctione uſus, mox cibis validioribus paſtus, id eſt, bulbis, cochlearumque ſine jure cervicibus, hauſi parcius merum. hinc ante ſomnum leuiſſima ambulatione coma poſitas ſine Gytone cubiculum intravi. Tanta erat placandi cura, ut timerem ne latus meum frater conuelleret. Poſtero die, cum ſine offenſa corporis animique conſurrexiſſem, in idem platanona deſcendi, etiam ſi locum inauſpicatum timebam, cœpique inter arbores ducem itineris expectare Chryſidem.

Nec

Nec diu ſpatiatus conſederam, ubi heſterno die fueram, cum illa intervenit, comitem aniculam trahens. Atque, ut me conſalutavit; Quid eſt, inquit, faſtoſe, ecquid bonam mentem habere cœpiſti? Illa de ſinu licium protulit varii coloris filis intortum, cervicemque vinxit meam. Mox turbatum ſputo puluerem medio ſuſtulit digito, frontemque repugnantis ſignavit. hoc peracto carmine, ter me juſſit expuere, terque lapillos conjicere in ſinum, quos ipſa præcantatos purpura involuerat, admotisque manibus tentare cœpit inguinum vires. Dicto citius nervi paruerunt imperio, manusque aniculæ ingenti motu repleverunt. At illa gaudio exultans, Vides, inquit, Chryſis mea, vides quod alis leporem excitavi. *

Nobilis æſtivas platanus diffuderat umbras,
Et circumtonſæ trepidanti vertice pinus,
Et baccis redimita daphne, tremulaque cupreßus.
Has inter ludebat aquis errantibus amnis
Spumeus & querulo verſabat rore lapillos.
Dignus amore locus. teſtis ſilveſter Iaſdon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Atque urbana Progne: quæ circum gra-
mina fuſa
Et molles violas, cantu ſua rura cole-
bant.

Premebat illa reſoluta marmoreis cervicibus aureum thorum, myrtoque florenti quietum verberabat. Itaque ut me vidit, paullulum erubuit, heſternæ ſcilicet injuriæ memor; deinde ut remotis omnibus ſecundum invitantem conſedi, ramum ſuper oculos meos poſuit, & quaſi pariete interiecto audacior facta, Quid eſt, inquit, paralytice, ecquid hodie totus veniſti? Rogas, inquam ego, potius quam tentas? totoque corpore in amplexum ejus immiſſus non precantis uſque ad ſatietatem oſculis fruor. * *

Ipſa corporis pulchritudine me ad ſe vocante trahebat ad Venerem. jam pluribus oſculis colliſa labra crepitabant. jam implicitæ manus omne genus amoris invenerant: jam alligata mutuo ambitu corpora, animarum quoq; mixturam fecerant.

* *

Manifeſto matrona contumeliis verberata, tandem ad ultionem decurrit, vocatque cubicularios, & me jubet,

cato-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

catorogare. Nec contenta mulier tam gravi injuria mea, convocat omnes quaſillarias, familiæque ſordidiſſimam partem, ac me conſpui jubet. Oppono ego manus oculis meis, nulliſque precibus effuſis, quia ſciebam quid meruiſſem, verberibus ſputisque extra januam ejectus ſum. Ejicitur & Proſelenos, Chryſis vapulat, totaque familia triſtis inter ſe muſſat, quæritque quis dominæ hilaritatem confuderit.

* *

Itaque penſatis vicibus animoſior verberum notas arte contexi, ne aut Eumolpus cotumelia mea hilarior fieret, aut triſtior Gyton. Quod ſolum igitur ſalvo pudore poteram confingere, languorem ſimulare cœpi conditusque lectulo, totum ignem furoris in eam converti, quæ mihi omnium malorum cauſſa fuerat.

Ter corrupi terribilem manu bipennem,
Ter languidior colliculi repente thyrſo,
Ferrum timui, quod trepido male dabat uſum.
Namque illa metu frigidior rigente bruma

Confu-

Confugerat in viſcera mille operta rugis
Ita non potui ſupplicio caput aperire
Sed furcifera mortifero timore luſus,
Ad verba, magis quæ poterant nocere,
fugi.

Erectus igitur in cubitum, hac fere oratione contumacem vexaui: Quid dicis, inquam, omnium hominum deorumque pudor? nam nec nominare quidem te inter res ſerias fas eſt. Hoc de te merui, ut me in cælo poſitum ad inferos traheres? ut traduceres annis primo florentes vigore, ſenectæque ultimæ mihi laſſitudinem imponeres? Rogo, te, mihi apodixin defunctoriam redde Hæc ut iratus effundi;

Illa ſolo fixos oculos averſa tenebat:
Nec magis incepto vultum ſermone movetur,
Quã lente ſalices, laſſove papavera collo.

Nec minus ego tam fœda objurgatione finita, pœnitentiam agere ſermonis mei cœpi, ſecreroque rubore perfundi, quod oblitus verecundiæ meæ, cum ea parte corporis verba contulerim, quam ne ad cognitionem quidem admittere ſeverioris notæ homines ſolent. Mox perfricata diutius fronte, Quid autem ego, inquam, mali feci, ſi dolorem

neum naturali convitio exoneravi? aut quid eſt quod in corpore humano ventri maledicere ſolemus, aut gulæ, capitique etiam cum ſæpius dolet? quid? num & Vlyxes cum corde litigat ſuo? Et quidem tragici oculos ſuos tanquam audientes caſtigant? Podagrici pedibus ſuis maledicunt, chiragrici manibus, lippi oculis; & qui offenderunt ſæpe digitos, quicquid doloris habent, in pedes deferunt.

Quid me conſtricta ſpectatis fronte Catones,
Damnatiſq; novæ ſimplicitatis opus?
Sermonis puri non triſtis gratia rides,
Quod facit populus, candida lingua refert.
Nam quis concubitus Veneris, quis gaudia neſcit?
Quis petat in tepido membra calere thoro?
Ipſe pater veri doctus Epicurus in arte
Iuſſit, & hoc vitam dixit habere telos,

Nihil eſt hominum inepta perſuaſione falſius, nec ficta ſeveritate ineptius. Hac declamatione finita Gytona voco, & Narra mihi, inquam, frater, ſed tua fide; ea nocte, qua te mihi Aſcyltos ſub-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ſub duxit, uſq; in injuriam vigilavit: a
contentus fuit vidua pudicaque nocte
Tetigit puer oculos ſuos, conceptiſſi
misque juravit verbis ſibi ab Aſcylt
nullam vim factam. * *
poſitoque in limine genu, ſic depreca
tus ſum numina verſu:

Nympharum Bacchique comes, quem
pulcra Dione
Divitibus ſilvis numen dedit, inclyt
paret
Cui Lesbos, viridisque Thaſos, quem
Lydus adorat
Septifluus, templumque tuis impon
hypæpis:
Huc ades, & Bacchi tutor, Dryadum
que voluptas,
Et timidas admitte preces: non ſangui
ne triſti.
Perfuſus venio; non templis impius ho
ſtis.
Admovi dextram: ſed inops, & rebu
egenis
Attritus, facinus non toto corpore feci
Quisquis peccat inops minori eſt reus.
Hæc prece quæſo
Exonera mentem, culpæq; ignoſce minori
Et quandoq; mihi fortunæ arriſerit hora
Non ſine honore tuum patiar decus ibi
ad aras

Sancte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Sancte tuas hircus pecoris pater: ibit ad aras
Corniger, & querulæ fœtus ſuis, beſtia lactens,
Spumabit pateris hornus liquor, & ter ovantum
Circa delubrum greſſum feret ebria pubes.

Cum hæc ago, ſolertique cura depoſito meo caveo, intravit delubrum anus laceratis crinibus nigraque veſte deformis; extraque veſtibulum me injecta manu duxit.

Quæ ſtriges comederunt nervos tuos? *Proſelenos.* aut quod purgamentum in nocte calcaſti in trivio aut cadaver? Nec à puero quidente vindicaſti: ſed mollis, debilis, laſſus, tanquam caballus in clivo, & operam & ſudorem perdidiſti; nec contentus ipſe peccare, mihi deos iratos extricaſti.

* ac me iterum in cellam ſacerdotis nihil recuſantem perduxit, impulitque ſuper lectnm, & harundinem ab oſtio rapuit: iterumque nihil reſpondentem mulcavit. ac niſi primo ictu harundo quaſſata verberantis impetum minuiſſet, forſitan etiam brachia mea, caputque fregiſ- *Eucolpius.*

ſet;

ſet. Ingemui ego, utique propter ma
ſcarpionem, lacrymisque ubertim ma
nantibus obſcuratum dextra caput ſu
per pulvinum inclinavi. Nec minus ill
fletu confuſa altera parte lectuli ſedit
ætatisque longæ moram tremulis voci
bus cœpit accuſare, donec interveni
ſacerdos: Quid vos, inquit in cellan
meam tanquam ante recens buſtum ve
niſtis? utique die feriatum, quo etian
lugentes rident? O, inquit, ô Enothea
hunc adoleſcentem quem vides, mal
aſtro natus eſt: nam neque puero, nec
puellæ bona ſua vendere poteſt. Nun
quam tu hominem tam infelicem vidi
ſti: lorum in aqua, non inguina haber
Ad ſummam, qualem putas eſſe, qui d
Circes toro ſine voluptate ſurrexit
His auditis Enothea, inter utrumqu
conſedit, motoque diutius capite; I
ſtum, inquit, morbum ſola ſum quæ e
mendare ſcio. Et ne putetis perplexe a
gere, rogo ut adoleſcentulus mecum
nocte dormiat. niſi illud tam rigidum
reddidero quàm cornu.

Quicquid in orbe vides, paret mihi: flo-
rida tellus,
Cum volo, ſpiſſatis areſcit languida
ſuccis:

Cum

Cum volo, fundit opes, ſcopulique atque horrida ſaxa
Niliacas jaculantur aquas. mihi pontus inertes
Summittit fluctus: zephyrique tacentia ponunt
Ante meos ſua flabra pedes. mihi flumina parent,
Hircanaq; tygres, & juſſi ſtare dracones.
Quid leviora loquor? Luna deſcendit imago
Carminibus deducta meis, trepidusque furentes.
Flectere Phœbus equos revoluto cogitur orbe.
Tantum dicta valent. Taurorum flamma quieſcit;
Vigineis exſtincta ſacris. Phœbeia Circe
Carminibus magicis ſocios mutavit Vlyxis:
Proteus eſſe ſolet quicquid libet. his ego callens
Artibus Idæo frutices ingurgite ſiſtam,
Et rurſus fluvios in ſummo vertice ponam.

Inhorrui ego tam fabuloſa pollicitatione conterritus, anumque inſpicere deligentius cœpi. Ergo exclamat, ô Enothea, *Eucolpius,*

Enothea, imperio parete: deterſisqu
curioſe manibus, inclinavit ſe in lectu
lum, ac me ſemel iterumque baſiavit
Enothea menſam veterem poſuit i
medio altari, quam vivis implevit car
bonibus, & camellam etiam vetuſtat
ruptã pice temperata refecit. Tum cla
uum, qui detrahentem ſequutus cun
camella lignea fuerat, fumoſo pariet
reddidit: mox incincta quadrato palli
cucumam ingentem foco appoſuit; ſi
mulq; pannum de carnario detulit fur
ca, in quo faba erat ad uſum repoſita
& ſincipitis vetuſtiſſima particula mill
plagis dolata. Ut ſolvit ergo lici
pannum, partem leguminis ſuper men
ſam effudit, juſſitque me diligente
purgare. Servio ego imperio, gra
naque ſordidiſſimis putaminibus veſti
ta curioſa manu ſegrego. At illa iner
tiam meam accuſans improba tollit
dentibuſque folliculos pariter ſpoliat
atque in terram veluti muſcarum ima
gines deſpuit. *

Mirabile quidem paupertatis inge
nium ſingularumque rerum quaſdam
artes. *

Non Indum' fulgebat ebur, quod inhæſe
rat auro,

Nec jã calcato radiabat marmore terra
Muneribus deluſa ſuis : ſed crate ſaligna
Impoſitum Cereris vacua nemus, & nova terra
Pocula quæ facili vilis rota finxerat actu.
Hinc molli ſtillæ latus, & de caudice lento
Vimineæ lances, maculataque teſta Lyæo:
At paries circa palea ſatiatus inani,
Fortuitoque luto: clauus numerabat agreſtis.
Et viridi junco gracilis pēdebat harundo
Præterea quæ fumoſo ſuſpenſa tigillo,
Conſervabat opes humilis caſa, mitia ſorba
Inter odoratas pendebant texta coronas,
Et cymbra veteres, & paſſis uva racemis.
Qualis in Actæa quondam fuit hoſpita terra
Digna ſacris Hecates, quam Muſa loquentibus annis
Battiadæ veteris mirando tradidit æuo.

*

Dum illa carnis etiam paullulum delibat, & coæquale natalium ſuorum ſinciput in carnarium furca reponit,

fracta eſt putris ſella, quæ ſtaturæ altitudinem adjecerat, anumque ſuo pondere dejectam ſuper foculum mittit. frangitur ergo ceruix cucumulæ, ignemque modo conualeſcentem exſtinguit, * vexat cubitum ipſa ſtipite ardenti, faciemque totam excitato cinere perfudit. Conſurrexi equidem turbatus, anumq; non ſine riſu meo erexi: ſtatimque ne res aliqua ſacrificium moraretur, ad reficiendum ignem in vicinia cucurri. vix ad caſæ hoſtiolum proceſſeram, cum ecce tres anſeres ſacri, qui, ut puto, medio die ſolebant ab anu diaria exigere, impetum in me faciunt, fœdeq;, ac veluti rabioſo ſtridore circumſiſtunt trepidantem: atque alius tunicam meam lacerat, alius vincula calciamentorum reſoluit, ac trahit: unus etiam, dux ac magiſter ſævitiæ, non dubitavit crus meum ſerrato vexare morſu. Oblitus itaque nugarum, pedem menſulæ extorſi, cœpique pugnaciſſimum animal armata elidere manu: nec ſatiatus defunctorio ictu, morte me anſeris vindicavi.

Tales Herculea Stymphalidas arte coactas

Ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Ad cælum fugiſſe reor, penèque fluentes
Harpyias, cum Phineo maduere venena
Fallaces epulæ. tremuit perterritus æther
Planctibus inſolitis, confuſaq; regia cæli.

Iam reliqui revolutam, paſſimque per totum effuſam pavimentum collegerant fabam, orbatiq;, ut exiſtimo, duce, redierant in templum, cum ego præda ſimul atq; hac vindicta gaudens, poſt lectum, occiſum anſerem mitto, vulnuſq; cruris haud altum aceto diluo. Deinde convitium verens, abeundi formavi conſilium: collectoque cultu meo ire extra caſam cœpi. Nec dum libaveram cellulæ limen, cum animadverto Enotheam cum teſto ignis pleno venientem. Reduxi igitur gradum, projectaque veſte tanquam expectarem morantem, in aditu ſteti, Collocavit illa ignem caſſis harundinibus collectum, ingeſtiſque ſuper pluribus lignis excuſare cœpit moram, quod amica ſe non dimiſiſſet tribus niſi potionibus è lege ſiccatis. Quid porro tu, inquit, me abſente feciſti? aut ubi eſt faba? Ego, qui putaveram me rem laude etiam dignam feciſſe, ordine illi totum prælium expoſui; &, ne diutius triſtis eſſet, jactu-

ræ penſionem anſerem obtuli : quem anus ut vidit, tam magnum æque clamorem ſuſtulit, ut putares iterum anſeres limen intraſſe. Confuſus itaque & novitate facinoris attonitus, quærebam quid excanduiſſet, aut quare anſeris potius quam mei miſereretur. At illa complosis manibus, Scelerate, inquit, & loqueris? neſcis quam magnum flagitium admiſeris. Occidiſti *Priapi* delicias, anſerem omnibus matronis acceptiſſimum. Itaque ne te putes nihil egiſſe, ſi magiſtratus hoc ſcierint, ibis in crucem. Polluiſti ſanguine domicilium meum ante hunc diem inviolatum; feciſtique, ut me quiſquis voluerit inimicus ſacerdotio pellat. Rogo, inquam, noli clamare: ego tibi pro anſere ſtrutiocamelum reddam. Dum hæc me ſtupente in lectulo ſedet, anſeriſque fatum complorat, interim Proſelenos cum impenſa ſacrificii venit, viſoque anſere occiſo, ſciſcitata cauſſam triſtitiæ, & ipſa flere vehementius cœpit, meique miſereri, tanquam patrem meum, non publicum anſerem occidiſſem. Itaque tædio fatigatus, Rogo, inquam, expiare ma-

nu

nus pretio licet, ſi vos provocaſſem, etiam ſi homicidium feciſſem. Ecce duos aureos pono, unde poſſitis & deos, & anſeres emere. Quos vidit Enothea, Ignoſce, inquit, adoleſcens, ſollicita ſum tua cauſſa: amoris eſt hoc argumentum, non malignitatis. Itaque dabimus operam, ne quis hoc ſciat. Tu modo Deos roga, ut illi facto tuo ignoſcant.

Quiſquis habet nummos, ſecura naviget auræ,
Fortunamque ſuo temperet arbitrio.
Vxorem ducat Danaen, ipſumq; licebit
Acriſium jubeat credere, quod Danaën
Carmina componat, declamet, concrepet omneis
Et peragat cauſſas, ſitque Catone prior.
Iurisconſultus PARET, NON PARET, *habeto,*
Atque eſto quicquid Servius & Labeo.
Multa loquor. quidvis nummis præſentibus opta,
Et veniet. clauſum poſſidet arca Iovem.

*

Infra manus meas camellam vini poſuit, & cum digitos pariter extenſos porris apioque luſtraſſet, avellanas nu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ces cum precatione merſit in vinum : & ſive in ſummum redierant, ſive ſubſede rant, ex hac conjectura dicebat : nec m fallebat, inanes ſcilicet, ac ſine medull ventoſas nuces in ſummo humore con ſiſtere, graves autem & plenas integr fructu ad ima deferri. *

Recluſo pectore extraxit fortiſſimum jecur, & inde mihi futura prædixit. Immo, ne quod veſtigium ſceleris ſupereſſet, totum anſerem laceratum verubus confixit, epulaſque etiam lautas paulo ante, ut ipſa dicebat, perituro parauit. Volabant inter hæc potiones meracæ. *

Profert Enothea ſcorteum faſcinum, quod ut oleo & minuto pipere atque urticæ trito circumdedit ſemine, paulatim cœpit inſerere ano meo. Hoc crudeliſſima anus ſpargit ſubinde humore femina mea. * Naſturcii ſuccum cum abrotano miſcet, perfuſiſque inguinibus meis viridis urticæ faſcem comprehendit, omniaque infra umbilicum cœpit lenta manu cædere.

*

Aniculæ, quamvis ſolutæ mero ac libidine eſſent, eandem viam tentant, &

per aliquos vicos ſecutæ fugientem, Prehende furem, clamant. Euaſi tamen omnibus digitis inter præcipitem decurſum cruentatis. *

Chryſis, quæ priorem ſortunam tuam oderat, hanc vel cum periculo capitis perſequi deſtinat. *

Quid huic formæ aut Ariadne habuit, aut Leda ſimile? quid contra Hanc Helene, quid Venus poſſet? Ipſe Paris Dearum libidinantium judex, ſi hanc in comparatione vidiſſet, tam petulantibus oculis, & Helenem huic donaſſet, & Deas. Saltem ſi permitteretur oſculum capere, ſi illud cæleſte ac divinum pectus amplecti, forſitan rediret hoc corpus ad vires; & reſipiſcerent partes veneficio, credo, ſopitæ. Nec me contumeliæ laſſant: Quod verberatus ſum, neſcio: quod ejectus ſum, luſum puto; modo redire in gratiam liceat. *

Torum frequenti tractatione vexavi, amoris mei quaſi quandam imaginem.

*

Non ſolum me numen, & implacabile fatum
Perſequitur, prius Inachia Tirynthius ira

Exagitatus, onus cæli tulit: ante pr
phanam
Iunonē Pelias ſenſit: tulit inſcius arm
Laomedon: gemini ſatiavit numin
iram
Telephus: & regnum Neptuni cav
Vlyxes.
Me quoque per terras, per cani Nere
æquor
Helleſpontiaci ſequitur gravis ira Pria

*

Quærere à Gytone meo cœpi, num ali quis me quæſiſſet. Nemo, inquit, hodie ſed heſterno die mulier quædam hau inculta januam intravit: cumque di mecum eſſet locuta, & me accerſito ſermone laſſaſſet, ultimo cœpit dicere te noxam meruiſſe, daturumque ſerviles pœnas, ſi læſus in querela perſeveraſſet. *

Nondum querelam finieram, cum Chryſis intervenit, amplexuq; effuſiſſimo me invaſit, &, Teneo te, inquit, qualem ſperaveram: tu deſiderium, tu voluptas mea, nunquam finies hunc ignē, niſi ſanguine exſtinxeris. *

Unus ex novitiis ſervulis ſubito accurrit, & mihi dominum iratiſſimum

eſſe

ſſe affirmavit, quod biduo jam officio
lefuiſſem; recte ergo me facturum, ſi
xcuſationem aliquam idoneam præ-
paraſſem. Vix enim poſſe fieri, ut rabies
raſcentis ſine verbere conſideret.

*

Matrona inter primas honeſta, Philo-
mela nomine, quæ multas ſæpe here-
ditates officio ætatis extorſerat, tum
anus & floris exſtincti, filium filiam-
que ingerebat orbis ſenibus, & per
hanc ſucceſſionem artem ſuam perſe-
verabat extendere. Ea ergo ad Eu-
molpum venit, & commendare libe-
ros ſuos ejus prudentiæ, bonitatique
credere ſe & vota ſua. Illum eſſe ſo-
lum in toto orbe terrarum, qui præ-
ceptis etiam ſalubribus inſtruere juve-
nes quotidie poſſet. Ad ſummam, relin-
quere ſe pueros in domo Eumolpi, ut
illum loquentem audirent, quæ ſola
poſſet hereditatis juvenibus dari. Nec
aliter fecit ac dixerat, filiamque ſpe-
cioſiſſimam cum fratre ephebo in cu-
biculo reliquit, ſimulavitque ſe in tem-
plum ire ad vota nuncupanda. Eumol-
pus, qui tam frugi erat, ut illi etiam
ego puer viderer, non diſtulit puellam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

invitare ad Pigiciaca ſacra. Sed & po-dagricum ſe eſſe, lumborumque ſo-lutorum omnibus dixerat, & ſi non ſervaſſet integram ſimulationem, pe-riclitabatur totam pene tragœdiam evertere. Itaque, ut conſtaret menda-cio fides, puellam quidem exoravit ut ſederet ſupra commendatam boni-tatem; Coraci autem imperavit, ut lectum in quo ipſe jacebat, ſubiret, poſitisque in pavimento manibus, do-minum lumbis ſuis commoveret. Ille lento parebat imperio, puellæque ar-tificium pari motu remunerabat. Cum ergo res ad effectum ſpectaret, clara Eumolpus voce exhortabatur Coraca, ut ſpiſſaret officium. Sic inter mer-cenarium amicamque poſitus ſenex ve-luti oſcillatione ludebat. Hoc ſemel iterumque ingenti riſu, etiam ſuo, Eumolpus fecerat. Itaque ego quo-que, ne deſidia conſuetudinem per-derem, dum frater ſororis ſuæ auto-mata per cloſtellum miratur, acceſſi tentaturus an pateretur injuriam. Nec ſe rejiciebat à blanditiis doctiſſimus puer, ſed me numen inimicum ibi-quoque invenit. *

Dii majores ſunt, qui me reſtituerunt in integrum. Mercurius enim, qui animas ducere & reducere ſolet, ſuis beneficiis reddidit mihi quod manus irata præciderat, ut ſcias me gratioſiorem eſſe quam Proteſilaum, aut quemquam alium antiquorum. Hæc locutus ſuſtuli tunicam, Eumolpoque me totum approbavi. At ille primo exhorruit: deinde, ut plurimum crederet, utraque manu deorum beneficia tractat. *

Socrates deorum hominumque * gloriari ſolebat, quod nunquam neque in tabernam conſpexerat, nec ullius turbæ frequentioris concilio oculos ſuos crediderat. Adeo nihil eſt commodius quam ſemper cum ſapientia loqui. Omnia, inquam, iſta vera ſunt: nec ulli enim celerius homines incidere debent in malam fortunam, quam qui alienum concupiſcunt. Unde plani autem, vnde levatores viverent, nſi aut locellos, aut ſonantes ære ſacellos pro hamis in turbam mitterent? Sicut muta animalia cibo ineſcantur: ſic homines non caperentur ſpe, niſi aliquid morderent.

* * *

Eucolpius. Ex Africa navis, ut promiſeras, cum pecunia tua, & familia tua non venit. Captatores jam exhauſti liberalitatem imminuerunt. Itaque aut fallor, aut fortuna communis cœpit redire ad pœnitentiam ſuam.

* *

Eumolpus. Omnes qui in teſtamento meo legata habent, præter liberos meos, hac conditione percipient quæ dedi, ſi corpus meum in partes conciderint, & aſtante populo comederint.

*

Apud quaſdam gentes ſcimus adhuc legem ſervari, ut à propinquis ſuis conſumantur defuncti, adeo quidem ut objurgentur ægri frequenter: quod carnem ſuam faciant pejorem. His admoneo amicos meos, ne recuſent quæ jubeo, ſed quibus animis devoverunt ſpiritum meum, eiſdem etiam corpus conſumant. Excæcabat ingens fama oculos, animosque miſerorum.

Gorgias paratus erat exſequi. *

De ſtomachi tui recuſatione non habeo quod timeam. ſequetur imperium, ſi promiſeris illi pro unius horæ faſtidio

multo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

multorum bonorum penſationem. O-
peri modo oculos, & finge te non hu-
mana viſcera ſed centies ſeſtertium co-
meſſe. Accedet huc, quod aliqua inve-
niemus blandimenta, quibus ſaporem
mutemus. Neque enim ulla caro per
ſe placet, ſed arte quadam corrumpitur,
& ſtomacho conciliatur averſo. Quod
ſi exemplis vis quoque probari conſi-
lium, Saguntini oppreſſi ab Hanniba-
le, humanas edere carnes: nec here-
ditatem expectabant. * Petavii
idem fecerunt in ultima fame, nec
quicquam aliud in hac epulatione
captabant, niſi tantum ne eſurirent.
Cum eſſet Numantia à Scipione capta,
inventæ ſunt matres, quæ liberorum
ſuorum tenerent ſemeſa in ſinu corpo-
ra. *

*

*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

PETRONII ARBITRI FRAGMENTA.

Ex Petronio referuntur hæc à Veteribus, quæ in ſuperioris Satyrici fragmentis non extant.

TERENTIANUS MAURUS de Dimetro Iambico claudo:

At Arbiter diſertus
Libris ſuis frequentat.
Agnoſcere hæc poteſtis
Cantare quæ ſolemus:
Memphitides puellæ,
Sacris Deum paratæ.
Tinctus colore noctis.
Manu puer loquaci.

Servius Honoratus in illud Virgilii l. III. Aneid. Auri ſacra fames. *Sacra, id eſt execrabilis. Tractus ſermo ex more Gallorum. Nam Maſſilienſes quoties peſtilentia laborabant, unus ſe ex pauperibus offerebat alendus anno integro publicis & purioribus cibis. Hic poſtea ornatus verbenis & veſtibus ſacris circunduce-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ducebatur per totam civitatem cum exſecrationibus, ut in ipſum reciderent mala civitatis : & ſic projiciebatur. Hoc autem in Petronio lectum eſt.

Idem in illud lib. XII. Auctor ego audendi: *Nomina in, tor, ſi à verbo non veniunt, communia ſunt, ut hic & hæc Senator: hic & hæc balneator: licet Petronius uſurpaverit, Balneatricē diens.*

Diomedes lib. III. *Et illud eſt comma, quod Arbiter fecit, tale:*

Anus recocta vino
Trementibus labellis.

Vetus interpres Horatii Epod. V. *Canidia rodens pollicem. Habitum & modum expreſſit Canidiæ furentis. Petronius, ut monſtraret furentem,* pollice, *ait,* uſque ad periculum roſo.

Sergius in arte ſecunda: *Item Quirites dicit numero tantum plurali : ſed legimus apud Horatium, hunc Quiritē. Vetus nominatiuus, hic Quiris. Idem Horat. Quis te Quiritem. Cujus nominatiuus erit, hic Quirites, ut dicit Petronius. Quadrigas dicit numero tantum plurali, ſed Varro dicit numero ſingulari.*

Pompejus item in arte: *Ait Petronius, hic Quirites numero ſingulari.*

Marius Victorinus de ratione Car-
minum lib. IV. *Sextus eadem diviſion*
hendecaſyllabus erit talis :

Iuvere ſegetes meum laborem.

Iuvere, caput eſt incipientis hexametr
adjectis enim reliquis pedibus verſ
complebitur ita,

Iuverunt mentem verſus & carmin
dulci. At id quod verſui ſupereſt,

Segetes meum laborem ;

metrum erit Anacreontion, ſiquidem
frequentiſſime uſus, ſed & apud nos ple
rique; inter quos Arbiter Satyricon ita

Triplici vides ut ortu
Triviæ rotetur ignis,
Volucrique Phœbus axe
Rapidum pererret orbem.

Hieronymus in Epiſt. ad Demetr
Cincinnatulos pueros & calâiſtratos, &
peregrini muris olentes pelliculas; de qui
bus illud Arbitri eſt: Non bene olet, qu
bene ſemper olet : virgo devitet. Quod &
apud Martial. lib. II. Epig. extat
Sed & alia quædam habent hi auctore
inter ſe communia, atque inter cæter
hoc quoque: *Ingenioſa gula eſt.*

Priſcianus lib. VIII. & X. *Petronius*
Animam noſtro amplexam in corpore

ub

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ubi ait, *amplexam*, paſſiue dictum.
Iſidorus lib. v. Etymolog. cap. XXXVI. *Dolus eſt mentis calliditas, ab eo, quod deludat. Aliud enim agit, & aliud ſimulat. Petronius aliter exiſtimat, dicens: Quid eſt judicis dolus? Nimirum ubi aliquid factum eſt, quod legi dolet. Habetis dolum, accipite nunc malum*

Fulgentius lib. I. Mythol. *Denique cujus rei non immemor Petronius ait:*

Primus in orbe Deos fecit timor.

Quod & ex Petronio recitat Placidius Lutatius, qui & Lactantius Statii interpres, ad illa lib. III. Thebaid. *Primos in orbe deos fecit timor. Negat, inquit, deos ulla alia re celebrari niſi timore mortalium. ut Lucanus: Quæ finxere timent. & Petronius Arbiter iſtum ſecutus: Primus in orbe deos fecit timor.*

Fulgentius lib. I. Myth. in fabula de Corvo: *Petronius,*

Sic contra rerum naturæ munera notæ
Corvus maturis frugibus ova refert.

Quod epigramma amplius poſthac adſcriptum eſt.

Idem lib. II. Myth. in fabula Promethei. *Unde & Petronius Arbiter ait:*

Cui vultur jecur intimum pererrat,

Et

Et pectus trahit, intimasque fibras,
Non eſt quem lepidi vocant Poëtæ:
Sed cordis mala, liuor atque luxus.

Lib. III. in fabula Myrrhæ & Adonidis: *Ideo Venerẽ amaſſe Adonin dicun quod hoc genus pigmenti* (de ſucco Myrrhæ loquitur) *ſit valde feruidum. Vnde & Petronius Arbiter ad libidinis conc tamentum, Myrrhinum ſe poculum bibiſſe refert. Nam & * Furius Comœdiarum ſcriptor inducit Gliconem meretricem dicentem, Myrrhinum mihi af fers, quo virilibus armis occurſem for tiuncula.*

Et paulo poſt in fabula Apollinis & Marſiæ de Mida: *Vnde & Petronius Arbiter ait:*

Sic cõmiſſa verẽs avidus reſerare miniſter
Fodit humũ, regiſq; latẽtes prodidit aure
Concepit nam terra ſonum, calamiqu loquentes
Invenere Midã, qualẽ conceperat index.

Extant & apud Io. Sarisber. lib. III Pol. cap. XII.

Idem Fulgentius in libro Continentiæ Virgilianæ: *Tricerberi fabulam jam ſupra expoſuimus in modum jurgii forenſis.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

enſisque litigii poſitam : unde & Petronius Euſcio ait, Cerberus forenſis erat cauſidicus.

Idem Fulgent. in ex poſitione ſermonum antiquorum ad Calcidium Grammaticum: *Ferculum dicitur miſſus carnium: unde & Petronius Arbiter: Poſtquam ferculum allatum.*

Valgia ſunt labellorum obtortiones in ſupinatione, vel ſubatione: ſicut & Petronius ait: Obtorto valgiter labello.

Allucinari dicitur vana ſomniare. Tractum ab allucitis, quos nos Conopas dicimus. Petronius, Nam comptum me vernali allucitæ moleſtabant: *

Manubiæ dicuntur ornamenta Regum; unde & Petronius ait: Tot Regum manubiæ penes fugitiuum repertæ.

Aumarium dicitur locus ſecretus: unde & Petronius ait, In aumarium memet conjeci.

In veteri Gloſſario Petri Danielis. *Excelſiſſimus dicitur à Petronio in 1. Satyrarum. Petronius: Satis conſtaret eos niſi inclinatos non ſolore tranſire cryptam Neapolitanam. Item Petronius: Petauroque jubente modo ſuperior.*

Et in alio Gloſſ. *Sappes ſuppumpis, hoc eſt ſuppinis pedibus: Petronius.*

Tul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Tullia, media vel regia : Petronius.
Citat etiam ex Petronio quædam Pr
bus Grammaticus, Virgilii interpre
quæ in noſtro exemplari extant. S
plura longe Ioannes Saliſberienſis in l
bro De nugis Curialium, qui Policrat
cus inſcribitur, quæ non adeo facile e
recognoſcere. Nam nec auctorem ſen
per laudat : hæc tamen exſcripſimu
Lib. III. ca. VIII. *Totus fere mundu*
ex Arbitri noſtri ſententia, numeru
videtur implere.
Item: *Non duco contentionis funē, du*
conſtet inter nos, quod fere totus mu
dus, juxta Petronium, exerceat hiſtrion
Idem lib. IIII. cap. V. Narrat Trimo
cionis hiſtoriam, & addit quædam ſi
de ſuo, ſive de integriore exemplar
itemque lib. VIII. cap. VII.
Vincent. Beluac. lib. XX. Spec. c. X
—— *ô maxima rerum*
Et merito pietas homini tutiſſin
virtus.
Qui verſus & à Iacobo quodam cogn
mento Magni, in Sophologio lib. III
cap. X. referuntur. Et alia quædam
Bartholomæo Vicecomite in lib. D
floratorum, Ex Petronii etiam verſib

qu

quædam mutuatus Erricus Benedicti monachus in libris quos de vita Germani Antiſiodor. ad Carolum Francor. Imp. ſcripſit, maximè ex belli civilis periculo. Non deſunt vero, qui ex iis, quæ ſupra retulimus, nonnulla putent eſſe Petronii alterius Grammatici, quo auctore Claſſica à calando dicta, apud veterē quendam gloſſographū legimus.

Sed & hæc quoque viri doctiſſimi inter *Petronii* Arbitri relliquias retulerunt, quæ vel eorum fide ſuperioribus adiici patiamur; ſed meliora aliquanto & emendatiora. quamquam video in antiquis exemplaribus auctoris nomen pleriſque nullum præferri. *

Non eſt forma ſatis: nec, quæ vult bella videri,
Debet vulgari more placere ſibi.
Dicta, ſales, luſus, ſermonis gratia, riſus,
Vincunt naturæ candidioris opus.
Condit enim formam, quicquid conſumitur artis,
Et, niſi velle ſubeſt, gratia tota perit.

*

Non ſatis eſt, quod nos mergis furioſa juventus:

Tranſ-

Tranſuerſosq; rapit fama ſepulta probr
Anne etiam famuli cognata face ſepul
In teſta merſas luxuriantur opes?
Vilis ſervus habet regni bona: cellaqu
capti
Deridet feſtam, Romuleamque caſan
Iccirco virtus medio jacet obruta cœno
Nequitiæ claſſes candida vela ferunt.

*

Primus in orbe Deos fecit timor: ardu
cælo
Fulmina cum caderent; diſcuſſaqu
mœnia flammis,
Atque ictus flagraret Athos, mox Phœ
bus ad ortus
Luſtrata dejectus humo, Lunæq; ſẽectu
Et reparatus honos: hinc ſigna effuſ
per orbem,
Et permutatis disjunctus mẽſibus annu
Projecit vicium hoc: atque error juſſ
inanis
Agricolas primos Cereri dare meſſis ho
nores:
Palmitibus plenis Bacchum vincire
Palemque
Paſtorum gaudere manu. natat obru
tus, omni
Neptunus demerſus aqua: Pallasque ca
vernas Vin

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

indicat. Et voti reus, & qui vendidit orbem
um ſibi quisque Deos avido certamine fingit.

*

olo ego ſemper idem capiti ſuffundere coſtum:
Nec toto ſtomachum conciliare mero.
auros amat gramen mutata carpere valle,
Et fera mutatis ſuſtinet ora cibis.
ſa dies ideo nos grato perluit hauſtu,
Quod permutatis hora recurrit equis.

*

xor legitimus debet quaſi cenſus amari.
Nec cenſum vellem ſemper amare meum.

*

venias quod quisque velit. non omnibus unum eſt
Quod placet. hic ſpinas colligit, ille roſas.

*

am nihil eſt, quod non mortalibus adferat uſum.
Rebus in adverſis, quæ jacuere juvant.
lc rate demerſa * vulſam deponderat aurem:
Remorum levitas naufraga membra vehit.
um ſonuere tubæ, jugulo ſtat divite ferrum,
Barbara contemni prælia pannus habet.

*

inque tuas ſedes, alienaque litora quære,
juvenis! major rerum tibi naſcitur ordo.
e ſuccumbe malis: te noverit ultimus Iſter,
e Boreas gelidus, ſecuraque regna Canopi,
uique renaſcentem Phœbum cernuntque jacentem.
ajor in externas Itacus deſcendat arenas.

*

am citius flammas mortales ore tenebant,
uam ſecreta tegant: quicquid dimittis in aula,
ffluit, & ſubitis rumoribus oppida pulſat.
ec ſatis eſt vulgaſſe fidem: ſimulatius exit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Proditionis opus, famamque onerare laborat.
Sic commiſſa ferens avidus reſerare miniſter
Fodit humum, Regiſque latentes prodidit aures.
Excepit nam terra ſonos, calamique loquentes
Invenere Midam, qualem narraverat index.

*

Fallunt nos oculi, vagique ſenſus
Oppreſſa ratione mentiuntur,
Nam turcis, prope quæ quadrata ſurgit,
Attritis procul angulis rotatur.
Hiblæum refugit ſatur liquorem,
Et naris caſitam frequenter odit,
Hoc illo magis, aut minus placere
Non poſſet, niſi lite deſtinata
Pugnarent dubio tenore ſenſus.

*

Somnia, quæ mentes ludunt volitantibus umbri
Non delubra Deum, nec ab æthere numina mittur
Sed ſibi quiſque facit. nam quum proſtrata ſopo
Vrget membra quies, & mens ſine pondere ludit:
Quicquid luce fuit, tenebris agit, oppida bello
Qui quatit, & flammis miſerandas ſævit in urbe
Tela videt, verſaſque acies, & funera Regum,
Atque exundantes perfuſa ſanguine campos
Qui cauſas orare ſolent, legeſque forumque
Et pavido cernunt incluſum corde tribunal.
Condit avarus opes, defoſſumque invenit aurum.
Venator ſaltus canibus quati, eripit undis,
Aut premit everſam periturus navita puppim.
Scribit amatori meretrix dat adultera munus.
Et canis in ſomnis leporis veſtigia latrat.
In noctis ſpatio miſerorum vulnera durant.

*

Iam nunc ardententes Autumnus fregerat umbra

Atq

Atque hyemem tepidis ſpectabat Phœbus habenis:
Iam platanus jactare comas, jam cœperat uvas
Adnumerare ſuas deſecto palmite vitis:
Ante oculos ſtabat quicquid promiſerat annus.

*

Sic & membra ſolent auras includere venit,
Quæ penitus merſæ, cum rurſus abire laborant,
Verberibus rimantur iter: nec deſinit ante
Frigidus ſtrictis qui regnat in oſſibus horror,
Quam tepidus laxo manavit corpore ſudor.

*

Hæc ait, & tremulo deduxit vertice canos,
Conſecuitque genas: oculis nec defuit imber.
Sed qualis rapitur per valles improbus annis
Cum gelidæ periere nives, & languidus Auſter
Non patitur glaciem reſoluta vivere terra.
Gurgite ſic pleno facies manavit, & alto
Inſonuit gemitu turbatum murmure pectus.

*

Sic contra rerum naturæ munera nota
Corvus maturis frugibus ova refert:
Sic format lingua fœtum cum protulit urſæ,
Et piſcis nullo junctus amore parit.
Sic Phœbæa chelys vinculi reſoluta parentis
Lucinæ tepidis naribus ova fovet.
Sic ſine concubitu textis apis excita ceris
Fervet, & audaci milite caſtra replet.
Non uno contenta valet natura tenore.
Sed permutatas gaudet habere vices.

*

Naufragus ejecta nudus rate, quærit eodem
Percuſſum telo, cui ſua fata legat.
Grandine qui ſegetes & totum perdidit annum,
In ſimili deflet triſtia fata ſinu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Funera conciliant miſeros, orbique parentes
Conjungunt gemitus, & facit hora pares:
Nos quoque confuſis ferimus ſidera verbis,
Et fama eſt junctas fortius ire preces.

*

Omnia quæ miſeras poſſunt finire querellas,
In promptu voluit candidus eſſe Deus.
Vile olus & duris hærentia mora rubetis
Pugnatis ſtomachi compoſuere famem,
Flumine vicino ſtultus ſitit & riget Euro,
Cum calidus tepido conſonat igne rogus.
Lex armata ſedet circum fera limina nuptæ,
Nil metuit licito fuſa puella toro.
Quod ſatiare poteſt, dives natura miniſtrat,
Quod docet infrenis gloria, fine caret.

*

Judæus licet & porcinum numen adoret,
Et cœli ſummas advocet auriculas:
Ni tamen & ferro ſucciderit inguinis oram,
Et niſi nudatum ſolverit arte caput,
Exemtus populo, Graja migrabit ab urbe,
Et non jejuna ſabbata lege premet.
Una eſt nobilitas argumentumque coloris
Ingenui, timidas non habuiſſe manus.

*

Candida ſidereis ardeſcunt lumina flammis,
Fundunt colla roſas, & cedit crinibus aurum,
Mellea purpureum depromunt ora ruborem,
Lacteaque admixtus ſublimat pectora ſanguis:
Ac totus tibi ſervit honor, formaque dearum
Fulges, & Venerem cæleſti corpore vincis.
Argento ſtat facta manus. digitisque tenellis
Serica fila trahens precioſe ſtamine ludis.
Planta decens modicos neſcit calcare lapillos,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

t dura lædi ſcelus eſt veſtigia terra.
ſa tuos cum ferre velis per lilia greſſus.
*Iulli * ſternuntum leviori pondere flores.*
Guttura nunc aliæ magnis monilibus ornent,
Aut gemmas aptent capiti : tu ſola placere
Vel ſpoliata potes. Nulli laudabile totum
n te cuncta probat, ſi quiſquam cernere poſſit.
Sirenum cantus, & dulcia plectra Thaliæ
Ad vocem tacuiſſe reor, qua mella propagas
Dulcia, & in miſeros telum jacularis amoris.
Cor grave vulnus alit, nullo ſanabile ferro,
Sed tua labra nuo ſævum de corde dolorem
Depellant, morbumque anima medicaminis hujus
Cura fuget, nec tanta utres violentia nervos
Diſſecet, atque tuæ moriar pro crimine cauſæ.
Sed ſi hoc grande putas, ſaltem concede precanti.
Ut jam defunctum niveis ambire lacertis
Digneris, vitamque mihi poſt fata reducas.

At videatur illud Eumolpi potius de muliebri levitate :

Crede ratum ventis, animum ne crede puellis :
Namque eſt fœminea tutior unda fide.
Fœmina nulla bona eſt : &, ſi bona contigit ulla,
Neſcio quo fato res mala facta bona eſt.

niſi ſit potius Prophyrii poëtæ ſub Conſtantino in exilium miſſi, cujus pleraque video Petronio noſtro vel à Criticis tribui. At Ciceroni tribuitur in veteri Defloratorum exemplari.

Sed cur non & iſtud ?

Non eſt, falleris, hæc beata, non eſt,
Quod vos creditis eſſe, vitia, non eſt,
Fulgentes manibus videre gemmas;
Aut teſtudineo jacere lecto,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Aut pluma latus abdidiſſe molli,
Aut auro bibere, & cubare cocco,
Regales dapibus gravare menſas,
Et quicquid Lybico ſecatur arvo
Non una poſitum tenere cella:
Sed nullos trepidum timere caſus,
Nec vano populi favore tangi,
Et ſtricto nihil æſtuare ferro:
Hoc quiſquis poterit, licebit illi
Fortunam moveat loco, ſuperque,

At eſt Pentadii ex Apollodoro màgna parte

Adiecimus inſuper hæc ut Petronii. ne qui deſideraret potius; quam quod ejus eſſe vi derentur.

Indica purpureo genuit me littore tellus,
Candidus accenſo qua redit orbe dies.
Hic ego divinos inter generatus honores,
Mutavi Latio barbara verba ſono,
Iam dimitte tuos, Pæan o Delphice, cycnos,
Dignior hæc vox eſt, quæ tua templa colat.

*

Aurea mala mihi, dulcis mea Martia, mittis:
Mittis & hirſutæ munera caſtaneæ.
Omnia grata putem: ſed ſi magis ipſa venires,
Ornares domum pulchra puella tuum;
Tu licet adportes ſtringentia mala palatum,
Triſtia mandenti eſt melleus ore ſapor.
At ſi diſſimulas multum mihi chara venire,
Oſcula cum pomis mitte, vorabo lubens.

*

Si Phæbi ſoror es, mando tibi Delia cauſam
Scilicet ut fratri quæ peto verba ferat;
Marmore Sicanio ſtruxi tibi Delphice, templum
Et levibus calamis candida verba dedi.

Nun

Tunc, ſi nos audis atque es divinus Apollo,
Dic mihi, qui nummos non habet, unde petat?

*

Militis in galea nidum fecere columbæ,
Adparet Marti quam ſit amica Venus:

*

Lecto compoſitus vix prima ſilentia noctis
Carpebam & ſomno lumina victa dabam;
Cum me ſanus Amor prenſum, ſurſumque capillis
Excitat, & lacerum pervigilare jubet
Tu famulus meus, inquit, ames cum mille puellas,
Solus, iò ſolus, dure jacere potes?
Exilio, pedibus nudis tunicaque ſoluta,
Omne iter impedio, nullum iter expedio:
Nunc propero, nunc ire piget, rurſum redire
Pœnitet, & pudor eſt ſtare via media.
Ecce tacent voces hominum, ſtrepituſque viarum,
Et volucrum cantus, turbaque fida canum;
Solus ego ex cunctis paveo, ſomnumque, torumque,
Et ſequor imperium magne Cupido tuum.

*

Sit nox illa diu nobis dilecta Nealce,
Quæ te prima meo pectore compoſuit.
Sit torus & lecti genius, ſecretaque longa,
Queis tenera in noſtrum veneris arbitrium.
Ergo age duremus, quamvis adoleverit ætas,
Vtamurque annis, quos mora parva tenet.
Fas & jura ſinunt veteres extendere amores:
Fac, cito quod cœptum eſt, non cito deſinere.

EX P. ARB. EUSCIO.

*

Cerberus forenſis erat cauſidicus.

*

FINIS.

ADMONITIO.

QUandoquidem video inter eruditos convenire, ex iis, quæ in PRIAPUM leguntur inter Catalecta veterum Pœtarum, nonnulla hujus eſſe PETRONII viſum eſt & ea adjicere, ſimul & alia quædam non diſſimilis argumenti,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

LVSVS DIVERSORUM POETARUM IN PRIAPUM

1. AD LECTOREM.

Carminis incompti luſus lecture procaces,
Conveniens Latio pone ſuperciliũ.
Non ſoror hoc habitat Phœbi, non Veſta ſacello,
Nec quæ de patrio vertice nata Dea eſt:
Sed ruber hortorum cuſtos membroſior æquo,
Qui tectum nullis veſtibus inguen habet.
Aut igitur tunicam parti prætende tegendæ:
Aut quibus hanc oculis aſpicis, iſta lege.

2. AD PRIAPUM.

Ludens hæc ego teſte te, Priape,
Horto carmina digna, non libello,
Scripſi non nimium laborioſe
Nec muſas tamen, ut ſolent poëtæ,
Ad non virgineum locum vocavi:
Nam ſenſus mihi corque defuiſſet,
Caſtas, Pieridum chorum, ſorores
Auſo ducere mentulam ad Priapi.
Ergo quicquid id eſt, quod otioſus
Templi parietibus tui notavi.
In partem accipias bonam rogamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

3. PRIAPUS.

Obſcure poteram tibi dicere, da mihi, quod t
Des licet aſſidue, nil tamen inde perit.
Da mihi quod cupies fruſtra dare forſitã olim
Dum tenet obſeſſas invida barba genas.
Quodq; Iovi dederat qui raptus ab alite ſacr
Miſcet amatori pocula grata ſuo.
Quod virgo prima cupido dat nocte marito:
Dum timet alterius vulnus inepta loci.
Simplicius multo eſt, da prædicare, Latino
Dicere, quid faciam craſſa Minerva mea eſt

4. AD PRIAPUM.

Obſcœnis rigido Deo tabellas
Ducens ex Elephantidos libellis
Dat donum Lalage: rogatque tentes,
Si pictas opus edat ad figuras.

5. DE PRIAPO.

Quam puero legem fertur dixiſſe Priapus,
Verſibus hic infra ſcripta duobus erit: (bi
Quod meus hortus habet, ſumas impune lice
Si dederis nobis, quod tuus hortus habet.

6. PRIAPUS.

Quod ſim ligneus ut vides, Priapus,
Et falx lignea, ligneusque penis:
Prendam te tamen & tenebo prenſam:
Totamq; hanc ſine fraude, quantacunq; eſt
Tomento, citharaque tenſiorem,
Ad coſtam tibi ſeptimam recondam.

7. PRIAPUS.

Cum loquor, una mihi peccatur littera: nam P
P, dico ſemper: blæſaque lingua mea eſt.

8. AD MATRONAS.

Matronæ procul hinc abite caſtæ:
Turpe eſt vos legere impudica verba.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Non aſſis faciunt: euntque recta:
Nimirum ſapiunt, videntque magnam
Matronæ quoque mentulam libenter.

9. PRIAPUS.

Cur obſcœna mihi pars ſit ſine veſte requiris,
Quæro, tegat nullus cur ſua ſigna deus?
Fulmen habet mundi dominus tenet illud a-
Nec datur æquoreo fuſcina tecta deo. (perte
Nec Mavors illũ per quẽ valet, occulit enſem:
Nec latet in tepido Palladis haſta ſinu.
Num pudet auratas Phœbum portare ſagittas?
Clamve ſolet pharetram ferre Diana ſuam?
Num tegit Alcides nodoſæ robora clavæ?
Sub tunica virgam num deus ales habet?
Quis Bacchũ gracili veſtẽ prætendere thyrſo,
Quis te celata cum face vidit Amor?
Nec mihi ſit crimen, quod mentula ſemper aperta eſt:
Hoc mihi ſi telum deſit, inermis ero.

10. AD PUELLAM.

Inſulſiſſima quid puella rides?
Non me Praxiteles, Scopaſve fecit
Nec ſum Phidiaca manu politus:
Sed lignum rude villicus dolavit:
Et dixit mihi, tu Priapus eſto.
Spectas me tamen & ſubinde rides.
Nimirum tibi ſalſa res videtur,
Adſtans inguinibus columna noſtris.

11. PRIAPUS

Ne prenſere cave: prenſo nec fuſto nocebo:
Sæva nec incurva vulnera face dabo.
Trajectus conto ſic extendêre pedali:
Ut culum rugas non habuiſſe putes.

12. PRIAPUS.

Quæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Quædam ſerior Hectoris parente,
Cumeæ ſoror, ut puto, Sibyllæ.
Æqualis tibi, quam domum revertens
Theſeus repperit in rogo jacentem,
Infirmo ſolet huc gradu venire:
Rugoſasque manus ad aſtra tollens,
Ne deſit ſibi, mentulam rogare.
Heſterna quoque luce, dum precatur,
Dentem de tribus excreavit unum.
Tolle, inquam, procul, ac jube latere
Sciſſa ſub tunica, ſtolaque rufa,
Ut ſemper ſolet, & timere lucem,
Qui tanto patet indecens hiatu,
Barbato macer eminente naſo,
Ut credas Epicurum oſcitari.

13. PRIAPVS.

Præcidere puer moneo: futuere puella:
Parcarum furem tertia pœna manet.

14. PRIAPVS.

Huc huc quiſquis es, in dei ſalacis
Diverti grave ne puta ſacellum.
Et ſi nocte fuit puella tecum,
Hac re quod metuas adire, non eſt.
Iſtuc cœlitibus datur ſeveris.
Nos vappæ ſumus, & puſilia culti
Ruris numina: nos pudore pulſo
Stamus ſub Iove coleis apertis.
Ergo quilibet huc licebit intret
Nigra fornicis oblitus favilla.

15. PRIAPVS.

Commiſſo mihi non ſatis modeſtas
Quicunque attulerit magnus agello:
Is me ſentiet eſſe non ſpadonem.
Hic inter frutices loco remoto,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Dicat forſitan hæc ſibi ipſe nemo
Præciſum ſciet eſſe me, ſed errat:
Magnis teſtibus iſta res agetur.

16. AD PRIAPUM

Qualibus Hippomenes rapuit Schœneida pomis:
Qualibus Heſperidum nobilis hortus erat:
Qualia credibile eſt ſpatiantum jure paterna
Nauſiacam pleno ſæpe tuliſſe ſinu:
Quale fuit malum, quod littera pinxit Aconti,
Qua lecta, cupido pacta puella viro eſt:
Taliacunque puer dominus florentis agelli
Impoſuit menſæ nude Priape tuæ.

17. PRIAPUS.

Quid mecum tibi circitor moleſte?
Ad me quid prohibes venire furem?
Accedat ſine. laxior redibit.

18. PRIAPUS.

Commoditas hæc eſt in noſtro maxima pene,
Laxa quod eſſe mihi fœmina nulla poteſt.

19. AD PRIAPUM.

Hic quando Telethuſa circulatrix,
Quæ clunem tunica tegente nulla
Extis aptius, altiusque motat,
Criſſabit tibi fluctuante lumbo?
Sic ut non modo te Priape poſſet,
Privignum quoque, ſed movere Phædræ.

20. PRIAPUS.

Fulmina ſub Iove ſunt: Neptuni fuſcina telum:
Enſe potens Mars eſt haſta: Minerva tua eſt.
Sutilibus Liber committit prælia thyrſis:
Fertur Apollinea miſſa ſagitta manu.
Herculis armata eſt invicta dextera clava:
At me terribilem mentula tanta facit.

AD

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

12. AD PRIAPUM.

Copia me perdit tu ſuffragare rogatus;
Indicio nec me prode, Priape, tuo.
Hæc quæcunque tibi poſui vernacula poma,
De ſacra nulli dixeris eſſe via.

22. PRIAPUS.

Fœmina ſi furtum faciet mihi, virq; puerque.
Hæc cunnum, caput hic præbeat, ille nates

23. PRIAPVS.

Quicunque hic violam, roſamve carpet
Furtivumve olus, aut inempta poma,
Defectus pueroque feminaque,
Hac tentigine, quam videtis in me,
Rumpatur precor uſque, mentulaque,
Ne quicquam ſibi pulſet umbilicum.

42. PRIAPUS.

Hic me cuſtodem fœcundi villicus horti
Mandati curam juſſit habere loci.
Fur habeas pœnam: licet indignere, feramque
Propter olus, dicas, hoc ego propter olus?

25. PRIAPVS.

Hoc ſceptrum, quod ab arbore ut reciſum eſt,
Nulla jam poterit virere fronde:
Sceptrum, quod pathicæ petunt puellæ.
Quod quidam cupiunt tenere reges:
Cui dant oſcula nobiles cynædi:
Intra viſcera furis ibit uſque
Ad pubem, capulumque coleorum.

26. PRIAPVS.

Porro, nam quis erit modus? Quirites,
Aut præcidite ſeminale membrum,
Quod totis mihi noctibus fatigant
Vicinæ ſine fine prurientes,
Vernis paſſeribus ſalaciores:

Aut

Aut rumpar: nec habebitis Priapum.
Ipſi cernitis exfututus ut ſim,
Confectusque, macerque, pallidusque,
Qui quondam ruber, & valens ſolebam
Fures cædere quamlibet valentes.
Defecit latus: & periculoſam
Cum tuſſi miſer expuo ſalivam.

27. AD PRIAPUM.

Deliciæ populi magno notiſſima circo
Quintia vibratas docta movere nates:
Cymbala cum crotalis, pruriginis arma, Priapo
Ponit, & adducta tympana pulſa manu.
Pro quibus, ut ſēper placeat, ſpectantibus, orat:
Tentaque ad exemplum ſit ſua turba dei.

28. PRIAPUS.

Tu qui non bene cogitas, & ægrè
Carpendo tibi temperas ab horto,
Prædicabere fuſcino pedali.
Quòd ſi tam gravis, & moleſta pœna
Non profecerit: altiora tangam.

29. AD PRIAPVM.

Obſcœnis peream, Priape, ſi non
Uti non pudet, improbiſque verbis:
Sed cùm tu poſito deus pudore
Oſtendas mihi coleos patentes?
Cum cunno mihi mentula eſt vocanda.

37. AD PRIAPUM.

Face minax, & parte tui majore Priape,
Ad fontem, quæſo dic mihi, quà ſit iter?
PR. Vade per has vites, quarum ſi carpſeris uvas,
Cur aliter ſumas, hoſpes habebis aquas.

31. PRIAPVS.

Donec proterva nil mihi manu carpes;

Licæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Licebit ipſa ſis pudicior Veſta
Sin hæc mei te ventris arma laxabunt.
Exire ut ipſa de tuo queas culo.

32. PRIAPUS.

Uvis aridior puella paſſis,
Buxo pallidior, novaque cera,
Collatas ſibi quæ, ſuisque membris
Formicas facit altiles videri:
Cujus viſcera non aperta Tuſcus
Per pellem poterit videre haruſpex.
Quæ ſucco caret: atque petra pumex,
Nemo viderit hanc ut expuentem:
Quam pro ſanguine pulverem, ſcobemque
In venis medici putant habere:
Ad me nocte ſolet venire: & affert
Pallorem, maciemque larvialem.
Ductor ferreus inſularis, æque
Laternæ videor fricare cornu.

33. PRIAPUS.

Najadas antiqui, Dryadeſque habuêre Priapi:
Et quo tenta Dei vena ſubiret, erat.
Nunc adeo nihil eſt: adeo mea plena libido
Ut Nymphas omneis interiiſſe putem.
Turpe quidem factu: ſed ne tentigine rumpar,
Falce manu poſita, fiet amica manus.

34. AD PRIAPUM.

Cùm ſacrum fieret deo ſalaci,
Conducta eſt pretio puella parvo.
Communis ſatis omnibus futura,
Quæ quot nocte viros peregit una,
Tot verpas tibi dedicat ſalignas.

35. PRIAPUS.

Pædicabere fur ſemel: ſed idem
Si prenſus fueris bis, irrumabo.

Quod

Quod ſi tertia furta molieris :
Ut pœnam patiare & hanc , & illam ,
Pædicaberis , irrumaberiſque.

36. PRIAPUS.

Notas habemus quisque corporis formas.
Phœbus comoſus : Hercules lacertoſus :
Trahitque Bacchus virginis tener formam :
Minerva flavo lumine eſt : Venus pæto :
Frontem comatos Arcadas vides Faunos :
Habet decenteis nuntius deûm plantas ;
Tutela Lemni diſpares movet greſſus ,
Intonſa ſemper Æſculapio barba eſt ;
Nemo eſt feroci pectoroſior Marte ;
Quòd ſi quis inter hæc locus mihi reſtat ,
Deus Priapo mentulatior non eſt.

37. VOTI SOLUTIO.

Cur pictum memorari ſit in tabella
Membrum quæritis, unde procreamur.
Cùm penis mihi fortè læſus eſſet ;
Chirurgique manum miſer timerem ;
Diis me legitimis, nimiſque magnis ,
Ut Phœbo, puta, filióque Phœbi
Curatum dare mentulam verebar.
Huic dixi, fer opem, Priape, parti ,
Cujus tu, pater, ipſe par videris
Qua ſalva ſine ſectione facta ,
Ponetur tibi picta, quam levaris,
Párque , conſimiliſque, concolórque ,
Promiſit fore ; mentulamque movit
Pro nutu deus, & rogata fecit.

38. PRIAPUS.

Simpliciter tibi me quodcunque eſt , dicere oportet :
Natura eſt quoniam ſemper aperta mihi.

Pæ-

Pædicare volo : tu vis decerpere poma.
  Quod peto, ſi dederis: quod petis, ſi accipies.

39. PRIAPVS.

Forma Mercurius poteſt placere :
Forma conſpiciendus eſt Apollo :
Formoſus quoque pingitur Lyæus :
Formoſiſſimus omnium eſt Cupido :
Me pulchra fateor carere forma :
Verum mentula luculenta noſtra eſt:
Hanc mavult ſibi, quàm deos priores,
Si qua eſt non fatui puella cunni.

40. AD PRIAPVM.

Nota Suburanas inter Telethuſa puellas,
  Quæ puto de quæſtu líbera facta ſua eſt:
Cingit inaurata penem tibi ſancte corona;
  HuncPathicæ ſummi numinis inſtar habent

41. PRIAPVS.

Quisquis venerit huc, Poëta fiat;
Et verſus mihi dedicet jocoſos.
Qui non fecerit, inter erudltos
Ficoſiſſimus ambulet poëtas,

42. AD PRIAPVM.

Lætus Ariſtagoras natis bene villicus uvis
  De cera facta dat tibi poma deus.
At tu ſacrati contentus imagine pomi,
  Fac veros fructus ille, Priape, ferat

43. PRIAPVS.

Nolite omnia, quæ loquor putare
Per luſum, mihi, per jocumque dici;
Deprenſus ego ter, quaterque fures
Omnes, ne dubitetis, irrumabo.

44. PRIAPVS.

Velle quid hanc dicas, quamvis ſim ligneus
  haſtam;

Oſc

Oſcula dat medio ſi qua puella mihi?
Augure non opus eſt: in me, mihi credite, dixit
Utetur veris uſibus haſta rudis.

45. PRIAPVS.

Cum quendam rigidus deus videret
Ferventi caput uſtulare ferro,
Ut Mauræ ſimilis foret puellæ;
Heus, inquit, tibi dicimus ſynæde,
Uras te licit uſque, torqueaſque;
Num tandem prior es puella, quæſo,
Quàm ſunt; mentula quos habet, capilli?

46. PRIAPVS.

O non candidior puella Mauro,
Sed morboſior omnibus ſynædis,
Pygmæo brevior gruem timenti,
Urſis aſperior, piloſiorque,
Medis laxior, Indiciſque bracis:
Manes hîc licet, ut libenter ires.
Nam quamvis videar ſatis paratus:
Erucarum opus eſt decem maniplis,
Foſſas inguinis ut teram, dolemque
Cunni vermiculos ſcaturientes.

47. PRIAPVS.

Quicunque veſtrum, qui venitis ad cœnàm,
Libare nullos ſuſtinet mihi verſus
Illius uxor, aut amica, rivalem.
Laſciviendo languidum precor reddat;
Et ipſe longa nocte dormiat ſolus,
Libidinoſis incitatus erucis.

48. PRIAPVS.

Quòd partem madidam mei videtis,
Per quam ſignificor Priapus eſſe;
Non ros eſt, mihi crede, nec pruina;
Sed quod ſponte ſua ſolet remitti

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Cùm mens eſt pathicæ memor puellæ.

49. PRIAPUS.

Tu quicunque vides circa tentoria noſtra
Non nimiùm caſti carmina plena joci;
Verſibus obſcœnis offendi; deſine non eſt
Mentula ſubducti noſtra ſupercilii.

50. AD PRIAPUM.

Quædam, ſi placet hoc tibi, Priape,
Ficoſiſſima me puella ludit;
Et non dat mihi, nec negat daturam;
Cauſasque invenit uſque differendi.
Quæ ſi contigerit fruenda nobis;
Totam comparibus, Priape, noſtris
Cingemus tibi mentulam coronis.

51. PRIAPUS.

Quid hoc negoti eſt? quàve ſuſpicer cauſa
Venire in hortum plurimos meum fures?
Cùm quiſquis in nos incidit, luat pœnas:
Et uſque curvos excavetur ad lumbos:
Non ficus hic eſt præferenda vicinæ,
Uvæque, quales flava non legit Crete;
Non mala truncis afferenda Picenis.
Pyrumve, tanto quod periculo captas,
Magiſque cera luteum nova prunum,
Sorbumve ventres lubricos moraturum.
Præpingue rami nec mei ferunt morum.
Nucemve longam, quam vocant avellanam,
Amygdalumve flore purpureo fulgens,
Non braſſica * fero guloſior caules,
Betaſve, quantas hortus educat nullus,
Creſcenſve ſemper in ſuum caput porrum:
Nec ſeminoſus ad cucurbitas quenquam,
Ad ocymumve, cucumereſve humi fuſos,
Venire crede, ſeſſilesve lactucas;

Ne-

ec ut ſalaces nocte tollat erucas,
entamque olentem, cum ſalubribus rutis;
creſque cæpas, alliumque fibratum.
uæ cuncta quamvis noſtro habemus in ſepto,
on pauciora proximi ferunt horti.
uibus relictis, in mihi laboratum
ocum venitis, improbiſſimi fures.
imirum apertam convolatis ad pœnam:
t vos hoc ipſum, quod minamur, invitat.

2. PRIAPUS.

eus tu, non bene qui manum rapacem
andato mihi contines ab horto;
m primùm ſtator hic libidinoſus
lternis in eundo & exeundo
orta te faciet patentiorem.
ccedunt duo, qui latus tuentur,
lchrè penſibilibus peculiati.
ui cùm te malè foderint jacentem,
d partem venit ſalax aſellus,
ihilo deterius mutoniatus.
uare, qui ſapiet, malum cavebit,
um tantum hic ſciet eſſe mentularum.

3. AD PRIAPVM

ontentus modico Bacchus ſolet eſſe racemo;
Cùm capiant alti vix ſua muſta lacus.
agnaque fœcundis cùm meſſibus area deſit,
In cereris crines una corona datur. [cutus,
u quoque Dive minor majorum exempla ſe-
uamvis pauca damus, conſule poma boni.

54. PRIAPVS.

, D, ſi ſcribas, temonemque inſuper addas.
Qui medium D, vult ſcindere, pictus erit.

5. PRIAPVS.

redere qui poſſet, falcem quoq; (turpe fateri)
De digitis fures ſurripuiſſe meis?

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Nec movet emiſſi tam me jactura, pudorque
Quàm præbent juſtos altera tela motus,
Quæ ſi perdidero, patria multabor: & olim
Ille tuus civis Lampſace, Gallus ero.

56. PRIAPUS.

Derides quoque fur, & impudicum
Oſtendis digitum mihi minanti.
Heu heu me miſerum, quod iſta lignum eſt
Quæ me terribilem facit videri,
Mandabo domini tamen ſalaci,
Vt pro me velit irrumare fures,

57. PRIAPUS.

Cornix & caries, vetuſque buſtum,
Turba & putrida facta ſeculorum,
Quæ forſan potuiſſet eſſe nutrix
Tithoni, Priamique, Neſtoriſque,
Illis ni pueris anus fuiſſet?
Ne deſit ſibi, me rogat, fututor.
Quid ſi nunc roget, ut puella fiat?
Si nummos tamen hæc habet, puella eſt.

58. PRIAPVS.

Quicunque fur fefellerit fidem noſtram,
Effœminato marceat procul culo.
Quæque hæc proterva carpſerit manu pon
Puella, nullum inveniat fututorem.

59. PRIAPVS.

Prædictum tibi ne negare poſſis,
Si fur veneris, impudicus ibis.

60. AD PRIAPUM.

Si quot habet verſus, tot haberes poma, Pr
Eſſes antiquo ditior Alcinoo. (p

61. MALUS.

Quid fruſtra quereris colone mecum,
Quod quondam bene fructuoſa malus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Autumnis ſterilis duobus adſtem ?
Non me prægravat, ut putas, ſenectus:
Nec ſum grandine verberata dura:
Nec gemmas modò germine exeunteis
Seri frigoris uſtulavit aura:
Nec venti, pluviæve, ſiccitaſve,
Quòd de ſe quererer, malum dederunt:
Non ſturnus mihi, graculuſve raptor,
Aut cornix anus, aut aquoſus anſer,
Aut corvus nocuit ſiticuloſus:
Sed quòd carmina peſſimi poëtæ
Ramis ſuſtineo laborioſis.

62 PRIAPVS.

Securi dormite canes: cuſtodiat hortum
Cùm ſibi dilecta Sirius Erigone.

63. PRIAPVS.

Parum eſt mihi miſer quòd hic fixi ſedem,
Agente terra per Caniculam rimas,
Siticuloſam ſuſtinens diu æſtatem.
Parum, quòd imi perfluunt ſinus imbres:
Et in capillos grandines cadunt noſtros:
Rigetque dura barba juncta cryſtallo.
Parum quòd acta ſub laboribus luce,
Parem diebus pervigil traho noctem.
Huc adde, quod me terribilem deum fuſte*
Manus ſine arte ruſtica dolaverunt,
Interque cunctos ultimum deos numen
Cucurbitarum ligneus vocor cuſtos.
Accedit iſtis imprudentiæ ſignum,
Libidinoſo tenta pyramis nervo:
Ad hanc puella (penè nomen adjeci)
Solet venire cum ſuo ſututore:
Quæ ut tot figuras, quot Philenis enarrat,
* Non in venit, pruriginoſa diſcedit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

64. PRIAPVS.

Quidam mollior anſeris medulla
Furatum venit huc amore pœnæ.
Furetur licet uſque, non videbo.

65. AD PRIAPUM.

Hic tibi, qui noſtro creſcentia lilia merſit,
Cæditur è tepida victima procus hara.
Ne tamen ex animũ faciasſpecus omne, Priape
Horti ſit facias janua clauſa tui.

66. PRIAPUS.

Tu quæ ne videas notam virilem,
Hinc avereris, ut decet pudicam;
Nimirum, niſi quod times videre,
Intra viſcera habere concupiſcis.

67. PRAPVS.

Penelopes primam, Didonis prima ſequatur,
Et primam Cani, ſyllaba prima Remi;
Quodq; fit ex illis, mihi tu deprenſus in horto
Fur dabis; hæc pœna culpa luenda tua eſt.

68. PRIAPUS.

Ruſticus indocte ſi quid dixiſſe videbor
Da veniam; libros non lego, poma lego;
Sed rudis his dominum toties audire legentem
Conſtituique metas edidicique notas.
Pſoleo ille vocat, quod nos Pſoloënta voca
Id quod nos culum, coleon ille vocat. (mus
Smerdaleos certe niſi res non munda vocatur,
Et pædiconum mentula ſmerdalea eſt.

69. PRIAPUS.

Quid niſi Tænario placuiſſet Troica cunno
Mentula; quod caneret, non habuiſſet opus
Mentula Tantalidæ bene ſi non nota fuiſſet;
Nil ſenior Cryſes quod quereretur erat.
Hæc eadem ſocium tenera ſpoliavit amica;
Quæque erat Æacidæ, maluit eſſe ſuam.

Ill[...]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Ille Pelethroniam cecinit miſerabile carmen
  Ad citharam, cithara tenſior ipſe ſua.
Nobilis hinc nata nempe incipit Ilias ira:
  Principium ſacri carminis illa fuit.
Altera materia eſt error fallentis Ulyſſeï,
  Si verum quæras, hunc quoque movit amor.
Hinc legitur radix, de qua flos aureus exit;
  Quem cum moly vocat, mentula moly fuit.
Hinc legimus Circen, Atlantiademque Calypſo,
  Grandia Dulichii juſſo tuliſſe viri.
Hujus & Alcinoi mirata eſt filia membrum
  Frondenti ramo vix potuiſſe tegi.
Ad vetulā tamen ille ſuam properabat & omnis
  Mens erat in cunno Penelopeja tuo.
Quæ ſic caſta manes, ut jam convivia viſas:
  Utque futurorum ſit tua plena domus.
E quibus ut ſcires quicunque valentior eſſet:
  Hæc es ad arrectos verba locuta procos:
Nemo meo melius nervum tendebat Ulyſſe
  Sivi illi laterum, ſeu fuit artis opus.
Qui quoniam periit, modo vos intendite qualē
  Eſſe virum ſciero, vir ſit ut ille meus.
Hac ego Penelope potui tibi lege placere;
  Illo ſed nondum tempore factus eram.

70. PRIAPVS.

Dum fici tibi ſuavitas ſubibit,
Et jam porrigere huc manum libebit:
Ad me reſpice fur & æſtimato,
Quot pondo tibi mentula eſt cacanda.

71. PRIAPUS.

Illuſit mihi pauper inquilinus,
Qui libum dederat, molaque fuſa,
Quare partibus additis in ignem
Sacro protinus hinc abit peracto,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Vicini canis huic ſubinde venit
Nidorem puto proſecuta fumi:
Quæ libamine mentulæ comeſo,
Tota nocte mihi litat rigendo.
At vos ampliùs hoc loco cavete
Quicquam ponere, ne famelicorum
Ad me turba velit canum venire:
Ne dum me colitis, meumque numen,
Cuſtodes habeatis irrumatos.

72. PRIAPUS.

Si commiſſa mea carpes pomaria curæ
Dulcia: quid doleam pendere, doctus eris.

73. AD PRIAPUM.

Cura Priape diligens pomarium;
Furi rubricato minare mutino.

74. PRIAPUS.

Quod movear non eſt: quia ſi furaberis ipſe
Grandia mala, tibi bracchica mala dabo.

75. PRIAPUS

Obliquis pathicæ quid me ſpectatis ocellis:
Non ſtat in inguinibus mentula tenta meis
Quæ tamē ex animis nunc eſt, & inutile lign.
Utilis hæc, aram ſi dederitis, erit.
Per medios ibit pueros, mediaſque puellas
Mentula: barbatis non niſi ſumma petet.

76. AD PRIAPUM.

Dodona eſt tibi Jupiter ſacrata:
Iunoni Samos, & Mycena Diti:
Unde Tænaros, æquoriſque Regi.
Pallas Cecropias tuetur arces:
Delphos Pythius orbis umbilicum:
Creten Delia, Cynthioſque colles:
Faunus Mænalon, Arcadumque ſylvas:
Eſt tutela Rhodos beata Solis;

Ga

ſades Herculis, humidumque Tibur.
yllene celeri Deo nivoſa:
ardo gratior æſtuoſa Lemnos?
Ethneæ Cererem nurus frequentant:
aptam Cyzicos oſtreoſa Divam.
ormoſam Venerem Gnidos, Paphoſque:
ortales tibi Lampſacum dicarunt.

77. PRIAPVS.

Quod ſim jam ſenior, meumque canis
um barbo caput albicat capillis:
eprenſos ego perforare poſſum
ithonum, Priamumque Neſtoremque.
mmanem ſtomachum mihi videtis
Qui denſam facitis ſubinde ſepem;
Et fures prohibetis huc adire.
oc eſt lædere, dum juvatis: hoc eſt
Non admittere ad aucupem volucres.
bſtructa eſt via: nec licet jacenti
actura natis expiare culpam.
Ergo qui prius uſque & uſque & uſque
Furum ſcindere podices ſolebam,
Per noctes aliquot, dieſque ceſſo:
Pœnas do quoque, quod ſatis ſuperque eſt;
In ſenemque abeo, ſalaxque quondam
Non vitam perago. quis hoc putaret,
Ut luſu citharædus abſtineret?
At vos ne peream ſitu ſenili,
Quæſo deſinite eſſe diligentes,
Neve imponite fibulam Priapo.

78. PRIAPVS.

At dii, deæque dentibus tuis eſcas
Negent amicas cuni linge vicine,
Per quem puella fortis ante, nec mendax.
Et quæ ſolebat impigro celer paſſu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Ad nos venire: nunc miſella ſandace
Vix poſſe jurat ambulare præ foſſis.

79. AD PRIAPUM.

Priape quòd ſis faſcino gravis tento,
Quod exprobravit hic tibi ſuo verſu
Poëta noſter: erubeſcere hoc noli.
Non eſt Poëta ſarcinoſior noſtro.

80. PRIAPUS.

At non longa ſatis, non ſtat bene mentu
craſſa,
Et quam ſi tractes, creſcere poſſe putes
Me miſerum cupidas fallit menſura puellas
Non habet hæc aliud mentula majus eo.
Utilior Tydeus: qui ſi quid credis Homero,
Ingenio pugnax, corpore parvus erat.
Sed potuit damno nobis novitaſque pudorqu
Eſſe: repellendus ſæpius iſte mihi.

82. PRIAPUS

Dum vivis, ſperare decet: tu ruſtice cuſtos
Huc ades, & nervis tente Priape fave.

82. AD PRIAPUM.

Villicus, ærari quondam, nunc cultor agelli
Hæc tibi perſpectus templa, Priape, dica
Pro quibus officiis ſi fas eſt Sancte, paciſcor
Aſſiduus cuſtos ruris ut eſſe velis:
Improbus ut ſi quis noſtrum violarit agellu
Hunc tu: ſed tento: ſcis puto, quod ſequitu

83. *Tibullus ad* PRIAPUM *de inertia ingui*

Quid hoc novi eſt? quid ira nuntiat deum?
Silente nocte candidus mihi puer
Tepente cum jaceret obditus ſinu,
Venus fuit quieta: nec viriliter
Iners ſenile penis extulit caput.
Placet Priape, qui ſub arboris coma

S

oles revinctus ſacrum pampino caput,
uber ſedere cum rubente faſcino.
t ô Priape ſæpe floribus novis
uas ſine arte deligavimus comas :
begimuſque voce ſæpe cum tibi
enexve corvus , impigerve graculus
acrum feriret ore corneo caput.
ale Priape : debeo tibi nihil.
ale nefande deſtitutor inguinum ,
acebis inter arva ſquallidus ſitu ,
aniſque fœdus uſque imminget aut tibi
utoſa ſus fricabit oblitum latus.
celeſte penis, ô cui meum malum
ravi, piaque lege noxiam lues ,
icet querare : nec tibi tener puer
atebit ullus : ingemente qui toro
uvante verſet arte mobilem natem.
uella nec jocoſa te levi manu
ovebit , reprimetve lucidum femur.
idens amica Romuli ſenis memor
aratur : inter atra cujus inguina ,
acuaque pelle, tectus inguinum gelu
raneoſus obſidet fores ſitus.
ibi hæc paratur: ut tuum ter, & quater
oret profunda foſſa lubricum caput
icebit æger, aut languentior cubes.
ereris uſque , donec ah miſer , miſer
riplex quadruplexque compleas ſpecum.
uperbia iſta proderit nihil : ſimul
agum ſonante merſeris caput luto.
uid eſt iners pigerne lentitudinis ?
icebit hoc inultus auferas ſemel.
ed ille cum redibit aureus puer:
imul ſonanti ſenſeris iter pede ,

Repente nervos excitet libidine;
Et inquietus inguina arrigat tumor:
Neque hinnitare ceſſet, uſque dum mihi
Venus jocoſa molle ruperit latus.

84. PRIAPUS.

Vere roſa, autumno pomis, æſtate frequente
Spicis: una mihi eſt horrida peſtis hyems.
Nam frigus metuo: & vereor, ne ligneus igne
Hac deus ignaris præbeat agricolis.

85. *C. Valerii Catulli* PRIAPUS.

Ego hæc, ægo arte fabricata ruſtica,
Ego arida, ô viator, ecce populus,
Agellulum hunc, ſiniſtra tute quem vides,
Herique villulam, hortulumque pauperis,
Tueor: malaſque furis arceo manus.
Mihi corolla picta vere ponitur:
Mihi rubens ariſta Sole fervido:
Mihi virente dulcis uva pampino;
Mihi glauca duro cocta oliva frigore;
Meis capella delicata paſcuis
In urbem adulta lacte portat ubera.
Meiſque pinguis agnus ex ovilibus
Gravem domum remittit ære dexteram;
Teneraque matre mugiente vaccula
Deûm profundit ante templa ſanguinem
Proin viator hunc deum vereberis,
Manumque ſurſum habebis. hoc tibi expedi
Parata namque crux eſt arte mentula,
Velim pol, inquis, at pol ecce villicus
Venit: valenti cui revulſa bracchio
Fit iſta mentula apta clava dextera.

86. *Ejuſdem Catulli* PRIAPUS.

Hunc ego juvenes locũ, villulamq; paluſtre
Tectam vimine, junceo caricisque manip

Qu-

Quercus arida, ruſtica conformata ſecuri,
Nutrivi : magis, & magis ut beata quotannis.
Hujus nam domini colunt me deumq; ſalutant.
Pauperis tugurii pater, filiusque,
Alter aſſidua colens, diligentia, ut herba
Dumoſa, aſperaque à meo ſit remota ſacello:
Alter parva ferens manu ſemper munera larga,
Florido mihi ponitur picta vere corolla
Primitu, & tenera virens ſpica mollis ariſta:
Luteæ violæ mihi, luteumque papaver,
Pallenteſque cucurbitæ, & ſuaveolentia mala,
Uva pampinea rubens educata ſub umbra.
Sanguine hanc etiam mihi, ſed jacebitis, aram
Barbatus linit hirculus cornipeſque capella,
Pro queis omnia honoribus hæc neceſſe Priapo
Præſtare, & domini hortulum vineamq; tueri
Quare hinc ô pueri, malas abſtinere rapinas.
Vicinus prope dives eſt, negligensque Priapus
Inde ſumite. ſemita hæc deinde vos feret ipſa.

Ejuſdem

87. AD PRIAPVM.

Hunc lucum tibi dedico conſecroque, Priape,
Qua domus tua Lampſaci eſt, quaq; ſylva Priape
Nam te præcipue in ſuis urbibus colit ora
Helleſpontia, cæteris oſtreoſior oris.

PRIAPEORUM.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

IO. BOVRDELOTII
IN
PETRONIUM
ARBITRUM,
NOTÆ CRITICÆ.

PAg.1.lin.10. *Nunc & rerum tumore, & ſententiarum vaniſſimo ſtrepitu &c.* Tangit argumentum & theſes, de quibus antea. Igitur male qni reſcribunt, *verborum tumore.* Pro rerũ vel verborum tumore ſimpliciter *tumorem* dixerunt, Juſtinus lib 11. Arnobius lib 2. Caſſiodor. Præfatione lib. 1. Gerbertus epiſtol. 32.

Pag. 2. lin. 9. *Non magis ſapere poſſunt, quam benè olere qui in culina habitant.* Peſſime quicunque iſti, qui *culinam* ſpurce latrinam interpretantur. Hic locus ex Plautina imitatione, Moſtell. Act. 1. Sc. *Jampridem.*

Vbi ſeſe ſudor cum unguentis conſociavit, illico
Itidẽ olent quaſi cũ multę jura confũdit coquus
Quid oleas neſcias, niſi id unum ut male olere intelligas.

Ibid. lin. 1 . *Nondum juvenes declamationibus continebantur.* An Petronianum ſit *continuabantur*, quod reponit Swartius, valde dubito: *contineri* verò, & Ciceroniarum & aliorum minime negandum.

Ibid. l. 19. *Nondum umbraticus doctor ingeni* *deleverat.* Nec ſenſus nec ratio ſana reſcriben tium *dolaverat*, pater legenti. De umbratic ſtudio juvenalis.

Pag. 3. lin. 10. *Ne carmen quidem ſani coloris e nituit.* Sic Mſſ. & ratio. Fruſtra qui ſubſti tuunt *caloris.*

Ibid. lin. 15. *Magnæ artis compendiarium inve nit.* Contra Plinium, veritatem rei, & Mſſ. fa ciunt qui reponunt, *compendia jam invenit.*

Pag 4. lin. 10. *Sine ſpe prædæ moratur in ſcopu lo.* Male repoſuerunt, *moriatur* Legendi Heſio dus Scuto Herculis, Theocritus Idyll. 1. 3. & 21. Hinc capio locum obſcuriſſimum Lucilii qui cum ait, —— piſcinenſiſque receſque intelligit morabundum ſive ſpeculatorem pi cium. Ἰχθύων σκοπευτὴν, ut eſt in Collo quiis Græcis.

Ib: lin. 19. *Pueris induunt adhuc naſcentibus.* Mſſ. *adhuc innocentibus.* Utraque lectio tolle rabilis.

Pag. 5: lin. 3. *Quod quiſquis perperam diſcit in ſenectute confiteri non vult.* Locus antea vitioſu à virgulis, quem nunc ſanum eſſe judico. So phocles Oedipo Col.

Ibid. lin. 8. *Artis ſeveræ ſiquis, &c.* Mſſ. Arti ſecretæ, ut & repoſuimus. Dixerunt enim prius *Non te fraudabo artis ſecreto.* Poteſt tamen retine ri *ſeveræ*, ſi reſpicias ad ea quæ dixit, *Ut juvene ſeverâ lectione mitigarentur.* Quoniam tamen aliam lectionem habent Mſſ. hanc elegi

Ibid. lin. 21. —— *mittat habenas Liber* Janu Guilielmus quique ſecuti ſunt, *mutet habenas* Delibero tamen.

Pag

Pag. 6. lin. 1. *Dent epulas & bella* &c. Rectè omnes priores Editiones, *Dein epulas*. Deturparunt Correctores nuperi. *Epulas* tragœdiam interpretor. Perſius *Prandia* dixit Sat. 1.

Sive opus in mores, in luxum in *prandia* Regum. Sic accipio eundem Perſius Sat. 5. ubi robuſti carminis *offas*, interpretor tragœdiam. Aliqui tragœdiam & epicum carmen. quos refellit Perſius, addens exempla tragœdiarum. Quid in hoc carmine eſſet *offa*, videtur vir clariſſimus Iſaacus Caſoubonus neſciiſſe, cum ἔνθεσιν interpretatur. *Offæ* ſunt ut hîc *epulæ* & *olla Thyeſtæ* in eodem Perſio, & *cœna* & *prandia*, & *menſa* eadem Satyr. 5. Apud Martialem (lib. 4. Epigr. 49.

— qui ſcribit *prandia* ſævi

Tereos, aut *cœnam*, crude *Thyeſta*, tuam.

Epulæ iſtæ ſolita Tragœdorum materia Ælianus Var. lib. 2. cap. 11. Tangit Comicas Rudent. Act. 2. Sc. *Qui homo*

Ibid. lin. 4. — *Pierio defundes pectore verba*. Malè pro *pectore* ſubſtituunt *nectare*.

Ibid. lin. 12. *Dum juvenes ſententias rident*. Neſcio cur hic repoſuerint *juvenis*, mirorque hujus dictionis interpretamentum. Juvenes illi Scholaſtici Suaſoriæ Agamemnonis ſententias ridebant, quoniam non dixerat quæ probare ſoliti auditores. Perſius Sat. 3.

Hoc populus ridet multumq; toroſa *juventus*
Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos.

Pag. 7. lin. 1. *Divinam ego putabam*. Adrianus Turnebus & Petrus Daniel reponebant *ducturam*: ſed adſcripta lectio ſanior eſt; *Divina*, maga; ut multis dico ad Heliodorum.

Ibid. lin. 7. *Inter titulos nudasque meretrices.* Libri Mſſ. *inter angulos*, quam lectionem confirmat τὸ *locum ſecretiorem*, & *furtim ſpatiantes.* Qui *titulos* legi malunt, accipiunt non de titulis meretriciis, qui quidem ſatis elucidati ab aliis Petronii interpretibus; ſed de juvenibus Venerem languentem ſcortis cujuscunque ſexus irritantibus. Hos Titulos ſcorta excipiebant antecœnio libidinis, ut fortiora prælium Cupidinis tentarent. Juvenes illos *Titulos* dici patet ex Cornnto ad illos Perſii Sat. 1.

Ingentes trepidare Titos ——

Locus autem, ubi proſtabant Tituli iſti, dicebatur ab ætate titulorum, *Ephebia*, ut patet apud D. Hieronymum. Locum illum ſic non dum intelleƈnm illucidavit V. C. Jo. Savaro. Sunt & *Ephebia* apud Vitruvium non longe ab his diverſa, in quibus pueri exercebantur, cap. 11. lib. 3.

Pap. 8. lin. 2 *Procella meretrix aſſem exegerat.* De cellis hujuſmodi copioſè Torrentius ad Suetonii Tiberium cap. 43. Mos natus ab obſcœnitatis lupa. quem morem ſic pluribus explicat Jul. Firmicus Maternus De error. profan. Relig. *Statuiſſe etiam ut quicnmque initiari vellet ſecreto Veneris ſibi tradito, aſſem unum mercedis nomine Deæ daret.* Quidam hic legunt, *proſella*, unde *Sellaria* Tiberii loc. citant.

Ibid. lin. 8. *Vidi Gitona in crepidine.* Sic ſcripſimus, cùm ſequutæ Scaligerum Editiones poſtremæ invitis Mſſ. Gnitona ſuppoſuiſſent. Scimus quid hæc dictio ſonet in Lycophrone, apud quem ſolum me reperiſſ

[fa]teor. Sed & ſcripti & impreſſi plerique Codices lectionem noſtram tutantur. Amoris nomen illud, ut amoris origo, vicinia. patet apud Ovidium fabulatorem narratione Pyrami. Solent autem Latini in ejuſmodi nominibus vocalem literam elidere. Unde miror virum illum trimegiſtum Iſ. Caſaubonum ſcripſiſſe ad illud Perſii Sat. 5.

— *lapidoſa chiragra.* Melius inquit, *cheragra,* ob metrum. Nam primam in eadem dictione ſyllabam corripuit Martialis:

Sed nil patrono porrigis, hæc *chiragra* eſt.
(Primam item in *Phidiæ*:
Lyſippi lego, *Phidiæ* putavi.)

Ita & Auſonius. Secundam in *orichalco* Virgilius. Æn. 8. Statius Thebaid. 2. ſecundam in *Epirota* Auſonius. Copiosè de ablatione literæ è. Marcell. & Hermol ad Plinium, Scaliger ad Auſonium.

Ib. lin. 21. *Cùm ego proclamarem.* Ex Mſſ. & Virgilio reſcripſimus, Quum ego *clamarem.* Idem poſtea, longe majore niſu *clamavit.*

Pag. 9. lin. 8. *diverſoria puer eſt*: Hæc vox apud ſcriptores ubique corrupta, præter unicum Philoxenum (in Gloſſis) qui tamen ſemel male πανδηχθὺς, Diverſoriarius. Idem ubique bene, ut paulò anteriùs πανδηχεῖον, *cauponium*, *diverſorium*, V. C. Jo. Savaro ad Sidonium vult legi *diverſorium*, corruptè Idem Philoxenus originationis viam pandit, Diverticulum, ἐκτροπὴ, ἔκδυσις, καταγώγιον. Idem καταλύω κατάγομαι *devertor*; ſcilicet ad hoſpitium temporarium, ad quod diver-

tunt

tunt advenæ. Aliam tangit originatione[m] Iſidorus, ſed debihs eſt. Marcellus etiam i[n] mendo eſt, niſi legas, *deverſoria*, à *devertend*[o]. Omnino autem improbanda eſt me judi[cio] Bartii lectio, *In diverſorio pueri es*; quaſi dive[r]ſorium eſſet unius Gitonis.

Pag. 10. lin. 11. *Cum Gitone meo rationem did*[u]*cerem. Deducerem*, legi ratio tritiſſima. Hinc j[o]cus apud Suetonium in Julio, & Macrobiu[m] Saturnal. lib. 2. cap. 2. Tertia *deducta* eſt. Sc[i] tamen quid hac in re deducere.

Ib. lin. 24. *Quid veſticontubernium facis?* Fruſt[ra] ſollicitant optimam immò peſſimam dictio[nem], ſed quam agnoſcit Pervigilium Veneri[s] [*Intelligit Groſlotianum, ex quo J. Douſa filius al*[i]*quot verſus primus edidit.*] Qui ſub eadem veſ[te] jacent, dicunturque veſticontubernium facer[e]. Sic Ariſtoteles apud Athenæum lib. 1. Ind[e] dicebatur Socrates cum Alcibiade veſticon[tubernium] facere. Idem Athenæus lib. 5. ca[p.] 13. Ipſe Socrates apud Lucianum. Apuleju[s] lib. 2. Florid. quo loci nos plura.

Pag. 16. lin. 17. *Tam ambitioſus detonuit imbe*[r]. Pro hac lectione Solinus cap. 14. In quo be[l]lorum civilium detonuerunt procellæ. *Im*[*ber*] pro lacrymis, notum & Poëtæ omnibu[s] paginis.

Ibid. lin. 25. *Utique noſtra regio, &c.* Ant[e] hanc clauſulam aſteriſcum adpingo, non ſc[i]lum meo judicio prorſus neceſſarium, ſe[d] Mſſ. autoribus huic loco debitum.

Pag. 18. lin. 11. *Deſcendente ab aure capill*[*os*] *meos tentatâ manu duxit.* Ita in omnibus ſcri[ptum]. Olim, legebam *temerata*, non intelligen[s] qui[d]

quid eſſet *temeata*: ſed idem eſſe ac *temerata* docent Gloſſæ veteres, in quibus *temtatum*, δοκιμασθὲν ἁμαρτηθὲν. Rectè quidem ille: nam temtare verbum flagitii. Sic poſtea, *Acceſſi tematurus an pateretur injuriam*. Jacob. Mſſ. in vita Sanctorum: De opere illicito *me temtavit*. Alii legunt *lenta*, alii *lentata*, alii *dentata* alii aliter; omnes perperam.

Ibid. lin. 18. *Contemni turpe eſt*, &c. Imitatus eſt hunc locum Plinius Junior. lib. 6. Epiſt. 21. *Neque enim tam jucundum vindicari, quàm deſpici miſerum.* Retinui autem vulgatam lectionem in hoc Epigrammate; corruperunt qui ſenſum non capiebant.

Ibid. lin. 22. *Comploſis, deinde manibus.* Sic repoſuimus, veteres editiones ſequuti. Germana & Lugdunenſis editio minus commodè *compoſitis*. Ut in ſummo gaudio, ſic in dolore ſummo manus complodebant: ut patet apud Senecam lib. 1. De ira. Sic Lucianus Somnio. &c.

Pag. 20. lin. 2. *Ut debeamus torti perire.* Cum Mſſ. Cod. *tenti perire* edi curavimus. Videbat enim Aſcyltos ancillam quæ volebat in pavimento lodiculam extendere. *Extendi in lodicula*, ſupplicium eſt, quod vocant *tympanum*. De quo nos copioſe in ſingulari libro De ſuppliciis.

Ibid lin. 10: *Duas inſtitas ancilla protulit de ſinu.* Conſentiunt Mſſ. Cod. cum hac lectione, quam qui mutare auſi, indignum facinus commiſerunt. Retinui autem lectionem priſcam *de ſinu*. cum alias *de ſura* legatur.

Pag 21. lin. 18. *Legitimo perfuſos oleo.* Hic ſcripſerunt Correctores *lecitino*, duplici errore. *Legiti*-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

gitimum oleum quidam interpretantur, cero ma Interpretor, maſculum. Callimachus in Lavacro Palladis:

Τῷ καὶ νῦν ἄρσιν κομίσατε μοῦνον ἔλαιον,

Maſculum σταπερὸν ἢ πεπαλαιωμένον Theophraſtus περὶ βδέλυρ. Sic *cera legitima* apud Ciceronem Verrina I. Legendus ad Horatium V. C. Daniel Heinſius.

Pag. 23. lin. 20. *Molles, veteres, Deliaci manu recisi.* Nihil hic erat mutandum. *Veteres* illi ſunt qui *Veterani* in Catalectis:

Parce, premendus erit cum *Veteranus* erit.

Ceveres tamen quædam Editiones retinent contra Mſſ. fidem. De Deliaco dico ad Pauſaniam. *Reciſi* dicti & *Præciſi*. ut in incompto carmine, & apud Senecam De providentia cap. 5.

Ib. lin. ult. *Perſluebant per frontem ſudantis &c.* Rectè emendatum ſudantis. σοβοῦντος, μαχλῶντος, καπρῶντος, ὀργιζομένου συνουσίας, Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum. Et tamen me nolente Calcographi veterem retinuere. Facilis nobis ex ſequentibus fuit animus reſcribendi *ſubantis*: quam etiam correctionem antea Petronio neceſſariã viderat. V.C. Th. Marcilius.

Pa. 24. lin. 9. *Urbanitatis vernulæ frontẽ.* Has duas ultimas dictiones ex fide Veterum Mſſ. retinui, quæ in *Vernilia* & in *fontẽ* deformaverant. Scurrarum proprie frons urbana. Horat. Ep. lib. I.

Frontis ad urbanæ deſcendi præmia ——

Ibid. lin. 11. *Ut contubernali meo melius ſuccederet.* Bourdelotii Editio: *ne contubernali meo non melius ſuccederet.* Senſus ſiquidem poſtulabat, ut hanc negationem interponeres. Expreſſimus

autem

autem ſcripturam Codicum Mſſ. Nec te moveat duplex negatio, Vim enim unins obtinet. Marcellus in *Negativas* & *Fluminum De damno infecto* ff Qui volunt hæc ironice accipi, animum ad loquentem Eumolpium non advertunt.

Ibid. lin. penult. *Pertractato vaſculo tam rudi Permutato*, primum nequitiæ verbum legimus; deinde interpretamur puellum, ſive pullum rebus Venereis nondum initiatum, &c. Magnam porro à me inibit gratiam qui docuerit qua ratione impulſi Correctores τὸ *pertractato* in tot prodigii monſtra mutaverint. Autor enim centonis notæque impudicæ Petronius voluit uti verbo rei convenienti. Sic poſtea, *Pertractavi* gaudio diſpoliatum torum. Sic in Auſonio,

—— *totum bene conſcia lectum*
Pertrectat ſecura manus. ——

Et alibi pertrectare, attrectare, tractare; ejuſdem ſunt ponderis in tractatione ponderis obſcœni. Proh Pudor! cur te volo?

Pag. 26. lin. 3. *In ſecreto frater acciperet.* Sic poſtea, *Deprehenſus puer in ſecreto.* Malè igitur qui repoſuerunt *ſcorto.*

Ibid. lin. 25. *Commovebat obiter labra.* Immo commovebat valgiter labra. Locus alius dicendi de hoc poppyſmate.

Pag. 27. in. 7. *Pila ſparſiva exercebatur.* Sparſiva, an ſparſina dixeris, haud refert. Quod ideo hîc moneo, quia cùm hunc locum ligurissem in Epiſtola quadam nonnulli turpiter carpere auſi ſunt, & ſparſivam ſolum dici aſſeruerunt.

Ibid. lin. 19. *Trimalcio lautiſſimus homo.* Duas dictiones ultimas non eſſe gloſſema, ut quibuſdam viſum eſt, & præcedentia & ſequen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

tia probant confirmant etiam eas Mſſ. Falluntur etiam qui Trimalcionis nomen aſpirant, ſi fides numiſmatis ſervanda ſit. Servant adhuc nomen hoc vetera numiſmata; in quorum parte C. NERO AUGUST. IMP. in altera, TRIMALCIO. Ex hoc video eos longè falli, qui Senecam cœnamque ejus deſcribi à Petronio arbitrantur.

Ibid. lin. 22. *Exonorata ille veſica.* Rectius Mſſ. exoneratâ illâ veſicâ. & magis hoc ad acumen Satyrici. *Exonerare* hoc ſignificatu poſtea. Sueton. in Claudio cap. 33. Paſſim Medici.

Pag. 28. lin. 21. *Pica varia intrantes ſalutabat.* Mſſ. *Vario.* quod ferri poteſt (Bourdelotius in textum admiſit *variò.*) De his autem ſalutationibus & vocibus legendus C. V. Iſ. Caſaubonus ad Perſii Prologum.

Pag. 29. lin. 6. *Minervaque ducente * tænia intrabat.* Tollatur aſteriſcus. Haud dubiè reſpicit Petronius ad illud Senatus conſultum, *quo ſtatutum aureum Minervæ ſimulacrum in Curia, & juxta Principis imago*, Tacitus Annali 14. Reginas autem ambulare ſolitas tæniis ductis à ſpadonum vel juvenum grege, notum.

Ibid. lin. 24. *Quas in medica picturas haberet.* Et hoc loco ſuperfluus aſteriſcus. *quas in medica p. h.* Rectè ſic libri Mſſ. quos ſecutus Scaliger.

Pag. 33. lin. 18. *Interim dum ille omnium * teſtarum inter luſum coſumit.* Locum corruptiſſimum ſic emendari poſſe autumo, *Interim dum ille omnium numerum teſſerarum inter luſum conſumit.* Loquutus eſt autem de terebintinis & cryſtallinis teſſeris. Hæc audacius protuli, quòd

quòd interpretes ſilere, atque Æſculapium rogare animadverterem.

Pag. 34. lin. 5. *Non minus ſex libras pendentia.* Retinuimus priſcam lectionem, quæ, licet mimica, proba tamen eſt.

Pag. 35. lin. 3. *Obit ei pedisſimi ſervi minorem nobis æſtum ſua frequentia facient.* Quinam Amphilo & Tropho adeundi fuerint ad loci deſperati medicinam, patebit ei qui remedium morbo propoſuerit. Interim ut aliquid tanquam ex ſomnio promam, bonâ veniâ Criticorum Deæ legebam, *minorem nobis æſtum ſua frequentia facient: Obediunt ei paratiſſimi ſervi.* His nunc in modum tranſpoſitis, aliquis videtur ſenſus elici poſſe. Sed tamen interpretatione lenienda eſt correctionis auſteritas. Non moror quid Gruterus aliique viri doctiſſimi hoc de loco ſentiant. Refero iſta ad menſas cuique aſſignatas, minorem æſtum ſuâ frequentiâ facturas, ſi convivæ ſcilicet propriam peculiaremque menſam haberent. Ex hac interpretatione in poſtremis hiſce Petronii verbis nihil eſſe mutandum perſpicuum eſt. Reſpicit autem in aſſignanda cuique menſa Heroum ſive Homeri tempora, quibus ſolita cuique menſa aſſignari. Athenæus lib: 1.

Idem ritus apud Germanos, ut patet apud Tacitum De moribus Germanorum. Repoſui autem, *paratiſſimi ſervi*; dixerat ſiquidem ſuperius, *paratiſſimus puer.* Hæc mea interpretatio longiori fortè narratione indiget: ſed in hoc opere ſum Laco.

Ibid. lin. 12. *Verum eſt vinum Opimianum præſto. L. Verum eſſe Opimianum præſto.* Retinuimus hanc

hanc lectionem, quam Mſſ. firmant & Scaliger. Quidem τὸ ἐγγυῶμαι Scaligeri veramque hujus loci notam rejicientes legunt *præſtans*: quod idem valet ac *valens*; ut apud Corn. Celſum lib. 2. cap. 18. Vinum aut muſtum magnæ vetuſtatis *valentiſſimi* generis eſſe dicit. De Opimiano Vellejus Paterculus lib. 2. Hic eſt Opimius, à quo conſule celeberrimum *Opimiani* nomen. Poſteriores editiones in Vita Velleii mente & brevitate appinxerunt *Vini*, ut & Petroniani Critici hoc loco.

Pag. 36. lin. 9. *Super taurum, bubulæ fruſtum.* Sic rectè in Mſſ. & ita legebat Scaliger. Cur bubulæ fruſtrum ponat in viles cibos non video, cùm apponatur Principum menſis, niſi comparatione facta ad elegantias & luxum. Inter viles etiam cibos carnem bubulam legas apud Lampridium in Heliogabalo.

Ibid. lin. 13. *Super virginem ſtericulam.* Quærendus Æſculapius qui deſperato loco medeatur, ut & illi.

ſuper ſagitarium, odopetum.

Nolo enim ex ſimplici conjectura quicquam aſſerere. Quod ſi aliorum interpretamentum valet, non per me ſtabit quin, Lector tibi placeat.

Ibid. lin. 14. *Scribilita* lege potius *Striblita*, ſicque reponendum apud Plautum Prologo Pœnuli.

Super ſagitarium Ante hæc verba reponendum eſſe aſteriſcum, miror neminem monuiſſe, præter ultimam Editionem. Signum ſcilicet excidit, ſcilicet *Scorpius*, cum convenienti cibo, qui qualis fuerit, quærendum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Ibid. lin. 21. *Circumferebat Ægyptius puer*, &c. Lege *Circumferebat Ægyptius puer olibano argenteo panem de laſerpiciario milio, atque ipſe etiam teterrima voce canticum extorquet.* Hunc locum primi nos ſic emendavimus veritatem ſecuti: nec indignamur, imo ſivemus ac plaudimus meliorem lectionem reponentibus Quis uſus fuerit Laſerpitii tangit Theophr. lib. 6. Hiſt. Plamat. cap. 3. Dioſcorides lib. 3. cap. 78. Celſ. lib. 4. Interpretes Catulli.

Teterrima voce canticum. Sic antea, *acido canticos.* Falluntur qui aliter legunt: patet ſiquidem, retinendam veterem lectionem ex dictione ſequenti *extorquet.*

Pag. 37. lin. 12. *Non minus & Trimalcio* &c. Hunc integrum locum ſic puto poſſe legi. *Non minus Trimalcio lætus, ejuſmodi methodio* CARPE, *inquit.* Methodium in *Carpe Methodium* & *Methodum* explicat Scaliger ad Auſonium Epigrammate in Theonem. Sed ibi Scaliger Auſonium corrumpit, nam pro *methodo*, Saligeri retinendum eſt *metocho*, ut in Mſſ. & editione Vineti, Sententia Satyrici ſatis rotunda, ſed verba, ſi verba, ſi verum amamus, neutiquam.

Pag. 38. lin. 38. *Penes Mopſum Thracem memorata eſt.* Lege *memorata.* Duæ literæ priores adhæreſerant huic dictioni ex præcedenti.

Pag. 39. lin. 1. & ſeqq. *Pietaticultrix.* Sic eſſe legendum patet apud Caſſiodor. Epiſt. 14 lib. 2. Ælian. Hiſt. Animal. lib. 3. cap. 24. lin. 8. cap. 22. Sic apud Phœdrum leg. *memoricultrix*, ut *ſylvicultrix* apud Horatium. Retinuimus in hoc poëmatio *grata, peregrina.*

Titulus tepidi temporis, Lego, *pipulus*, Caſſiodor.

loc.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

loc. cit. lætitiam verni *temporis* introducens. Ibi olim legebam, verni *teporis*. Totam enim hanc Epiſtolam pius & eruditus ſcriptor videtur à Petronio mutuaſſe. Pacatus Panegyrico ad Theodoſium vocavit, peregrinam aëris volucrem alieni *temporis* florem. Talis hirundo & luſcinia dicitur *Veris nuncia.*

Ibidem. *Probitas eſt carbunculos.* Ἀρχαϊκῶς Color carbunculi judicium eſt probitatis, ut patet apud authorem librorum ſacrorum Moſem, & graviſſimum ſcriptorem Philonem Judæum, ubi loquitur de habitu Eſſæorum. Tangit Laërtius lib. 6.

Ibid. lin. 20. *Itaque cum horâ penè tota per omnes ſcirpo gaſtrarumque eminentium fragmenta, traxiſſemus cruentos pedes.* Alii *glarearumque eminentium fragmenta.* Bourdelotius edidit, *per omnes ſcrupos grumorumque eminentium fragmenta.* Atque hæc ejus nota eſt.

Glarearumque e. fr.) Scio quod alii repoſuerint. Propter Mſſ. ſcripturàm in quibus *grurumque*, non incommodê videtur poſſe legi *grumorumque* Et ita Scaliger, aliique poſt eum. Scio quid proprie *Grami* οἱ διορίζοντες τοὺς ὅρους λίθοι, ut rectè Gloſſarium vetus ubi tamen malè *Grimini* pro *Grumi*. Eædem enim Gloſſæ *Grumos* τύμβους interpretantur, quos Latini *pilas, obices, aras*, Cyrenenſes βουνοὺς, Attici μαστοὺς vocant. Heſychius, qui etiam θηρίδας nuncupat. Quid ſint gaſtræ, alii interpretantur, ſcilicet Vaſa urinarum. Interpres Vet. D. Chryſoſt. Hom. 3. Et contra grumos calcitrans ſuos pedes *cruentat.*

Pa.40.lin.12. *Stabuli januam effregit, & nos per-*
andem terram admiſit. Neſcio quis primus hunc
ocum corrupit, nec vidit *eandem* referendam ad
anuam eff. actam. Lego, *per eandem intro admiſit*
b.

Ibib. lin. 17:

— *Valete curæ:*
Mortalis ego ſic perire cœpi.

Verſum alium ſubſtituunt, ut ſolet, qui hunc
on capiunt; & ſanè cuivis ſatis facilis. Si
uid ingenui ſanguinis habeo, credo Satyri-
um voluiſſe dicere ſe non amplius perit mor-
alis, qui ἀποθεούμενος deſinit mortalis eſſe:
livinatur autem, ſive fit Deus qui mortalita-
em exuit. Itaque dixerat antea, *Valete curæ.*
Tangit ſcilicet gloriationes Veneriorum, qui
ex iſtis frivolis divinitatem metiuntur &
nentiuntur. Plautus Curcul. Act. 1. Sc. *Placide*
ùm Deus. Terent. Heaut. Act. 4. Propert. alii.

Pag 43. lin. 3. *Cum fortuna manet vultum ſerva-*
amici.

Cum cecidit, turpi verticis ora fuga.

Imo, *Cum cecidit*. Sic legendum eſſe declarat di-
ctio *manet* Attico ſignificatu μένει.

Ibid. lin 7. *Vera redit facies, diſſimulata pe-*
rit. Relictis conjecturis, quæ locum huc ob-
rnerant, legebam, *aſſimulata*. Dictio Comica,
& hujus rei. Virg. Æn. 10. Divini *aſſimulat* ca-
pitis, &c.

Pag. 44. lin. 2. *Cujus anni ad teſſeram venerunt.*
Sic libri omnes. Id eſt cujus anni creverunt
inter teſſeras, vinum, ſcorta. Ammianus Mar-
cellinus lib. 28. Omne quod vivunt, vino &
teſſeris impendunt. Scio quid de hoc loco re-
ſcri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ſcribant alii, atque de ſua lectione ſentiant. Sed non ſine fuco Ita autem deditii Romæ teſſeris à pueritia, ut nata eſſet *ars teſſeraria*; quæ quoniam ſecretioribus quibuſdam notis diſcebatur, juncta eſt *magia*. Idem Marcellin. lib. 4

Ib. lin. 4. *Quid ille alter * die, qui tamque* Bourd. Edit. *Quid ille alter*? proh dii! Lipſius ex veſtigiis priſcæ lectionis, ô Dii. Vetus ſcriptura eſt *Quis illo altera die?*

Ib. lin. 8. *Qui poſtquam conturbavit*. Quidam Codicis locum mutilium ſubodorarunt. In Mſſ *Conturbavit omnia.* ut Attius apud Marcellum

Perturbat rem omnem ac reſupinat, ſoror.

Terentius And. Act. 3. Sc. 4. Iam *perturbavi* omnia Catullus Carm. 5. Et fortaſſe ſic reponendum: ſed non ſtatuo.

Ibid lin. 12. *Unius noctis tactu omnia vendidit* Retinuimus hanc lectionem, ſi Mſſ. ſequimur probam; ſi ſenſum, improbam. *Hiſpanus quidam primus hanc corruperat, ignorans fortaſſe in Martiale ſuo *tactum* & *tangere* eſſe impudica Hinc Plaut. dilog. in Aul. Iuv. Sat. 1.

* *Iſte eſt*, DON RAMIREZ DE PRADO

Pag. 45. lin. 5. *Phocaſiati milites.*
Phæcaſiati omnino legendum. Oppoſuit legionario militi phæcaſiatum, ut apud Ammianum Marcellinum gregarius miles opponitur prætoriano militi.

Ib. lin. 13. * *Non bibit inter aquas &c.*
Ante hoc Epigramma delemus aſteriſcum Ignoſcite: nihil hic deberi credimus: planu eſt & facilis ſenſus, ſi recte proxime præcedentia ponderentur.

Ibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Ibid. lin. 24. *Nemo Iovem pluris facit.* Hæc in-
lligenda ſunt & exprimenda cum geſtu, qua-
s verſus ille Publii Syri:

A morte homines ſemper tantumdẽ abſumus.

Pag. 46. lin. 18. *Cum ipſius natura veritate cer-
ntia.* Errant qui hoc ponunt, *natura varie-
te.* Etiam apud Statium 11. Thebaid.

——— Vivis *certantia* vultibus æra.

orrumpuut locum qui aliter legunt. Habet
nim à Virgilio, apud quem *ſpirantia æra*, non
a. Sic Petronius poſtea, Qui pene hominum
nimas ferarumque *ære* comprehenderat.

Ib. lin. 20. *Quem Græci monocromon appellant.*
anc emendationem debemus doctiſſimo Sca-
gero nãm ibi Mſſ. etiam in mend. Ferri enim
oteſt τὸ Μονοχρωμον, *d'VNE COV-
H E* Contra pictura Ialyſi tetrachromon.
ulgo male, *monocremon.*

Pag 47. lin. 8. *Nemini tamen injuriam fecit.* Fru-
ra ſunt qui reponunt *talem.* Nec attendunt ad
nores Iovis, qui diſcedens deceptarum ani-
os lætitia mulcebat.

Ibid. lin. ult. *Quare, inquit, tam male veſtitus es?*
egendum *inquio.* Simile autem illud Carionis
pud Ariſtophanem. Pluto. Act. 12. Sc. 1. cum
nim cæcus dixiſſet ſe eſſe Plutum, dicit Cario,

τὸ πλοῦτος οὕτως ἀθλίως διακείμενος.

Pag. 52. lin. 24. * *Erectus his ſermonibus.* Aſte-
ſco inſignivi locum. Quid hac in parte Pe-
onio exciderit, incognitum; partem autem
ſe Philoſophicæ diſputationis, ſequentia de-
otant.

Pag. 53. lin. 14. *In cacumine excelſiſſimi montis*

conſentit. Ita legendum, non *conſcendit*, patet ve ritate Hiſtorica, Mons ante ille turris fuit ſe ſpecula, quam Cnidii populares Eudoxi vene rabantur, & vocabant σκοπιὴν Εὐδόξȣ. S Caſſius apud Tacitum Annal. 4. Saxo Scriphi *conſenuit*, & ſic recte Lugd. Edit.

Pag. 54. lin 20. *Græculi delirantes fecerunt*, po hæc, devium & fugitivum Epigramma retra ho; cauſam novit qui Petronium attentu legi

Non ſatis eſt, quod nos mergis furioſa juventus,
Tranſverſoſque rapit fama ſepulta probris.
Anne etiam famuli cognata face ſepulti,
Inteſta merſas luxuriantur opes?
Vilis ſervus habet regni bona, cellaque capti
Deridet veſtram Romuleamque caſam:
Idcirco virtus medio jaces obruta cæno,
Nequitiæ claſſes candida vela ferunt.

Pag. 55. lin. 5. *Irata virtus abditur,* — Ingenioſe qui repoſuerunt *jurata.* Scripta ta men lectio ferri poteſt.

Pap. 56. lin. 6. — *Liberæ pontem jubæ*
Conſentiunt luminibus; —

Deſperatum locum ſic puto poſſe reſtitui,

— *Liberæ portum jubæ*
Conſcendunt —

Quod convenit cum Virgilio in pari narrati ne lib. 2. Poteſt etiam τὸ *pontem* retineri, ut pud Statium. 8. Thebaid.

Contendiſſe putes uter arva arbuſtaque toll
Altius an ſuperet *p*. *tes.* —

Emendationem autem noſtram in Petron um introduxi, & volui, an debuerim Critici judicare, Neſcio quem ſenſum h

apiant qui legunt *ponto*, & *conſentiunt.*

Pag. 57. lin. 6. *Continuat in mortem ultimam.* omerus Iliad. 7. & apud alios, apud quos juncti omnus & mors. Douzæ tamen duo hîc legunt, *noctem ultimam* Scripta lectio tolerabilis.

Pag. 58. lin. 4. *Hæc me adventitia excipere frequentia ſolet.* Mſſ. rectius, *hac me excipere adentîtia f. f.* Rectiſſimam lectionem repoſuimus. lac de re, ſcilicet tam cœna, quam epiſtola dventitia, alibi. Cætera iſta omnia vitioſa eant ratione interpunctionis.

Idid. lin. 20. *Pœnitentiam judicis tui puni.* Retiſſima ſcriptura: & miror quoſdam corruiſſe. *Judicis* Gitonis; ut ante, commiſi *judicê* tem.

Pag. 60. lin. 15. *Aſcylti partem.* Qui hanc ltimam vocem mutant, non animum advernnt ad ambiguitatem verbi, quam pudor mes non explicat.

Pag. 61. lin. 18. *Tanto magis impedit inguina! npendit.* Neſcio quamnam hic ſalſam ironiam eprehendant.

Pag. 63. lin. 8. *Nec injuriam Eumolpius accipit, lium amàt.* Poſthæc inſero rei conveniens Epigramma:

Linque tuas ſedes, alienaque littora quære
O juvenis, major rerum tibi naſcitur ordo.
Ne ſuccumbe malis: te noverit ultimus Iſter,
Te Boreas gelidus, ſecuraque regna Canopi,
Quique renaſcentem Phœbum, cernuntque
cadentem,
Major in externas Ithacus deſcendat arenas.

Pag. 64. lin. 4. *Et jam ſemicinctio ſtanti.* Sic egendum Mſſ. teſtantur. Malè qui *hianti* repount, &c.

 Ibid.

Ibid. lin. 16. *Periturus per præcipitia ſui.* Re
tinuimus hic veterem ſcripturam.

Pag. 69. lin. 18. *Irrumpit perturbatus.* V. C
perturbaturus. quod etiam viderant Inter
pretes. Prior lectio tolerabilis.

Pag. 72. lin. 18. *Unus. & ſenex non erit gravi*
Val. Max. lib. 2. cap. 1. *uno & ſene.*

Ibid. lin. 20. *Opus anhelitu perdet.* Corrum
punt hunc locum contra Mſſ. Cod. qui legunt
anhelitu prodet. Perdet retinendum eſſe patet u
bique. In ſenibus autem maxima ſpiritus diffi
cultas, ut patet fabulis Plautinis, & apud Æſ
chinem in Epiſtolis, Hippocratem Aphoriſ. ult
& Celſum lib. 2. cap. 2.

Pag. 77. lin. 7. *Ego vos in duas pelles conjiciam*
Emendo, *conſuam.* Sic Dardanus apud Lyco
phronem. Citat hunc locum V. C. Jacobu
Cujacius obſervat, lib. IV. Videtur autem tan
gere Colchorum legem, de qua Ælianus Va
lib. 4. cap. 2.

Pag. 79. lin. 15. *Frontes notans inſcriptione ſo
lerti.* Invitis omnibus libris, ipſaque Petroni
dictione reponunt, *ſolenti*

Ibid. lin. 16. *Stigmate puniti.* Sic Mſſ. Qu
bus autem modis hæ notæ abſtergerentur, di
co alibi.

Pag. 80. lin. 10. *Eucolpion quod quæris.* Na
rabat ſomnium ſuum Triphænæ Lichas. Erg
legendum ex fide Mſſ. *Eucolpium quem quæri*
quem ſenſum etiam ſecutæ ſunt poſtremæ Ed
tiones.

Ibid. lin. 15. *Quod* Baiſter aſylo notaveram*
Confeſſæ imperitiæ ſumma laus eſt. Aliter c
di curavimus. *Quod Bais ter aſylo notaveram.* Ne
expo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

expectamus judicium ſententiam. Peccavimus in hac emendatione aliiſque dupliciter, primò, quod tentare auſi; ultimo, quod in textum admittere. Amicis ſcribimus, quique ne judicas, pondera.

Ibid. lin. 24. *Facetiſſima ratione condemnat.* Ante poſtremas Editiones retrahebam fugitivam Epigramma penè puer: an ſit Eumolpi, quidam fortè dubitant; an rei conveniat, nemo.

Somnia quæ mentes ludum volitantibus um-(bris.
Non delubra Deum, nec ab æthere Numina
Sed ſibi quiſque facit &c. (mittunt;

Ibid lin. 28. *Divina montis opera.* Quid velint hujus loci Interpretes, divinare non potui. *Divina mens* mihi Deus eſt, νοῦς. Qua de re copiosè alibi.

Ibid. lin. penult. *Heſus nomine.* *Ætius nomine* rectè repoſuimus; & res ipſa per ſe loquitur. Etymologicum, Ἄιτιος, ὁ τὴν αἰτίαν τουτέ-ι τὴν ἀφορμὴν δούς. Hoc nomen huic rectiſſimè convenit.

Pag. 86. lin. penult. *Quæ ſola ſalamandra ſuperſilia tua excuſſit?* Sic in Mſſ. & ferri poteſt, ut *ſola* apud Virgilium 3. Æneid.

Sola mihi tales caſus Caſſandra canebat.

Vel *ſola* referendum ad vim ſalamandræ, quæ *potens* dicitur Sereno Sammoniaco cap. 8.

Defluit expulſus morbo latitante capillus,
Si raro lavitur, ſeu vis epota veneri
Vel Salamandra *potens* ——

De hac Plinius libr. 10. cap. 63. Dioſcorides lib. 2. c. 55. Martialis lib. 2. Epigr. 66.

Pag. 89. lin. 5. *Non tralatitium bellum. Stata* *rium bellum* rectè. Potuit tamen retineri *tra* *latitium*, ut ex quibuſdam Mſſ. alii repo nunt. Eſt igitur ἐργόμωνον. de qua diction Gl. Vet.

Pag. 90. lin. penult. *Epuleque ad certame* *prolatæ*. Legendum cum Mſſ. *ob certamen prolata* intermiſſæ.

Pag. 91. lin. 17. *In calvos ſtigmoſoſque.* Mir eſt Correctorum audacia. Eucolpius & Gi ton calvi & ſtigmoſi, ut docuit clarè Petro nius; & tamen alii legi volunt, *erginoſôſque* alii *ſilenos*, ſcilicet δὶς τὸ αὐτὸ, calvos & ſi lenos.

Pag. 92. lin. 21. *Tralatitia deformitate.* Lego *tralatitia formoſitate.*

Ibid. lin. ult. *Flaucorum corymbion erat.* Scrip codices *flavicomum* tolerabili, quam retine mus, lectione. Fœminæ potiſſimam curan habebant corymbii flavicomi Copiosè dici mus ad Pauſaniam. Viris etiam Veneriis ſtu dium tantum, *ut capiti auri ramenta reſpergeren* *quo magis comi illuminata flaveſceret.* quæ de Ve ro notat Jul. Capitolinus in Vero, & Trebe lius Pollio in Galieno. Has delitias tangi quidam Interpres Horatii, ad illud.

Cui flavam religas comam. &c, quæ co piosius, ut dixi, ad Pauſani.

Pag. 95. lin. 18. *donec ancilla vini certè ab eo* *dore corrupta.* Corruptum locum emendo, *vi* *ni cibique.* Mſſ. *Vici citi* Confirmat emenda tionem Petronius dum ſubjicit, *refecta potion* *& cibo*, & alibi, *nec minus avidè replevit ſe cib*

qua

quam ancilla. Et, *non cibum non potionem capiebam*. Sic vinum & cibus jungi ſolita, ut apud Homerum Iliad. 5. &. 9. & paſſim. Heſychius Illuſtr. principis Vir. Philoſ. Juvenalis Sat. 5. Claudianus Epigr. 33. Scribonius Largus Præfat. lib. de Compoſit.

Pag. 96. lin. 1. *reluctantibus fatis extinctum*. Hæc abſunt à Mſſ. nec illa agnoſcit editio Patiſſonii. Credebant vi quorundam lapidum reluctantibus fatis animas in corpora redire. Orpheus poëm. λίθων. Eadem vis plantis quibuſdam & floribus, de quibus Etymologicum V. βάλλον.

Ibid. lin. 24. *Ne hanc quidem mulier partem corporis abſtinuit*. Sed poſtea, *Cum illa parte corporis*. Marius apud Saluſt: Cicer. lib. 9. Epiſt. ad Familiares, Apulejus Aſin: lib. 7. Prudentius Cathemerin: D. Hieronymus Epiiſt. 61. Miror ex Interpretibus non peſſimis unum ad hunc locum ita cripſiſſe, Adhuc quærimus interpretem huic loco.

Pag. 97. lin. 12. *Miles circumſcriptus*. Nihil eſt mutandum.

Ibid. lin. 25. *Malo mortuum impendere*. Lego, *pendere*, ſenſu ita poſtulante.

Pag. 98. lin. 4. *Qua ratione mortuus eſſet in crucem*. Huc inſeri volui Epigramma in mulieres:

Fœmina nulla bona eſt, aut ſi bona contigit ullla.
Neſcio quo pacto res mala facta bona eſt.

Attribuitur Ciceroni, an Quinto fratri, incertum. Natat inter Fragmenta Auſonii & Petronii, &c.

Pag. 100, lin. 17.

Poſtquam manifeſta convaluit. Emendati nem hujus loci debemus Mſſ. Codd. *Poſ quam ſpes omnis manifeſto evolavit* : *Manife* ἐπ᾽ αὐτοφόρῳ. Quid autem impulerit Corr ctorum audaciam , ut omnimodò locum i lum deturparent, haud adhuc video. Me ſ num repoſuiſſe non diſſidio. *Evolare* eſſe ve bum abdicatæ ſpei , fruſtra eſſet monuiſſe.

Pag. 101. lin. 3. * *Applicitus.* Pro aſteriſc præcedente hanc dictionem ſcribo ex M Gitoni applicitus, ſenſu ſanè ita poſtulante.

Ibid. lin. 10. *Si verè Eucolpion dilexiſti * a oſculandum licet.* Aſteriſci loco reponendu cenſeo *exere caput.* Dicit enim poſtea , *exeru ad oſculum caput.* Sublato aſteriſco poteſt eſ ἀσυνδετον. Poſtrema tamen editio, quam im puri mei Chalcographi ſequuntur, invitis Mſ locum reformans fecit, *da oſcula*

Ibid lin. 18. *Juncta nos mors feret.* Hunc lo cum malè aliter legit petrus Daniel.

Pag.102.lin. 23. *Porcam mugientem.* Dixera antea, *tanquam cupientis exire belluæ.* Non igitu attenderunt , qui mutare auſi ſunt.

Pag. 103. lin. 5. *Viventibus oculis.* Loco hu jus lectionis pravam ſubſtituunt

Pag. 104. lin. penult : *Rogus collatus manibu* Scripſimus, *Rogus collectus* ; & ſic ferè in omni bus Editionibus & Mſſ. Manilius lib. 4.

Et collecta *rogum* facerent fragmenta carinæ

Pag. 105. lin. 19. *Crotona urbem antiquiſſimam & aliquando Italiæ primam.* Cicero 1. Offic *Crotaniatæ* quondam cum floreret omnibu copiis. Interpres Mſſ. Viri Clariſſimi D. Amel

mi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

ni : *Crotoniatæ*, Romani. De Crotone, paſſim
bvia, ut apud Strabonem lib: 6. apud Jam-
lich: lib: 8. De vita Pythagoræ, Interpres
ycophron: ad Alexandr:

Pag. 106. lin. 15. *Eumolpus convertit.* Bernar-
us ad Statium malè legit, *advertit.*

Ibid. lin. ſeq. *Genuſque divinationis.* Non o-
nnino ſpernenda lectio, *divitationis.* Reſpicit
nim illud, *qui verò nec uxores*, &c.

Ibid. lin. 20. *Sufficeret largior ſcena*: Cenſeo
on movendam optimam lectionem. Sic
dem hac de re poſtea. Et ne quid *ſcenæ* deeſ-
et. Et docuimus antea verbum eſſe theatra-
e: *convertit*, quod quidem paulò antè etiam
eperit.

Pag. 108. lin. 13. *Omnibus* **renovet.* Hinc aſte-
iſcum inutilem amovimus. Rationem red-
dit Juvenalis Sat: 12.

Delebit tabulas, &c.

Pag. 112 lin. 3. *Et laxi crines*, —— Ut apud
Lucanum lib. 10. & alios. Nec improbo, *lixi.*

Ibid. lin. 7. — *Maculis imitatur vilibus aurum.*
ntelligit lignum reticulatum, de quo Seneca
n Epiſtolis. Plinius lib. 33. cap. 12. Rectam
utem puto lectionem Mſſ. Cod: quæ ſic ha-
bet ut recepimus: *minitatis vilibus auro.*

Ibid. lin. 11.

—— *correptis miles vagus extruit armis.*

Corruptis legendum eſſe patet apud Ammia-
num Marcellinum lib. 22. *Corruptis*, contra in-
ſtitutum militiæ Romanæ, & ſacramentum
militare.

Pag. 117. lin. 22.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

—— *& in æthera fulmina mittit:*

Flumina ποιητικώτερον quèm *fulmina.* Accius apud Cicer: 2. de Natur: Deor. Virgil. 1. Georg: Sulpicius Severus in Ætna, Ovid: Exul: Eleg: 10. lib. 2. dixit *Ætneos lacus.* Strabo lib. 6. Interpres Æſchyli ad Prometh: vinct: Solinus cap. 11. Sic & Mſſ. autores illi cauſæ meæ patrocinantur. Nec tamen omnino improba eſt lectio vulgaris.

Pag. 119. lin. 5:

—— *ſexagintaque triumphis.*

Ex fide hiſtorica lego *quinquaginta.* Ratio paret apud Solinum cap. 6. qui prælia Cæſaris narrando, quinquaginta prælia viciſſe, bis ſiniſtrâ manu præliaſſe aſſerit. Minus rectè Plinius libr. 7. cap. 25. qui emendationem accipiet à Solino. Itaque Cicero Cæſar: 1. dum laudat Cæſarem dixit *numerum præliorum* ἀυξητικῶς, ut hoc loco, ſi retineatur vetus lectio.

Ibid. lin. 15.

—— *Victores ite ferentes.*

Lego *furentes.* ipſe poſtea,

Mitis turba Deum terræ exoſa furentes.

Id eſt, impetum bellicum facientes, & armatas impetu ferri ad pugnam, *&c.*

Pag. 120. lin. 7.

— *canæ juncta pruinæ.*

Lego *vincta p.* Sic poſtea,

Et pavidus quadrupes undarum *vincula* rupit.

Et alibi,

— *vinctâ* fluctus ſtupuere ruinâ.

Et —— nimbos fregere ligatos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Pag. 123. lin. 9.

Ergo tanta lues ——

Rectè qui primi ſic repoſuerunt, pro quo erat *Tergo tanta lues.* Dii de re deſperantes imagines ſuas è templis auferunt, & aufugiunt. Lampridius in Commodo, *Veſtigia Deorum in foro viſa ſunt exeuntia.* Ultimæ tamen Petronii editiones emendationem hanc guſtare non potuerunt. Olim ſic locum integrum legebam,

Ergo tanta lues Divum quoque numina fudit?
Conſenſitque fugæ cœli timor?

Nec fortaſſe malè.

Pag. 125. lin. 16.

—— *Neſcis tu Magne tueri*
Romanas acies ——

Legendum eſſe *Romanas arces*, patet ipſa narratione.

Pag. 128. lin. 2. *Arena aliquas accendit, aut perfuſus pulvere multo.* Bourdelotii Editio, *Arenans* aliquas accendit aut perfuſus pulvere multo.

Ibid. lin. 18. *niſi in Equeſtribus ſedeo.* Rectè convenit hoc Epigramma, quod hîc inſerui:

Inveniat quod quiſque velit: non omnibus unum eſt
Quod placet hic ſpinas colligit ille roſas.

Pag. 131. lin. 1. *Inter auras canere Sirenum concordiam.* Callimachus Hymno Apollinis, &c. Non fraudabo tamen lectorem lectione Mſſ. quæ habet, *intra aures.*

Pag. 132. lin. 5. Nunquid ſpiritus *jejunio macer?* Bourdelotius edidit, *jejunio ater?*

Vide

Vide ipſum ad Petronium de graveolentia oris.

Pag. 133. lin. ult. *In quibus hæc erant ſcripta.* Interponit Bourdelotius, CIRCE POLIENO SALVTEM. *Si libidinoſa eſſem &c:*

Pag. 137. lin. 7. *Vides quod alis leporem excitavi!* Aliis leporem excitavi Proverbium rectè explicat Plautus Pœnulo Act. 3. Sc. 3.

Nos tibi palumbum ad aream uſque adduximus,
Nunc tu illum melius eſt capere, ſi captum eſſe vis.

Pag. 138. lin. 15. *Me jubet catorogare.* Saccato rigare. Aliud meum flagitium, emendatio in textum recepta, quæ tamen tutorem habet Lucretium multis in locis. *Saccato* i. urina.

Pag. 140. lin. 13. *Ad cognitionem admittere.* Rectum putamus Alii, *cogitationem.* Sed partes illæ pudendæ vocantur, quod ea pudeat ſeverioris notæ homines ad cognitionem, ſive ad oculos admittere, &c.

Pag. 141. lin 10.

Ipſe pater veri doctus Epicurus in arte
Iuſſit ut hanc vitam dixit habere telos

Non aliter quoque Editio Bourdelotiana, & in Comment: Fruſtra diu pugnatum de veritate hujus lectionis, quam veram cum Scaligero præſtamus. Præcipue Epicuri Philoſophiæ capita, ἀλήθεια, τέλος. Recte igitur *in arte veri* & *habere telos* ut patet apud Senecam, & Athenæum lib. 2.

Ibid.

Ibid. lin. 18. *vidua pudicaque nocte.* Mſſ. *vacua*; quod idem eſt; Horat; Od. 41. lib. 1.

Qui ſemper *vacuam* ſemper amabilem.

Tacitus omnibus fere paginis. Pro *pudica* idem Mſſ. *pura*. Tibull. lib. 1.

—— *puro* ſuccubuiſſe toro.

Pag. 141. lin. pen. —— *Lydus adorat*

Septifluus, templumque tuis imponit Hypæpis.

Legimus *Veſtifluus*, & ratio in proclivi. De *Hypæpis*. Ovidius transformat lib. 5.

Orta domo parvâ, parvis habitabat HYPÆPIS.

Pag. 143. lin. ult: *O, inquit, o Enothea.* *O Enthea*, legendum eſſe, ratio poſtulat, Magi, ut hæc anus, dicuntur ἔνθεοι, Lycophron Alexandra, & ibi Iſaac Zetzes Auſonius. Epigr. 106.

—— velut *enthea* dæmone Mænas.

Neque tamen *Oenothea* male, propter ebrietatem, cujus hîc mentio crebra.

Idem Bourdelotius infra etiam *Enthea* ſcripſit aliquot locis.

Pag. 154 lin. 20. *ingerebat orbis ſenibus.* Curavi ut hæc legerentur Διαλύταις, *orbis ſenibus*. Inter tres eorum notas quos hæredipetæ captabant, hæ duæ. Tres erant, locuples, orbus, ſenex. ut patet apud Ciceronem Paradox. penult. Scimus in Horatio hæc junctim legi, ſed nec male, ſi disjunctim.

Pag. 155. lin. 11. *Ad Pigiciaca ſacra.* *Pygeſiaca* ſcribi voluimus.

Pag.

Pag. 156. lin. 24. *Socrates deorum hominumque *gloriari ſolebat.*
Mſſ. qui ſequuti oraculum, lacunam explent, *Socrates deorum hominumque* judicio ſapientiſſimus *gloriari ſolebat.*

Pag. 157. lin. 6. *Unde plani, unde levatores. Levatores* rectè: & ſic legendum docuit Savaro.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

GLOSSARIUM

PETRONIANUM.

* *ASTERISCUS, Inexplicabilia:*
PRIOR NUMERUS Paginam;
POSTERIOR Lineam monſtrat.

A.

ABſentivus *Abſens diutius.* 33. 10.
Acaciæ rivi *Unguentum ex Acacia, quo facies pingitur ut ſpecioſior videatur.* 24. ult.
Acus comatoria. *Aut crinalis, calamiſtratorium, ad crines diſtinguendos, in mundo muliebri.* 21. 1.
Ad tubicines mittere. *Cogitare de exequiis, proverbalis locutio de morituro, & jam animam agente.* 134. 11.
Ad interdictum venire. *Venire in jus ad Prætorem. ordinario agere.* 12. 21.
Advocati nocturni. *Pro furibus graſſantur.* 14. 14.
Ad conſtitutum venire. *Condicto & adſignato die ad jus experiundum venire.* 15. 2.
Adventitia frequentia. *Alluſio ad cœnæ præbitionem, quæ adventoria dicitur.* 58. 4.
Advocationem commodare. *favere; à partibus alicujus ſtare.* 66. ult.

Ædi-

Ædicula. *Sacellum, lararium, quæ in magnatum domibus fuerunt.* 29. 19.

Afræ volucres. *Ex Africa petitæ in luxum Romanorum.* 62. 1.

Ales Phaſiacis petita Colchis. *Avis à Phaſi Fluvio primum in Græciam ab Argonautis delata.* 61. *l. ult.*

Alis leporem excitare. *Mentulam erigere.* 137. 7.

A matre *Statim à nativitate.* 44. 6.

Amfractus. *Obliqui viarum flexus, in ſe recurrentes.* 7. 26.

Amici. *Convivii convictores.* 33. *l. ult.*

Amphora vitrea diligenter gypſata. *Lagenæ picabantur, vel gypſo illinebantur, ne anima vini reconditi expiraret,* 35. 5.

Anteſcholanus. *Preſcholus ſive ſubdoctor.* 43. 10.

Anni ad patiendum geſtientes. *Puellæ ἐν τῇ ἀκμῇ dicuntur Catullæ & catullire.* 52. 10.

Apodixis defunctoria. *Libellus, quo oſtendit quiſpiam ſe defunctum eſſe. hic, remiſſio ſenilis ætatis.* 140. 3.

Aqua nivata. *Ex nive cocta: decoquebat veterum luxuria nives, eaſque percolabam, rurſuſque in nivem mergebant.* 31. 18.

Aquam petere. *Veſicam exonerare, ad ſeceſſum ire.* 63. 15.

Armarium. *Locus, ubi cibaria, veſtes, libri & ſimilia reponebatur.* 29. 18.

Aſellus Corinthius cum biſaccio. *Ex ære Corinthio factus, è forma ſic dictus, onuſtus duobus hinc & inde ſaccis, quibus ferculorum lances & parapſides in menſa apponebantur.* 32. 7.

Aſſentatio. *Aſſenſio* 16. 11.

Aſturco Macedonicus. *Equus, cui non vulgaris in curſu gradus vulgo tolutarius.* 50. 21.
Aurea penſa. *Felicia Parcarum omnia, ideo rebus lætis illa Parcis dabant: triſtibus autem pulla.* 29. 15.

B.

Baiſtor aſylo notaveram. * 80. 16.
Ballenaria virga. *Quæ è cartilagine balnearum fit qua anthletarum, reliquæque hujuſmodi certationes dirimebantur.* 21. 10.
Balneum intrare. *Antiqui, poſtquam ſe exercuiſſent, ad balnea, à balneis ad cœnam ibant.* 27. 26.
Barbæ horrentes *horrida barba i.e. hiſpida.* 71. pen.
Baſiare ſpiſſius. *id eſt, Crebrius.* 18. 9.
Bene eſſe. *γενικῶς, vitam, omnem voluptuariam complectitur.* 35. ult.
Bubale fruſtum. *fruſtum bovis aſſatum.* 36 9.
Bulla diſtinguens. *Bullati clavi, quorum in tabulis affixis (ut perpetuis calendariis ut vocant hodie) ad notandos dies, erat uſus.* 30. 17.

C.

Cadere. *Omnia quæ ab ordine & conſtantia vacillant aut degerant cadere dicuntur.* 2. 15.
Caduceus *Virga & inſigne Mercurii.* 22. 5.
Caduceator. *Legatus, qui pacem petit.* 89. 6.
Capillati pueri. *Impuberes & ad generationem inepti: comam enim alebant inſignum impubertatis.* 27. 3.
Carchedonii ignes lapidei. *Flagrantia & igniti fulgores gemmarum* 39. 8.
Carpus. *Idem fere quod ſciſſor, qui allata carpit, i.e. lacerat. al: archimagirus. it: chironomana.* 37. 25.
Carnarium. *Locus ubi caro falſa ſuſpenditur.* 66. 9.

Cartæ

Cartæ alligatæ. *Schedulæ alligatæ ſarcinis erant, quæ indicarent cujus eſſent.* 77. 26.

Catorogare. *Catomis cædere.* 131. 15.

Cella. *Locus liber, in quo Venerei homines ac voluptuarii nequam faciebant, eas autem à lenonibus conduci mos erat.* 8. 2.

Cento. *Velum, quo cubiculorum januæ tegebantur, ne per rimas inſpicere poſſent curioſi, quid intus ageretur.* 7. 3. 14. 7.

Chiramaxium. *Genus modici plauſtri, unius hominis tantum capax, ſolitum à ſervis trahi.* 28. 7.

Cicer arietinum. *Species leguminis, aliud à vulgari ſativo* 36. 8.

Cingulum ceraſinum. *Ruſſeum, à colore ejus fructus.* 28. 18.

Cinædus. *Qui patitur muliebria; Item, ſaltatores & pantomomi ſic dicti apud veteres.* 23. 13.

Cinnamum. *Frutex, præſtantiſſimum exſudans odoramentum.* 62. 8.

Clibanus argenteus. *Furnus mobilis, placentis & pani coquendis aptus, alias ex teſta, ferro, vel ære fiebat.* 36, 21.

Cœnatoria. *Veſtis cœnatoria, cum qua diſcumbere in conviviis ſolebant, alias toga triclinaris.* 21. 20.

Cœpit præcedere. 7. 1. Cœpi fugere. *l.* 12. Cœpit rogare ſtuprum. 8. 1. *Genus loquendi frequens Petronio.*

Compendiaria. *Conciſa brevitas. gr.* συντομίας. 3. 15.

Componere gradum ad præliandum. *Statum præliantis conponere: pugnaturi ita ſe conſtituebant ne adverſarius ſtatum perturbare poſſit.* 41. 22.

Conchilia. *Oſtreæ nobiliſſimæ ex Lucrino lacu Campaniæ.* 112. 17.

Con-

Conciones. *Multitudo populi aſſiſtentis.* 14. 2. 23.
Concrepare digitos. *Crepitu digitorum vel ſolo nutu poſcebant Domini vilius aliquid imperantes.* 27. 20.
Contineri declamationibus. *Detineri, hoc eſt, exerceri.* 2. 16.
Contubernalis. *Frater vel amaſius.* 24. 11.
Conturbare *Decoquere: Servi, qui dominorum pecunias intervertunt, conturbare dicuntur.* 44. 8.
Corymbium. *Redimiculum muliebrium comarum.* 92. 10.
Crypta *Neapolitana ſcilicet, ubi ſacellum Priapi & ſacra abdita.* 16. 3.
Crepido ſemitæ. *Crepidines viarum, ipſæ eminentiæ dextra ſiniſtraque, vel ubi viæ conveniunt.* 8. 8.
Creta in malarum rugis. *Mulieres terra Chia ſe incruſtabat.* 24. 2.
Crinem fovere Deo alicui. *Tangit morem antiquum crines conſecrandi vel diis vel etiam fluminibus.* 86. *l. ult.*
Crotaliſtria. *A crotalis, quorum ſtrepitum imitatur.* 39. 1.
Cruciarius. *Qui in cruce, aut qui ea dignus.* 97. 9.
Crux. Pro *ſervo: nam ſervilis pœna Crux erat.* 128. 14.
Culcita. Pul*vinus, lectulus.* 68. 4.
Culina. *Propriè hic ſumitur, non pro latrina; nota enim ſunt culinaria ſordes ex pinguedine aliuſque purgamentis.* 2. 10.
Cultores. *Amatores tralatione verecunda.* 130. 16.
Cyclops. *Pro Archipirata.* 74. 19.
Cymbaliſtria. *Qui cymbalis crotaliſque canit.* 23. 8.
Cynica cœna. *Qui viliſſimis cibariis ſe ſuſtentant, more Cynicorum.* 12. 25.

Cype.

Cyperon. *Roſmarinus, odorifera herba.* 131. 24.

D.

Declamatores. *Qui forenſes actiones meditantur, cauſisque fictis ſe exercent.* 1. 2.

Dediticii hoſtes. *Supplices.* 85. 1.

Deliaci manu reciſi. *Spadones. nam capones Deliaci (curatoris gallinarum) manu caſtrabantur.* 23. 21.

Delitiæ. *pueri amatia.* παίγνια. 28. 8.

Delphicus ales. *Aquila.* 119. 25.

Demoſthenis arma. *Arma Eloquentiæ, quibus vel petebat vel defendebat.* 5. 24.

Detractator miniſterii. *Recuſans, invitus ſequens.* 108. 23.

Devirginare. *Depudicare, virginitatem eripere.* 25. 8.

Diaria, *Cibi ſerviles unius diei, quorum dimenſa illis aſſignabantur, prout ſe fidos præſtabant.* 25. 2.

Diatæ, *Cubile, in quo navicularius quieſcit: item, habitatio in hoſtis.* 102. 11.

Dicarchidos magnæ arva. *Campaniæ arva, ubi Puteoli, qui olim Dicæarchia, quod juſte regerentur, dicti.* 114. 12.

Dicta in aliquem jaculari. *Joculariter aliquem perſtringere.* 91. 16.

Diphona.* *(Si daphnon) loca ſunt lauro conſita.* 128. *l. ult.*

Dipondium. *Pendet drachmas duas.* 13. 13.

Diſcoloria veſtis. *Quanti ſoliti, qui quid publica autoritate facerent.* 6. *l. penult.*

Diverſitor. *Qui in Caupona diverſatur. Diverſoriarius.* 65. 7. 40. 6.

Dividere

Dividere cum fratre. *Obſcœnæ nequitiæ locutio. cadere hillas.* 11. 1.

Divina. *Fatidica, vates, divinatrix.* 7. 1.

E.

Elegidarion. *Encomium.* 91. 20.

Embaſicœtas. *qui vel quæ frequenter dat baſia: It: Incubus, quæ inſcendit grabatum.* 24. 6.

Embolum æneum. 30. 3.

Enyoferalis. *Erinnys vel Bellona.* 114. 31

Epidauria mœnia. *Epidaurus urbs in Achaja, Æſculapii delubro percelebris.* 125. 16.

Equum mutare. *Metaphora à vertumnis, hoc eſt, equorum deſultoribus, res flagitioſa, quæ tacenda.* 24. 16.

Ergaſtulum. *Sic ſæpè circumloquuntur nequitias ſuas: vel eſt alluſio ad Herculem captum amore Ophales.* 44. 7.

Exercitati vultus: *Ob vigilias in ſtudiis pallidus & macilentus evadit vultus: hinc & imagines Poëtarum macræ pingebantur* 47. 18.

Exire à ſe. *Furere. ſui oblivìſci.* 57. 26.

F.

Falerati curſores. *Servi, qui in itinere faciendo vedeambulando per urbem, rhedam, vel equos vel pedites, in comitatu præcedebant.* 28. 6.

Faleræ pelagiæ *Ornamenta marina.* 39. 5.

Falernum opimianum. *L. Opimio Conſ. vini optimi copia provenit, quod diffuſum & conditum dictum eſt Opimianum, cujuſcunque generis eſſet.* 35. 8.

Familiaris oculis meis, *Quem vidiſſe aliàs mihi videbar.* 11. 15.

Ferus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Ferus Equus Trojanus. 55. 8.
Ferruminati ponticuli. *Juncti, conſolidati.* 32. 13.
Ficedula piperato vitellio piperata. *Sine pipere enim fatui eſt ſaporis.* 34. 12.
Fimbriæ. *Extrema veſtimentorum.* 32. 25.
Flammeo caput involvere. *Flammeum vitta nuptiarum tenuis & rubea, qua utebantur nubentes ad deſignandum pudoris læſionem, operientes vultum cum ea.* 26. 6.
Flaucorum corymbion. *Corymbion flavum, capillitium enim flavum commendat.* 92. ult.
Fornix. πορνεία, *luſtrales cellæ acuatæ, ubi publicæ meretrices proſternebantur.* 7. 9.
Frater. *Hic pro amaſio, ſive pueri ſive puellæ.* 8. 11. 9. 7.
Frigidior hyeme Gallica. *Gallia, quæ ad ſeptentrionem, horridiorem experitur hyemem.* 19. 11.
Fuliginea nubes. *Color ater.* 87. 12.
Fulminatus. *Territus, conſternatus.* 42. 19.
Fundi mendace, *Infructuoſi & ſpem agricolarum fallentes.* 108. 9.

G.

Gallus ſpado. *Capus.* 38. 27.
Garum piperatum. *Condiri ſolitum aromatis aliiſque pro ratione cibi.* 37. 8.
Gaſtrarum fragmenta. *Gaſter vas fictile, rotundum ventricoſum. Item: terræ petroſæ calculi.* 39. 22.
Gauſapila mirtea. *ſtraguli genus, coloris inter flavum & nigrum.* 21. 7.
Gladiator obſcœnus. *Fugitivus in arenam damnatus; & cum fœda aliqua muliere commiſſus, quæ præter ſpem ruina pegmatis, evaſit,* 9. 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Grabatus. *lectus exiguus, in quo meridiari ſolent.* 60. 9.
Græca urbs. *Neapolis.* 43. 24.
Graſſator nocturnus. *Qui cædem molitur vel ex lubidine vel propter præmia.* 44. *ult.*
Grex. *Hoc nomine ludionum, juxta aut mancipiorum manipuli comprehenduntur.* 43. 4.
Guſtatoria. *In quibus guſtus ſeu antecœna opponebatur.* 34. 18.
Guſtatione initiari. *Guſtus antecœnæ. exordium ſeu prima pars cœnæ.* 21. 25.

H.

Heredipetæ. *Qui alterius hereditatem petunt vel cupiunt.* 125. 19.
Haloſis Trojæ. *Expugnatio Trojæ.* 54. 22.
Hannibal. *Hic pro ferociſſimo & capitali hoſte.* 74. 13.
Harundo. *Virga, janitoris geſtamen: oſtio appendi ſolita* 69. 11. 143. 14.
Helleboro animum detergere. *Cum, quos cerebra minus ſano eſſe ſignificare volumus, iis helleboro opus eſſe dicimus.* 53. 17.
Hiberum mare. *Hybernum vel ſævum.* 70. 26.
Horribile ſecretum. *Sacrum, verendum, & quod hominum mentibus tacitam quandam à ſe religionem incutit.* 21. 16.
Hoſtiarius praſinatus. *Servus qui ad limen obſervabat, janitor, erat in catenis: Praſinatus autem dictus à colore veſtimenti nimirum viridi.* 28. 17.
Humane loqui. *Poëtice & humane loqui quaſi pugnantia hic collocantur.* 57. 22.
Hydraules. *Qui organo iſto muſico, in decurſu aquæ*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

aquæ ſonum reddente, canit. 37. 17.

Hypæpa. *Oppidum Lydiæ: alibi Hypæpus hymnus Dianæ ſacer.* 142. 1.

Hypogæum. *Cellæ pro condendis mortuis extra urbem, alias Conditorium.* 93. 25.

I.

Jaſdon ſylveſter. 137. 15.

Jatralipta. *Medicus unguentarius, qui unguentis & perfrictionibus curat.* 28. 3.

Imber lacrymarum. *Similitudo à fluminibus: vel à tempeſtate, quum imber ſequitur tonitrua.* 16. 18.

Imperator provinciæ. *Præſes v. Proconſul.* 54 14.

Impotentium cœnæ. *Valde potentium, vel ad invidiam potentium.* 5. 12.

Infulis ſacri, *i. e. Sacerdotes.* 56. 9.

Indicium & fides in lance argentea. *Præmium quod indicibus datur; indicina* εὕρετρον 67 *l. ult.*

Incretare faciem. *Creta illinere, candidam reddere.* 78. 13.

Inſtitæ. *Segmenta & limbi, ſive ſint aſſuti veſtibus ſive non ſint: item, faſciæ quibus lectus tenditur.* 20. 10. 68. 3.

Inſularii. *Inquilini unius domus.* 6. 6.

Inundari vino. *Tranſlatio a fluminibus.* 21. 26.

Iurare verbis conceptiſſimis. *Certa verborum formula, quam is juraturo præit, qui juramentum defert.* 100. 1.

L.

Lacinia faſcini. *i. e.* Priapi; *quaſi dicat, multo brevior erat homo, quam ſuus ipſius faſcinus.* 61. 8.

Lapidaria navis *qua vehuntur lapides.* 108. *l. ult.*

Larva

Larva argentea. *Sceletum, ſic aptum & coagmentatum, ut articuli vertibulæque, quibus commiſſum erat, in omnem partem flecterentur, & figurarum omne genus exprimerent: ideò in convivium inferebatur, quo inconſtantiæ & brevitatis vitæ monerentur.* 35. 17.

Laſerpitiarium mimum. * *Laſerpitiarius mimus, qui tibiam ex caule vel radice laſerpitii habebat voci expurgandæ.* 36. 23.

Laticlavia mappa. *Clavis purpureis vel aureis variegata, quibus honoris cauſa Senatores utebantur non erant conſuti clavi iſti, ſed ſupra veſtimentum demiſſi, in pectus uſque.* 32. 24.

Lecticarius. *Qui ſupellectilem curat.* 34. 35. 67. 4.

Liberos tollere. *Educare, nutrire.* 106. 2.

Licium. *In veneſiciis adhibebantur licia diſcoloria, non ſolum illigandi incantandique, ſed & expiandi & ſolvendi gratia: unde & ligaturæ dicuntur.* 136. 23.

Ligurgo crudelior. * 47. 15.

Locus. *Pars inhoneſtior & turpis, in qua maſculam averſamque venerem ſubagitabant.* 41. 11.

Loquacitas ventoſa & enormis. *Turgida & vana Aſiaticorum dicendi licentia.* 3. 2.

Lucerna bilychnis. *Lucerna penſilis, duplici lychno.* 30. 8.

Ludere cum fratre. *Congredi, honeſta turpiculæ rei periphraſis.* 10. 20.

Lyrici novem; *Auſonius tres tantum vult.* 2. 21.

M.

Male dormire. *Simulanter dormire.* 50. 17.

Malo cavere. *Ponenda arma, & malo cavendum fuit.* 45. 9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Manubiæ. *Ornamenta Regum.* 41. 1.

Margarita. *Circa margaritas ardebat inſana mu-lierum ſuperbia.* 39

Marſyæ. *Perſonæ ſeu ſigilla, ex quorum roſtris a-alia corporis parte aqua ſalire ſolet, varie effict-in fontibus & puteis Putealia appellantur.* l.

Maſcarpio. * 343. 1

Mater. *Solemnis formula adeuntium, cum quid-quiſituri ſunt, Matres ſalutare.* 6.

Mavortius umbo. *Umbo media pars clypei: h-Umbilicus, quicquid in aliqua re eſt medium-ligamentum inſtrumentorum.* 124.

Melliti verborum globuli. *Eloquii facilitas-volubilitas: à guſtu ad auditum ſuavitas me-trahitur.* 2.

Mercenarius. *Tonſor conductus:* 64.

Methodium. *Methodus, id eſt, fictio ſeu lud-catio. Vel* Metodio, *id eſt, interjecto canti-* 37.

Mimicus riſus. *Simulatus.* 19.

Mimum componere. *Mimicam fabulam com-nere.* 107.

Miſſionem dare. *Ad victos gladiatores pertineba-illius effectus, ut ab imminenti periculo, & in ea-diem duntaxat liberarentur.* 21. 1

Molles. *Effœminati, qui barbam non habe-* 23.

Monocremos Apelles. *Pictura Apellis intelli-tur.* l.

Moriens. *Laſſitudine confectus & tabeſcens:* l.

Mors mimica. *Simulata.* 65

Mulcare, *Percutere.* 66.

Mull

Mullus. *Piſcis maximè nobilitatis & gratiæ, magnique pretii.* 62. 7.

Muliebris patientiæ legem accipere. *Viri potentem eſſe; ſcire fœmineam paſſionem.* 25. 18.

Muliebris patientiæ ſcortum. *Qui patitur, quæ mulieres pati conſueverant, præpoſteris libidinum ardoribus.* 8. 26.

Mulieres Lunam deducentes. *Manicæ, veneficæ.* 134. 24.

Mulſum. *Et in antecœna mulſum, & iterum etiam in ſecunda apponebatur.* 34. 17.

Murmure votum facere. *Superſtitio veterum, quæ ſemper taciti aut murmurantes vota faciebant.* 49. 21.

N.

Nebula linea. *Tenue amiculum lineum, quod nec panni celebritatem, nec telæ denſitatem, ſed nebulæ tenuitatem æmulatur pellucidam.* 39. l. 14.

Nemo cœlum putat. *Id eſt, fata & providentiam divinam, quæ cœlitus deſtinantur.* 45 21.

Nequitiæ. *Hoc loco, luxuria in victu, aliàs in Venere.* 39. 3.

Notorem dare. *Qui notitiam rei aut fortunæ, velut oculatus teſtis, profitetur.* 61. 17.

Nullo genere. *Id eſt, nullo modo.* 41. 1.

Nummos modio metiri. *Modio dimenſa dicuntur, quæ largæ copioſeque præbentur.* 38. 6.

Nuptias facere. συνουσιάζειν. *Hic obſcœnè dicitur: Unde & nupta verba, id eſt, obſcœna.* 25. 14.

O.

Objurgare colaphis. 34. 23.

Odopeta. *Lampetra. ſic vocatur quia eſt aurita : vel Otopeta ab ὠτοπέτης. auritus. & ſic pro lepore vel cane venatico, ſagittario competentia.* 36. 16.

Officium nuptiale. *Frequens huic rei verbum* 26. 4

Officioſi. *Qui in balneo veſtimenta ſervabant, Capſarii aliàs dicti.* 61. 17.

O mi hoſpites. *Mei hoſpites.* 195. 17

Orcheſtra. *Locus in theatro Senatoribus ad ſpectandum aſſignatus.* 128. 6

Oſtro ebrius. *Dementatus, & mentis ob rem aliquam nimio immodicam, haud compos.* 48. 6

P.

Palæſtrica. *Quæ motus geſtuſque corporis forma* 21. 17

Pallium coccinum. *Cocco tinctum vel quod cocc colorem refert: qui delicatiores erant capite ince debant palliolato.* 32. 21

Palma excuſſiſſima. *Excelſiſſima.* 65. 20

Panni pruinoſi. *Squalidi & horridi.* 48. 8

Pannucia. *Diverſis pannis obſita.* 14.

Pantomimi. *Symphoniaci pueri & cantatores, q delicatiorum conviviis intererant.* 31. l. ul

Papavere & ſeſamo ſparſa dicta. *Fucata rabul rum facundia, qua quaſi melle & ſeſamo audit rum obliniunt ora, ut nuda verborum oratio gr tior fiat.* 2.

Paralyſis. *Quæ à luſtæ palæſtra Veneris nerv occupare ſolet.* 134.

Parapſis. *Argentea fuerunt iſta vaſa.* 34. 2

Parieti applicitus. *Id eſt, affixus.* 58. 1

Parium marmor. *Candidiſſimum.* 129. 1

Par

Paronychia. *Reduviæ unguium. It : Pedum vel aurium ſordes.* 31. 20.
Peculium. *Inter Romanæ nequitiæ vocabula uſurpatum, pro ea parte, qua viri ſumus.* 8. 1.
Pelagiæ volucres. *Marinæ.* 91. 7.
Peregrini amoris conceſſio. *Amaſius qui alienum ſecutus eſt, eique ſe conceſſit.* 59. 10.
Pervigilium. *Sacrum nocturnum, quo vigiliæ indicuntur, quibus Deos colebant.* 22. 2.
Pharmacus. *Veneficus, ſacrilegus, ſceleſtus.* 87. 1.
Phaſidos unda. *Colchidis flumen ingens & omnium Ponti amnium Clariſſimus.* 112. 18.
Phrygius cultus. *Trojanus habitus.* 56. 10.
Pica varia. *Genus picæ longa inſignis cauda & famoſa garrulitate amabilis.* 28. 21.
Pietaricultrix ciconia. *Cultrix pietatis, unde vulgatum eſt* ἀντιπελαργεῖν *de ingenio & pietate ciconiæ erga parentes.* 39. 1
Pila ſparſiva. *Sic dicitur, vel à numero, figura ve ſitu ludentium.* 27. 7
Pinacotheca *Tablinum ſeu locus, in quo tabulæ pictæ, ſtragula veſtis & alia ornamenta reponi ſolebant.* 46. 14. 62. 18.
Piſces in Euripo natantes. *In latiore repoſitorii ſeu patinæ fundo poſiti.* 37. 9.
Pittacia. *Schedulæ de membrana exciſa, affixa ampullis, cui inſcripta ætas vini.* 35. 7.
Planus. *Erro, Vagabundus, qui diſcurrit ſine noxa aliorum.* 44. l. pen.
Pignus decepti Atridæ. *Helena Agamemnontis filia, Menelai conjux.* 89. 16.
Pinnæ. *Conchæ genus : alias Nacra.* 91. 11.
Phocaſiati milites. * *Phœcaſium tegimen pedi-*

 ruſti-

ruſticum : militem autem non oportebat phæcaſiatum ſed caligatum eſſe. 45. 5.

Plaſtæ. *Statuarii.* 53. 19.

Platanon. *Locus platanis conſitus.* 128. 25.

Poëtice loqui. *Pcëtæ fingunt ſe divinitus afflatos ad carmina rapi canenda.* 57. 22.

Popinæ. *Diverſoria.* 70. 15.

Porticus. *Locus in quo declamationes fiebant.* 3. 17.

Præcipitem abire. *Nimis feſtinanter.* 15. 11.

Prædator corporis. *Adtemptator pudicitiæ* 49. l. 16.

Precarium. *Sacrarium.* 30. 27.

Prius more. *Priſco more.* 5. 9.

Promittere. *Vovere, addicere, in votis promittere.* 54. 14.

Promulſis libidinis. *Gladiatoriæ Veneris antecœniæ, ſeu anteludium ad robuſtam libidinem concitandam.*

Promulſidare. *Cibus qui in guſtum datur.* 32. 6.

Propudium. *Prope diem.* 72. 10

Pueri Alexandrini. *Ægyptii, delitiæ veterum : delecti huic muneri ætate grandiores.* 31. 18.

Pyxis. *Eſt in mundo muliebri.* 92. 12.

Q.

Quadrata litera. *Litera Capitalis.* 28. 27.

Quaſillariæ. *Genus ancillularum omnium ſpurciſſimum ac deſpicatiſſimum.* 138. 18.

R.

Ramum oleæ protendere. *Habitus ſupplicum & pacem*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

pacem rogantium: 89. 9.

Religiones nocturnæ. *Sacrum nocturnum & penetrale in ſacello Priapi, à ſequiori ſexu, ex ritu & diſciplina perpetratum.* 17. 20.

Reſponſa in peſtilentia data. *Oraculi reſponſum in remedium Epidemici mali.* 2. 3.

Repoſitorium. *Idem quod guſtatorium, in quo antecœnium apponebatur: Item, quævis menſa, in qua ſtruices patinarum ædificantur.* 33. 19. 36. 4.

Riſu diſſolvere ilia. *Immoderate & diſſolute ridere.* 24. 20.

S.

Salamandra. *Animal lacerti figura, cujus ſanie illiti crines ſtatim defluunt.* 86. *l. pen.*

Satyrion bibere. *Ad libidinem incitari, vi illius herbæ.* 8. 6.

Scabitudo. *Scabredo.* 71. 11.

Scarus *Piſcis nobiliſſimi genus, mari Carpathio frequens. Cerebrum Jovis dictus ab Ennio.* 62. *l.* 5. 112 *l.* 14.

Scema frigidum. *Veſtimenti genus minus æſtivum.* 128. 11.

Schedium Lucilianæ humilitatis. *Inelaboratum opus & extemporanea ſcriptio.* 5. 5.

Scholaſtici. *Declamatores ſeu Sophiſtæ.* 6. 11.

Scirpi. *Junci, ex quibus fiunt tegetes.* 39. 21.

Sciſſor. *Scindendi obſonii magiſter.* 37. 14.

Scordalus. *Homo alliatus & illuvie ſqualoreque fœdus, ſordidus, impurus.* 66. 4.

Scriblita. ἀπὸ τοῦ στρεβλεῖν *Torquere, ideo quod in circuitu torqueantur reſtis in modum, unde nos* tortam *dicimus.* 36, 14.

Secutuleia mulier. *Quæ virum appetit & ſectatur.* 44, 11.

Semicinctium. *Succinctorium, quod medium hominem cingat & veſtiat; Zona minus lata.* 64, 4.

Sententiarum ſtrepitus. *Inanes ſententiæ: fabuloſa ſententiarum commenta.* 11, 1.

Sermo publici ſaporis. *Venuſta ſermonis gratia ad publicam jucunditatem faciens.* 3, 20.

Servitia. *Servi.* 85, 11.

Sidere afflare peſtilenti. *Metaphora ducta à morbo plantarum ſideratio dicto. quò humore per nimium æſtum abſumpto, ubi totæ vel aliqua ſui parte ſubito exareſcunt.* 3, 5.

Sicel. *Uncia pondus habet ſcrupula decem.* 13, 13.

Signum ſymphonia datur. *Symphoniæ ſigno dato inferebatur & auferebatur cœna.* 34, 18.

Sirenum cantus. *Suaviſſima illa modulatio, qua omnes pene audientium ſenſus ſubripiebantur.* 131, 1.

Siſtrum. *Crepitaculum æneum, quo Ægyptii ſacerdotes in ſacris Iſidis utebantur.* 100, 22.

Socratico plenus grege. *Fonte Socratico.* 5, 21.

Soleatus. *Veteres cum à balneo ad cœnam pergerent, ſoleas aptabant.* 27, 7.

Solum libidinis, vertere. *Solum locus, qui aratur: hoc loco, arvum & ſulcus dicuntur muliebria, ut è contra vomer virilia.* 44, 9.

Somnium expiare. *Id fiebat vini aſperſione aut aquæ lymphatæ.* 80, 23.

Sopiti titiones. *Ut è contra vigilantes ſeu ardentes.* 22, 7.

Spado. *Hic Eunuchus, qui aquariam hanc provinciam ſuſtinebat; alias laſanophori dicti,* 27, 12.

Spar-

Spartana nobilitas. *Summa patientia: notatur Spartanorum animi firmitudo ac tolerantia in ſufferendi plagis.* 82, 4.

Spatalocynædi. *Laſcivientes cynædi,* ἀπὸ τοῦ σπαθᾶν. 23, 17.

Spiritum impendere. *Vitam amittere.* 77, 3.

Spiritus jejunio macer. *Fœtidus, graveolens.* 132, 5.

Spiſſiſſima baſia. *Creberrima oſcula.* 31, 12.

Sporta. *Vaſis genus vile ex vimine aut juncis.* 99. *l.* 21.

Sponda. *Spondæ ſunt tabulæ quæ utrinque lectum ſuſtinent.* 64, 5.

Stabulum. *Cauponium ſeu diverſorium.* 6, 20.

Statera. *Inſtrumentum, quo res ſine lancibus ponderatur.* 36, 14.

Statores. *Servo præſentes dominis ad cuſtodias, eorumque juſſa ac nutus exequendos.* 128, 1.

Stericula. * 36, 13.

Stigmoſus. *Famoſus, nocens cui ſtigmatis nota inuſta.* 91, 17.

Stricto acutoque articulo percutere. κονδυλίζειν, *complicatis in condylos digitis percutere.* 66, 24.

Strigilis. *His uſi ſunt veteres ad fricandum in balneis.* 58, 12.

Strangulari veſtem inter prædones. *Abdi & recondi veſtem.* 14. *l. ult.*

Structor. *Qui fercula puerorum manibus allata commode diſponit.* 3, 7.

Suaſoria. *Duo genera materiarum apud Rhetoras tractantur, Suaſoria, quæ pueris: & Controverſiæ, quæ robuſtioribus aſſignantur.* 6, 14.

Sumi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Sumina. *Venter ſuillus infra umbilicum cum uberibus, in deliciis olim Romæ habitus.* 37. 4.

Supercilia de pyxide prolata. *Calliblephara, quibus ſupercilia ad ornatum denigrant mulieres.* 97. 11.

Stylus atrox. *Acumen ſtyli. Stylo ſcribebant in cerata tabula, cujus ſtyli pars, qua ſcribebant acumen dicebatur: altera pars erat obtuſa qua, quæ non placebant, delebant, & complanabant ceram.* 4. 24.

Synœcium. *Conjuncta in eadem domo conclavia.* 62. 14.

T.

Telos. *Id eſt, exitus.* 141. 10.

Temptare. *Idem quod tentare.* 9. 23.

Tenia. *Delicatiores prehenſis laciniis ducuntur.* 29. 6.

Teſſera. *Ad teſſeram venire, id eſt, ad eam ætatem venire, qua teſſeris ludere mos ſinebat: puerorum enim & adoleſcentum nuces; virorum & ſenum teſſeræ erant.* 44. 2.

Tiſiphone. *Vna ex furiis, à cædibus plectendis dicta.* 115. 26.

Tituli. *Nomina ſcortorum, & ſtupri pretium cellis, inſcripta.* 7. 7.

Topanta. τὰ πάντα. *Omnia.* 38. 11.

Tralatitium bellum. *Ludicrum.* 86. 4.

Tralatitia deformitas. *Non inſignis ſed vulgaris.* 92. 21.

Tralatitia humanitas. *Ius ſcilicet humanitatis commune: ſacrum enim erat & exſecrabile cadaver hominis mortui præterire & non ſepelire.* 101. 21.

Tra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Tralatitia propinatio. *Vulgaris, perfunctoria.* 99. 9.
Thyrſus. *Hic obſcœne pro mentula.* 139. 12.
Thebanum par. *à gladiatoribus, quorum paria dicuntur componi.* 41. 26.
Tribacca margarita Indica. *Quæ tribus baccis ſeu unionibus conſtant.* 39. 4.
Tricliniarches. *Præfectus, cui inſtruendi ornandiq; triclinii cura incumbit.* 23. 4.
Troïus hoſtis. *Id eſt, Paris.* 89 14.
Tropica. *Umbræ rerum atque imagines tantum.* 53. 4
Tumor rerum. *Abundantia.* 1. 10.
Tunica ruſſea. *Rubea vel rufa.* 27. 3.
Tutela. *Navium proris effigiata aut picta deorum, quibus ſe mancipabant, ſigna impoſita.* 82. 3.
89. 9.
Tyria veſtimenta. *Pro veſte triclinari molliore & coloris exquiſiti. In dibapha enim purpura & coccinis aut hiacinthinis diſcumbebant.* 31. 7.

V.

Vaſculum. *Pars ea, qua inter res ſerias nominari non debet. Medicis* σκεῦος. 24. *l. pen.*
Vecturam ſolvere. *Vecturam ſolvebant ii, qui ratibus tranſibant.* 74. 20.
Venter injuriam facit. *Murmure, vel emiſſione ſtridoris.* 77. 18.
Venalitium titulis pictum. *Tituli non ſolum in venalitio pingi ſoliti, ſed etiam collo aptari vendundi mancipii.* 29. 4.
Ventus textilis. *Veſtis tenuiſſima, æquans propemodum ſubtilitate ventum.* 39. 13.
Vernula urbanitas. *Salibus lepidis condita: ſeu vernarum jocularia dicacitas.* 24. 9.

Veſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Veſtimenta cubitoria. *Cœnatoria veſtis. Romanis enim alia veſtis domeſtica, alia forenſis; inter domeſticas cœnatoria, quam non fas videre publicam lucem.* 31. 5.

Veſticontubernium. *Qui ſub eadem veſte cubant.* 10. 24.

Vexata ſolo veſtis. *Pulvere reſperſa, rugiſque deformata.* 132. 22.

Viator. *Idem hic quod lictor.* 68. 15.

Virum quærit. *Qui omni corporis habitu & inceſſu mollitiem præferebant, dicebantur, quærere virum.* 112. 4.

Virum pati. *Dicitur virgo, cum devirginatur.* 25. 21.

Vinum vivere. *Ut è contra jugulari & mori dicitur.* 35. 11.

Veteres. *Exoleti, obſcœni.* 23. 21.

Vmbraticus doctor. *Scholaſticus, qui in umbra ſub tecto vitam agit otioſam.* 2. 19.

Uſus formoſorum. *Qui uſum ſui dant viris.* 49. 7.

Vultu ſuo alterius os conterere. *Spiſſiſſime baſiare.* 59. 3

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
183 N 18